ILLUSTRATIES (VOOR)BEELDEN CITATEN

ILLUSTRATIES/ (VOOR)BEELDEN/ CITATEN
ten dienste van de overdracht van de bijbelse boodschap
(Sprokkelhout)

Inhoud van dit bestand
In dit bestand zijn opgenomen: illustraties/ (voor)beelden/ citaten (vooral uit recente literatuur) ten dienste van de overdracht van de boodschap van de Schrift (in prediking; evangelisatie/ zending). De illustraties/ (voor)beelden/ citaten zijn gerubriceerd naar items die in de prediking en bij persoonlijke Bijbelstudie steeds terugkeren. *A.w.*= aangehaald werk (zie literatuurlijst aan het eind).

De items zijn:

	blz.		blz
1.	De grootheid van God	(4)	15.Christelijk leven (56)
2.	Jezus Christus,Zoon van God, de Redder (ICHTHUS)	(6)	16.Godsvrucht (59)
			17.Geestelijke opwekking (64)
3.	God de H.Geest(Transformator)	(10)	18.Kruisdragen/ lijden (67)
4.	De Bijbel Gods Woord	(11)	19.Aanvechting (72)
5.	Leven uit heilsfeiten	(14)	20.Bid en werk (76)
6.	Prediking / kerk	(18)	21.Vrijmoedigheid/ getuigenis (78)
7.	De sacramenten	(24)	22 Evangelisatie/ zending (81)
8.	De aanbieding van de belofte	(26)	23.Vervolging (87)
9.	Bevrijding en verlossing	(28)	24.Rondom het sterven (92)
10.	Genade alleen/ vergeving	(31)	25.Overdracht/ opvoeding (95)
11.	Geloof	(35)	26.Enkele gedichten (101)
12.	Hoop	(45)	27.Postscriptum (Op de grens van kerk en wereld) (102)
13.	Liefde	(50)	
14.	Bekering	(51)	28.Enige literatuur (106)

- Bij elk item zijn meestal ook korte uitspraken/ gezegden en citaten, o.a. van kerkhistorisch bekende figuren opgenomen. Vele hiervan zijn in inspringende alinea's (met een blokje als opsommingsteken) weergegeven.

Eén en ander heb ik in de loop der jaren verzameld. Ik bied het thans aan aan ieder die er gebruik van wil maken. Ik heb het om niet ontvangen; ik geef het om niet. Een gebruiker kan met een zoekfunctie op zijn computer naar een bepaalde item zoeken en daar een illustratie/ uitspraak vinden waar hij wellicht zijn voordeel mee kan doen.

Aan het eind is enige literatuur genoemd.

Doelstelling
Het is van belang voor de overdracht van de boodschap van Gods Woord (in prediking, Bijbelstudie en vorming/ toerusting) passende illustraties, (voor)beelden te gebruiken en/ of pakkende en illustratieve citaten (vooral uit recente literatuur). Ze zijn als kleine venstertjes die werken als een eye-opener. Leringen wekken, voorbeelden trekken.

Ik heb de gewoonte om notities te maken van datgene wat ik in de lectuur tegenkom en waarvan ik denk, dat het nuttig is om aan anderen door te geven. Wat de lezer in het onderstaande aantreft, is uiteraard verre van volledig. Niet altijd ook is de bron waaruit ik citeer, vermeld. Helaas heb ik deze niet steeds bij mijn aantekeningen genoteerd. Ik bied één en ander als een handreiking, in het bijzonder aan predikanten en kerkelijke werkers aan. Maar overigens zijn deze dingen wellicht ook nuttig bij persoonlijke Bijbelstudies.

Opmaak
Platte tekst/ Times New Roman/ 12; 75%. Pagina-instelling: boven 1.28 cm; onder 1.28 cm; buitenkant 1 cm; binnenkant 1,28 cm; rugmarge 0 cm; vanaf rand koptekst:1 cm; voettekst: 0 cm. 2 pag.per vel; positie rugmarge: links;. Papierformaat A4 liggend. Kan ook staand.

C.den Boer (Barneveld)
(13-11-2007)

ILLUSTRATIES/ (VOOR)BEELDEN/ CITATEN, GERUBRICEERD NAAR BEPAALDE HOMILETISCHE ITEMS

1. DE GROOTHEID VAN GOD *(Zijn wezen en deugden)*

Wie is God?
In het jaar 1646 was een aantal theologen in de Westminster Abdij te Londen bijeen om een geloofsbelijdenis op te stellen. Daarbij kwam als eerste de vraag naar voren: wie is God? Niemand achtte zich bekwaam om daarop het passende antwoord te geven. Tenslotte besloot men één van hen deze taak op te dragen. Deze verklaarde zich daarmee te willen belasten, zo de gehele vergadering zich eerst met hem in gebed wilde begeven om de leiding van de Heilige Geest. Allen knielden neer en daarop ving deze predikant zijn gebed aldus aan: ‘O God, Gij zijt een Geest, oneindig, eeuwig en onveranderlijk in Uw wezen, wijsheid, macht, heiligheid, gerechtigheid, goedheid en waarheid.’ Een sterke ontroering greep op dit moment de vergadering aan. Zij hadden reeds gevonden, wat zij zochten. De eerste volzin van dit gebed werd terstond aanvaard als de beste omschrijving van Gods Wezen. Zie A.D.R.Polman, *De Nederlandsche Geloofsbelijdenis, deel I*, *a.w.* p.131.

Het’ zijn’ van God
Bij alle bezwaren die wij dienen te hebben tegen een ontologie (leer van het zijn) op aristotelische leest geschoeid (deterministisch), moeten wij staande houden, dat God de eeuwig ‘Zijnde’ is, onafhankelijk (van iets of iemand) in Zijn bestaan. God is als zodanig niet te bewijzen. Maar (zei iemand): ’Wij moeten eerder uitgaan van het onmogelijke dat waarschijnlijk is dan van het waarschijnlijke dat onmogelijk is’.

Uw God is te klein
Er is een boekje dat tot titel draagt *Uw God is te klein*. Helaas,ons voorstellingsvermogen van de grootheid van God, blijft heel vaak beneden de maat van de Bijbel.

God is onuitputtelijk
Augustinus vertelt ergens van een kind dat hij aan het strand bezig zag om met een klein emmertje water uit de zee te halen en dat over te gieten in een put die hij in het zand had gegraven. Alsof dat kind die zee in zijn kleine putje kon opbergen. Even onmogelijk is het, dat wij in ons kleine bevattingsvermogen de oceaan van Gods genade en liefde, geopenbaard in de Immanuel opslaan.

God de Alomtegenwoordige
Er was eens een herdersjongen die op een dag in het veld een paar mooie steentjes vond. Met grote aandacht zat hij die te bekijken. Toen kwam daar een oude wijsgeer voorbij. Die vroeg hem: 'Wat doe jij daar?' ' Ik denk, mijnheer', was het antwoord van de jongen. 'Waaraan', vroeg de voorbijganger. 'Ik denk aan God, mijnheer.' 'Maar weet jij wel, waar God is?', vroeg de wijsgeer; 'ik geef je deze mooie appel, als je mij kunt zeggen waar God is'. Daarop antwoordde de herdersjongen: 'En ik geef u twee mooie appels, als u mij kunt zeggen, waar God niet is'.

De toorn van God
'Het idee van goddelijke toorn en oordeel is na twee wereldoorlogen minder ongeloofwaardig. Het idee dat de mens zo volkomen slecht is, dat alleen een goddelijke Verlosser hem kan helpen, schijnt niet langer zo duidelijk absurd'. Uit James I.Packer, *Fundamentalisme en het woord van God,a.w.,* p..36).

Gods vergevingsgezindheid
'Maar bij U (Heere) is [de] vergeving' (Ps.130:4a). Wij moeten God (de Vader) en Jezus Christus (de Zoon) niet tegen elkaar uitspelen, ook niet in hun werken. Zij zijn niet elkaars concurrenten of tegenspelers. Wat betreft de vergeving betekent dit, dat de bron van verzoening (door Jezus Christus) gelegen is in Gods vergevingsgezindheid. Omgekeerd: dat Gods vergevingsgezindheid zich een weg zoekt naar de mens via het offer van Zijn Zoon.

- Myconius,een medewerker van Luther was ernstig ziek en liet alle moed zakken. Toen schreef Luther hem een brief: 'Myconius,

zolang ik leef laat de Heer mij niet horen dat jij gestorven bent, maar hij make, dat je mij overleeft. Dat bid ik, dat wil ik en mijn wil zal geschieden, amen! Omdat deze wil de eer van de Naam van God geldt, en echt niet mijn genoegen en welzijn.' Myconius overleefde Luther inderdaad; hij schreef: 'Toen die brief van Luther kwam, was het alsof Christus bij mijn bed stond en zei: 'Lazarus, kom uit je graf.' Uit: De Waarheidsvriend 13/8-92, blz.539.
- Luther heeft eens (in verband met de lofzangen uit Lukas 1) gezegd: 'Het is Gods natuur, dat Hij uit niets iets maakt. Daarom wie nog niets is, uit hem kan God nog iets maken'.

2. JEZUS CHRISTUS, ZOON VAN GOD, DE REDDER (Ichthus)

Jezus niet de Zoon van God in ontologische zin? (H.van der Linde)
H.van der Linde (van herv.predikant RK priester geworden; oud hoogleraar Nijmegen) in een interview RKK radio op as-woensdag (8 maart 2000) over zijn boek: 'Wat heeft Jezus Zelf gewild?'. Het koninkrijk van God staat centraal in OT en NT. In dit interview zei van der Linde verder, dat Paulus en Johannes de zaak hebben verschoven; Jezus is niet de Zoon van God in ontologische zin; in een oecumene van cultuur en godsdiensten moeten Joden (met de Thora), Christenen (met de Bergrede) en Mohammedanen (met de Sharia) samen op naar een nieuwe wereldorde. Dat is volgens hem het koninkrijk van God. Men heeft echter m.i. niet veel geleerdheid nodig om in de Bijbel iets totaal anders te lezen. Jezus Christus is de Zoon van God, God uit God. En alleen zo kan Hij onze Redder zijn.

Redder in nood
Een Chinees vertelde eens, waarom hij christen was geworden. Ik was in een diepe put gevallen. Hoe ik ook mijn best deed, ik kon er niet meer uitkomen. Toen kwam daar Confucius voorbij. Hij zei: 'Mijn zoon, als je mijn lessen gevolgd had, zou je je daar niet bevinden'. 'Dat weet ik', riep ik, 'maar dat helpt mij nu niet. Helpt u mij, dan zal ik uw voorschriften

nakomen'. Maar Confucius vervolgde zijn weg. En hij liet mij in de wanhoop achter.
Toen keek daar een ander over de rand van de put. Hij zei: 'Mijn zoon, als je alleen maar je armen kruist en je ogen sluit en in een toestand van volmaakte rust en onderwerping komt, dan zal je eens het Nirwana (het eeuwige niets) bereiken, evenals ik gedaan heb. Je moet je onverschillig betonen tegenover alle uiterlijke omstandigheden, dan vind je de eeuwige rust.' 'Verlos mij, vader en ik zal doen wat u mij beveelt.' Maar Boeddha vervolgde kalm en onverstoorbaar zijn weg. Maar mij liet hij in de put.
Met driftige stappen naderde vervolgens Mohammed de plaats waar ik me bevond. Hij boog zich over de rand van de put, keek daarin en zei: 'Man, ga niet zo te keer! Je zit daar wel akelig….Ben je bang? Niet bang zijn….Het is de wil van Allah, dat je in die put gevallen bent…Bedenk dat! En wie kan zich tegen zijn wil verzetten? Spreek de belijdenis uit: "Allah is groot en Mohammed is zijn profeet". Blijf die belijdenis murmelen, totdat je mond voor eeuwig gesloten wordt….en ga dan onder….je zult in het paradijs dubbel genieten.' En Mohammed ging door. Hij redde mij ellendige niet.
Toen klonk daar een stem: 'Mijn zoon". Toen ik opkeek, zag ik in het gelaat van de Zoon des mensen, vol liefde en tederheid. Geen verwijt kwam over Zijn lippen. Dadelijk daalde Hij in de put af. Hij had Zijn leven ervoor over om mij te redden. Hij sloeg Zijn armen om mij heen, tilde mij uit de put en zette mijn voeten op de vaste grond. Hij trok mij mijn vuile kleren uit en kleedde mij met zijn eigen kleed. Daarna stilde Hij mijn honger. En tenslotte sprak Hij: 'Volg Mij en Ik zal u voortaan leiden en uw voeten voor vallen bewaren!'
Daarom – zo besloot de Chinees – ben ik een christen geworden.

Ik was het die je droeg
Iemand droomde. En in die droom liep hij langs het strand samen met zijn Meester, de Heere Jezus.Telkens kwamen hem bij die wandeling bepaalde episoden uit zijn leven voor de geest. Hoe trouw had zijn Meester hem steeds geleid. Als hij terugkeek, zag hij steeds twee paar voetstappen staan in het zand: een paar van hemzelf en een paar van zijn Meester naast hem. Echter…aan het eind van zijn wandeltocht nog eens terugkijkend, ontdekte

hij toch ook, dat er soms maar één paar voetstappen in het zand stonden afgedrukt. En wat hem nog het meest verbaasde was, dat dit nu juist tijdens die perioden in zijn leven was, waarin hij het 't moeilijkst had gehad. Dat zijn Meester hem juist toen in de steek had gelaten!? Maar wat antwoordde hem Jezus: 'Kind, heb Ik je ooit verlaten? Kijk nog eens goed. Telkens als jij één paar voetstappen in het zand ziet staan, zijn dat immers geen voetstappen van jou, maar van Mij. Juist in die allermoeilijkste ogenblikken was Ik het Die je droeg.'

Jezus geen moraalleraar
Vele jaren geleden raakte de evangelist L.Stanley Jones betrokken in een discussie met Mahatma Gandhi over de aard en de betekenis van het christelijke geloof. Gandhi, die een belangrijke rol speelde bij de totstandkoming van het moderne India, kon Jezus Christus niet anders zien dan als een leermeester van de moraal. Toch was Gandhi wel onder de indruk van de ethiek die Christus onderwees en hij maakte Jones dit gevoelen kenbaar in een brief. Geïrriteerd zette Jones de volgende zin op papier: 'U hebt de principes gevonden, maar de persoon gemist.' Uit: Alister McGrath, *Jezus, de God die mens werd ,a.w.* p..213.

Niet tussen de zon en mij in gaan staan
Aan een Atheense wijsgeer werd eens door een machtige koning gevraagd waarmee hij hem blij zou kunnen maken. De man antwoordde: 'Ik heb maar één wens: dat u niet tussen de zon en mij in gaat staan'. Dat moge ook onze hartewens zijn. Laat niemand en niets instaan tussen mij en de Zon der gerechtigheid**.**

Voor hoeveel telt Hij?
Er is een verhaal dat ons vertelt van Alexander de Grote die met zijn leger door een gevaarlijke engte moest. De avond voor het treffen met de vijand ging hij door het leger. In een tent hoorde hij soldaten mismoedig tegen elkaar zeggen: wij redden het nooit; de vijand is veel sterker. Toen stak hij zijn hoofd om het hoekje van de tent en zei: Maar voor hoeveel tel ik?

Hij telt voor 1000 (C.H. Spurgeon)
C.H. Spurgeon vertelt ergens van een klein groepje mensen dat een school in stand moest houden. Sommigen werden moedeloos en zeiden: 'Wij redden het nooit'. Toen was daar iemand die zei: 'Weten jullie dan niet, dat wij eigenlijk wel voor duizend tellen?! Kijk, ik ben een nul, u bent een nul en onze broeder daar is ook een nul. Dat is waar. Maar dan hebben wel drie nullen om mee te beginnen. Welnu, zet daar een één voor (de Ene goede Herder) en we hebben er duizend.' Ja, Hij telt voor duizend.

- Zijn 'eeuwige armen reiken dieper dan onze diepste diepten' (H.F.Kohlbrugge).

Jesus Christus – het waarachtige Licht der wereld
In Johannes 10:22 lezen we: 'En het was het feest der vernieuwing des tempels te Jeruzalem en het was winter.' Deze woorden herinneren aan de inwijding van de tempel te Jeruzalem in de tweede eeuw voor Christus door Judas Makkabeüs. De Seleucidische tiran Antiochus Epifanes IV had namelijk de tempel in Jeruzalem ontwijd en daar zelfs varkens laten opofferen ter ere van de Griekse hoofdgod Zeus. In december 165 vChr. echter kregen de Joden de tempel weer in handen onder leiding van Judas Makkabeüs. En ter herinnering aan de her-inwijding van de tempel vieren de Joden later jaarlijks in de koude wintermaand (op 25 Kislev) het zogenaamde Chanoekafeest, ook wel genoemd het Engkainia-feest; dat is: het feest van de vernieuwing van de tempel. Het is het prachtige feest van de lichten ofte wel candle-feest (met negenarmige kandelaars), gevierd in het donkerste jaargetijde. Acht dagen lang wordt dan elke dag op de negenarmige kandelaar een kaarsje meer ontstoken (het negende wordt gebruikt om er om de andere mee aan te steken. In die feest-periode was oudtijds het tempelcomplex feestelijk verlicht door vele brandende kaarsen. In de boeken van de Makkabeeën is daarover meer te lezen (1 Makk.4:36vv; 59; 47vv). In 2 Makk.1: 9 heet dit feest het Loofhuttenfeest van de maand Kislev (zie ook 2 Makk.10:6v; Josephus 12, 7.7).

De Joodse traditie vertelt van een wonderlijk gebeuren m.b.t. de heilige olie voor de kandelaar in de tempel. Toen de Grieken in de 2e eeuw de tempel binnendrongen, verontreinigden zij ook alle olie in de tempel. En toen de

vijand door de Hamoneeën verdreven was, vonden de Joden nog slechts een flesje niet verontreinigde olie, in het bezit van de hogepriester. Er was echter slechts zoveel olie in dat flesje als nodig was voor het aansteken van de heilige lamp voor een dag. En toen gebeurde het wonder: de lamp bleef er acht dagen lang op branden (zie Misjna; Tractaat Shabbat 22b). Daarom wordt het Chanoeka-feest nog steeds acht dagen lang gevierd.

Het is ter gelegenheid van dit Chanoeka-feest, dat Jezus in de voorhof van Salomo wandelt en Zichzelf aan het Joodse volk presenteert als de Gezondene van de Vader. Hij is het Licht der wereld ('Shamash'; Gods zon, schijnend in de donkere wereld). Op het Kerstfeest waarop de Christelijke kerk de komst van het Licht der wereld gedenkt in de geboorte van Jezus Christus, komt ten diepste het Chanoeka-feest tot zijn vervulling. Jezus Christus is Gods tempel onder ons. Hij is ook het waarachtige Licht dat nu schijnt. En aan dit grote Licht ontsteken al Zijn volgelingen het kaarsje van hun leven.

3. GOD DE HEILIGE GEEST (TRANSFORMATOR)

De Geest als transformator
Niemand kan Gods Geest 'linea recta' ontvangen. Gods Geest komt 'via'… Ergens in de buurt van ons woonhuis staat een transformatorhuisje. Daar wordt de elektriciteit van de energiecentrales en van de hoogspanningskabels omgezet in een voltage dat bruikbaar is voor de verlichting en verwarming van ons huis. Als dat niet gebeurde, als wij direct aansluiting zouden zoeken aan die hoogspanningskabels, zouden alle stoppen doorslaan en wij zouden er zelf het leven bij laten.
Welnu, zo is het ook in het contact met God. Hij is de Heilige. Wij zijn onheiligen, of we het weten of niet.Er is geen doen aan om linea recta in contact te komen met een God Die het kwade niet zien kan. Als wij met die God geconfronteerd worden, brengen we het er niet levend af. We zullen het eeuwig besterven. ''t Godd'loze volk wordt haast tot as….' (Ps.68:1 ber.).
Maar… als daar nu voor ons verzoening is gedaan? Als een Ander voor ons de schuld wilde dragen? Als Jezus voor ons in Gods toorngericht wilde

omkomen? Het is door Christus' verzoeningswerk, dat de weg ontsloten wordt naar Gods Vaderhart en de gemeenschap met God tot stand komt. En op basis daarvan wordt door Gods Geest het aangezicht van God voor ons getransformeerd in een gelaat met vriendelijke ogen. Zo mag het dan zijn: 'Hij kusse mij met de kussen van Zijn mond' (Hoogl.1:2a).

- Augustinus:'De Heilige Geest is de kus van de Vader aan de Zoon'

4. DE BIJBEL/ GODS WOORD

Geef mij dat boek
John Wesley schreef: 'Een ding wil ik weten, de weg ten hemel.. God Zelf heeft Zich verwaardigd die weg te leren. Hij heeft die in een boek beschreven. 0, geef mij dat hoek: Geef het voor elke prijs, dat boek van God... Laat mij zijn: 'homo unius libri' (mens van één boek). Uit James I. Packer, *Fundamentalisme en het woord van God, a.w.,* p. 72.

Zoek het dicht bij huis
Er was eens een arme schoenlapper in Friesland die droomde van een schat die ergens onder een brug in Amsterdam begraven lag. Wat deed hij? Hij ging naar Amsterdam, zocht dagenlang, maar vond niets. Wel ontmoette hij daar een arme bedelaar die hem zei, dat hij de gewenste schat dicht bij zijn eigen huis in Friesland onder een paaltje kon vinden. Thuisgekomen, ging hij op de aangeduide plaats graven en vond inderdaad onder een paaltje een ketel met kostbare oude geldstukken; op die ketel stond in het latijn geschreven (de dominee vertaalde die woorden voor hem): hieronder ligt er nog één. Hij groef verder en kwam inderdaad een tweede ketel met een schat tegen. Het geluk lag dichterbij huis dan hij dacht; een ander (een arme bedelaar) moest hem daarop attenderen. Zo gaat dat wel vaker.

Wonderen in de Bijbel
Ergens in een park in Amsterdam zit een man in zijn Bijbel te lezen. Het verhaal van de doortocht van het volk Israël door de Rode Zee. 'Wat een

wonder!', denkt hij. Dan komt daar een theoloog voorbij. 'Zal ik je dat eens uitleggen', zegt hij. 'Weet je, de Israëlieten zijn door een droog gevallen zij-arm van de Rode Zee getrokken; er stond op dat moment juist maar een klein beetje water in. Begrijp je het nu?' Weg wonder! Even later kwam de theoloog opnieuw voorbij; hij zag, hoe de man nog steeds met grote ogen van verbazing in zijn Bijbel zat te lezen. 'Wat leest u nu toch weer', vroeg hij. 'Wel', antwoordde de man, 'hebt u mij zojuist niet verteld, dat er maar een klein beetje water op de bodem van de Rode Zee stond. Dan is dus het wonder des te groter. Want in dat kleine beetje water zijn de Farao en zijn ruiters dan toch maar verdronken!?'

'Autos efa'
In de Griekse oudheid was er een filosofenschool waar ooit een gezaghebbende leraar aan verbonden was geweest. Als de leerlingen van die school verdeeld waren in hun mening over een bepaalde zaak, maar iemand van hen kon zeggen 'Autos efa' – 'hij (onze grote meester) heeft het (dit of dat) gezegd', dan was dat het eind van alle tegenspraak. Voor christenen is de Bijbel – Gods Woord – het eind van alle tegenspraak.

Twee of drie…
Rabbi Chanina (ong.135 n.Chr.) heeft gezegd: 'Als daar twee mensen bij elkaar zitten en woorden van de Thora zijn in hun midden, dan woont de Shechina (God Zelf) in hun midden.'

Gods liefdesbrief
Ik herinner me een vrouw in mijn eerste gemeente die in de oorlogsjaren (1940-1945) een zoon had verloren. Hij was in ford De Bilt gefusilleerd door de Duitsers. Vlak voor zijn dood had hij zijn moeder nog een brief geschreven. Zij bewaarde die als een kostelijk kleinood. Geen wonder. Zo mogen wij ook wel het Woord van onze God bewaren, Zijn liefdesbrief, aan ons geschreven.

Loodrecht boven ons
J.H. Bavinck vertelt ergens, dat hij eens op reis naar het zendingsterrein met een passagiersschip de evenaar passeerde. Toen, zo vertelt hij, viel opeens

de zon loodrecht onze hut onder in het schip binnen. De zon boorde zich als het ware door een koker heen die de hut met het dek van het schip verbond.
Zo - aldus Bavinck – geschiedt het, als een tekst uit Gods Woord door de zon van Gods Geest opeens bestraald wordt. Dan is alles één en al licht en vreugde.

Het boek van God op zolder?
Een kind vond bij de schoonmaak op zolder een oud boek. 'Wat is dat voor boek' , vroeg het aan zijn moeder. Moeder antwoordde: 'Kind, dat is het boek van God'. Waarop het kind zei: 'Zouden wij dat boek dan maar niet aan God teruggeven; want wij lezen er toch nooit in'.

Gods Woord een energiebron
De zon stond hoog aan de hemel, En elke dag zat zij daar. Aan de zijde van de weg. De verkoopster van fruit. Achter haar: kisten met appels en pruimen. En als er geen klanten waren in haar tentje, nam zij haar Bijbel en studeerde erin. Toen kwam daar op een dag iemand voorbij, die haar zag studeren in haar boek. Hij vroeg: 'Wat leest u daar'?' 'De Bijbel, mijnheer', antwoordde zij, 'het Woord van God."Het Woord van God? Maar hoe weet u, dat dat boek het Woord van God is?' Een moeilijke vraag. 'Mijnheer', zei ze. 'Kijkt u eens omhoog. Hoe weet u, dat dat daarboven de zon is?' 'Dat is niet moeilijk', was het antwoord van de heer. 'Dat kan men voelen. De zon geeft licht en warmte.' 'Goed', antwoordde de verkoopster. 'En zo weet ik ook, dat dit boek het Woord van God is. De Bijbel geeft licht en warmte. Als u daarin leest, voelt u het.' De Bijbel is het Woord van God. Een energiebron. Daardoor ontsteekt de levende God in ons een zon die licht en warmte verspreidt.

Heel de Bijbel uit het hoofd
Ik las eens van een Joodse man die heel het Hebreeuwse Oude Testament uit het hoofd kon opzeggen. Dat is ontzettend knap. Hoeveel tijd zal het hem gekost hebben om zover te komen!? Toch is het niet het belangrijkste, dat we de Bijbel uit het hoofd kunnen opzeggen. Dat op zich is het niet dat ons tot Licht der wereld maakt. Israel, u en ik kunnen alleen Licht der wereld zijn, als het vuur van het liefdeswerk van God in Christus in ons ontstoken wordt.

Een kind van twee á drie jaar
'Een kind van twee á drie jaar, als het met Gods Woord bekend gemaakt wordt, of één van zes jaar, als het heeft leren lezen, kan zo veel van Gods Woord in zich opnemen, als het nodig heeft, om zalig te worden. Ook leert zulk een kind veel gemakkelijker teksten uit de Bijbel van buiten, dan, om eens wat te noemen, catechismusvragen.' (Uit H.F.Kohlbrügge, *De gouden scepter toegereikt, a.w.*, p..308).

- Wie zich eerbiedig buigt voor het (historisch) gezag van de Bijbel (Gods Woord) komt daardoor echt 'op verhaal'.
- J.Calvijn over de brief aan de Romeinen: 'Als iemand die begrijpt, dan ligt de weg voor hem open voor het verstaan van de hele Schrift.' Uit James I.Packer, *Fundamentalisme en het woord van God, a.w.,*p. 100.
- In de hal van een kleuterschool in Zeist stond op een muur een tekst uit Psalm 90 (Psalm 90?ja): 'Verzadig ons in de morgenstond met Uw goedertierenheid, zo zullen wij juichen en verblijd zijn in al onze dagen' (Ps.90:14).

5. LEVEN UIT HEILSFEITEN

Lelies in Gethsemane
Er is een oude legende die vertelt over Jezus' gebedstrijd in Gethsemane. Toen Jezus Zich neerboog voor Zijn Vader in de hemel, bogen alle bloemen vol eerbied hun kopjes. Toch deden niet alle bloemen aan dit treurspel mee. In de hof stonden ook witte lelies, schoner dan Salomo in al zijn heerlijkheid. Ze stonden daar fier en trots. Zij wilden hun kopjes niet buigen. Totdat Christus Zelf naar die lelies keek. Hij verwonderde Zich over hun trots. En wat gebeurde er toen? Door de blik van de lijdende Zaligmaker bloosden de leliën zo sterk, dat zij vuurrood werden en snel haar hoofdjes bogen. Daarom – aldus deze legende – zijn er in het Joodse land vandaag nog steeds rode lelies en daarom buigt zich ook in onze dagen nog de lelie ter aarde. Lelie is in het Hebreeuws: sjosjana (Suzanna). Uit: Vilh.Møller Jørgensen, *Plantenleven in de Bijbel,a.w,*.p.79.

Goede Vrijdag/ Pasen (M.Luther)
M.Luther: 'Al gevoelt gij, dat de zonden u nog drukken, zeg dan toch desondanks: 'ik voel ze niet en dat komt, omdat ik op de Goede Vrijdag nog al mijn zonden aan Christus zag hangen, maar op de Paasdag zijn ze alle --- weg.''

Stabat mater…

Stabat mater dolorosa	(een treurende moeder staat
Iuxta crucem lacrimosa	onder tranen naast het kruis)

Altijd brandend altaarvuur
In de Misjna – een oud Joods geschrift waarin de mondelinge traditie inzake de wetsuitleg is vastgelegd – wordt ergens verhaald, dat in de tempel te Jeruzalem het vuur van het brandofferaltaar altijd moest blijven branden. 's Nachts, als iedereen sliep, moest daarom de dienstdoende priester over het donkere tempelplein gaan; hij mocht geen lamp bij zich hebben. Hij moest zijn weg zoeken bij het licht van het altaarvuur dat eeuwig brandde en op dat altaar de as opruimen. Zo blijft ook ons altaarvuur branden, eeuwig: op Golgotha. Zie prof.dr.J.H.Bavinck, *Het geloof en zijn moeilijkheden,a.w.* p. 79.

Kruisdrager van der jeugd af aan
Er bestaat een schilderij waarop Jezus is afgebeeld, werkzaam in de timmermanswinkel van vader Jozef in Nazareth. Hij draagt een hout op de schouder. En als u goed kijkt, ziet u ook de schaduw van Jezus op één van de wanden. Hij met het hout op de schouder. En tezamen vormen zij een kruis.

Immanuel; een vaste oeververbinding
Ik ben van huis uit een eilandbewoner. Ik kom van de Hoekse Waard. In vroeger tijden was hier nog geen sprake van een brug en zeker niet zoals nu van een tunnel waardoor wij naar de vaste wal konden gaan. Wij leefden in feite behoorlijk in een isolement. In de vorige eeuw echter kwamen er bruggen, zelfs één over het Haringvliet (richting Zeeland). En er kwamen

tunnels door de Oude Maas en de Dordtse Kil. Dat betekende: opheffing van ons isolement. Nu, in de Immanuel heeft God iets dergelijks gedaan. Hij heeft Zijn oever met die van ons verbonden. Hij hief ons isolement op. God met ons. Immanuel.

Jezus - de ladder
Als ik in een rivier door het ijs ben gezakt en in een wak lig, kan ik proberen om uit dat wak te klimmen. Maar mijn ervaring zal zijn, dat het ijs steeds afbrokkelt. Ik kom er op eigen kracht niet uit. Ik ben alleen maar echt te helpen, als er een ladder over het ijs naar mij toe wordt geschoven. Daar kan ik mij aan vastklemmen. Daarop kan ik veilig naar de oever toe kruipen. Jezus is die ladder, van God uit u naar u toegeschoven.

Rondom Jezus' verlaten graf (John Bunyan)
John Bunyan, de grote worstelaar die gedurende heel zijn leven gezocht heeft naar de grond van zijn behoud, zag tenslotte al zijn heil vastliggen in de opgestane Christus. Op zondag, als hij de klokken hoorde luiden, dacht hij terug aan Jezus' opstanding uit de doden. En dan zag hij Hem, springende en huppelende rondom Zijn verlaten graf, omdat Hij daar voor eeuwig de rechtvaardiging van John Bunyan had bewerkt.

Een zwak verhaal van een zwak geslacht?
In het Nieuwe Testament verkondigen vrouwen als eerste opstandingsgetuigen, dat Jezus is opgestaan. In de Grieks-Romeinse wereld van toen was dit als 'bewijsmateriaal' uiterst zwak. De vrouw had 'geen stem'. Niettemin (omdat de feiten nu eenmaal zo lagen), geven de schrijvers van het Nieuwe Testament vrouwen als eersten het woord m.b.t. de opstanding van Jezus Christus uit de doden. Χρίστος ανεστη – Christus is opgestaan. Zie Alister Mc Grath, *Jezus de God die mens werd; a.w.* p.79.

Het Paaswonder (Ds.van der Linden – Amsterdam)
Er verschijnen dikke boeken over. Van een dominee uit de Westerkerk (Amsterdam), ds. van der Linden. Hij vertelt daarin een begrijpelijk verhaal over een begrijpelijke Jezus. Wat de Evangeliën vertellen, berust op fantasie. Hij weet het blijkbaar beter. Dat Jezus aan een kruis gestorven is, zal wel waar zijn. Maar dat hij is begraven en opgestaan, dat hebben de

evangelisten maar verzonnen.En de voorgangers in de kerken hebben 20 eeuwen lang gewoon leugens verteld. Belachelijk.

Pinchas Lapide over de opstanding
De Joodse geleerde Pinchas Lapide heeft enige tijd geleden geschreven, dat de mogelijkheid van een lijfelijke opstanding van Jezus zeker niet uitgesloten moet worden. Hoe is het anders te verklaren, dat 'onversneden plattelanders uit Galilea die om een heel nuchtere reden,namelijk de kruisiging van hun meester, wanhopig bedroefd waren, in een ommezien veranderden in een uitbundig jubelende heilsgemeente? Dat moet een concrete oorzaak hebben gehad'. Zie P.Lapide, *Opstanding,a.w.* p.82v.

De doden staan weer op (Newton)
De engelse wis-en natuurkundige Is.Newton (ong.1700) kwam eens met zijn studenten langs een begraafplaats. 'Wie is er zo dwaas', zei één van hen, 'dat hij nog gelooft, dat deze doden zullen opstaan?'
Newton, terug in de collegezaal, nam een pot en deed daarin zand en ijzervijlsel. Dat schudde hij goed door elkaar heen. Toen vroeg hij aan zijn studenten: 'Wie is er zo wijs, dat hij het ijzervijlsel uit het zand kan halen?' Daarna nam hij een grote en sterke magneet. Die hield hij boven de pot. En zie, de ijzerdeeltjes sprongen eruit.
Zou God de Almachtige dan niet uit het stof de dode mens kunnen ophalen? De mens die slechts met de mogelijkheden van zijn eigen geest rekent, loochent het. Maar wie de Geest die uit God is, mocht ontvangen, buigt eerbiedig voor de Heere. Bij Hem is geen ding onmogelijk.

Geestelijke 'achteropkomers'
In Handelingen lezen we van discipelen te Efeze die nog niet op de hoogte van de heilsfeiten waren; geestelijke 'achteropkomers'. Zij leken op die man die zich in de tweede Wereldoorlog verstoken had in een donker bos. Een jaar na het einde van de oorlog, hoorde hij het pas, dat de vrede was gekomen. Wat liep die man een eind achter.

Daar staat geschreven; er is geschied
De eerste Wereldoorlog is officieel beëindigd met de vrede van Versailles (28 juni 1919). Toch is de beslissing inzake de vraag, wie de oorlog winnen

zou, eigenlijk al veel eerder gevallen, nl. met twee slagen aan de Marne (in 1914 en in 1918). En reeds bij de eerste slag aan de Marne, toen de Duitsers geslagen, hoewel nog niet verslagen waren, was het duidelijk wie de oorlog zou verliezen. Zo is het op Golgotha reeds duidelijk geworden, dat de satan de strijd heeft verloren. Toch voert hij sinds die tijd nog maar steeds zijn loopgravenoorlog. De gelovigen echter mogen leven uit de heilsfeiten: daar staat geschreven; er is geschied.

Τουτωι νι κα - Toetooi nika (Constantijn de Grote)
Er is een oude legende waarin ons verteld wordt, dat keizer Constantijn de Grote die van de christelijke godsdienst de staatsgodsdienst van het Romeinse rijk maakte, in het jaar 325 n.Chr., in de late namiddag, toen hij zich met een groot leger gereed maakte voor een veldslag, opeens aan de verdonkerende hemel een teken zag: een lichtend kruis en boven dat kruis de woorden: toetooi nika - in dit teken overwin .

- Augustinus over Jezus' stervensmoment ('En het hoofd buigende gaf de geest'; Joh.19,30): 'Hij boog het hoofd, alsof Hij Zijn gelaat ons aanbood voor een kus'.
- 'God in de kribbe'. M.Luther heeft eens urenlang in stomme verbazing zitten staren op die vier woorden: 'God in de kribbe'.
- 'Het hele paasevangelie en daarmee het hele Evangelie kan blijkbaar op de nagel van een duim geschreven worden. Zo eenvoudig is het' (A.A.van Ruler).
- Reeds om één zondaar te redden, was de dood van Gods geliefde Zoon nodig. Maar door Zijn dood is het ook mogelijk geworden, dat er een schare die niemand tellen kan, wordt gered.
- Gustaaf Adolf gaf aan zijn soldaten in de slag bij Breitelfeld (1631) en bij Lützen (1632) dit wachtwoord mee: 'God met ons'.

6. PREDIKING/ KERK

Predik Christus
'Predik Christus, totdat gij Hem kent en daarna, omdat gij Hem kent.' Aldus C.H. Spurgeon tot een predikant die bevreesd was Christus niet te kennen.

Wij willen Jezus wel zien
C.H. Spurgeon vertelt in één van zijn preken het volgende voorval. Gemeenteleden hadden eens in hun kerkgebouw tegen de voorkant van de kansel onder de kanselbijbel een groot papier opgehangen met daarop de woorden: Heer, wij wilden Jezus wel zien (Joh.12:21). Elke voorganger op weg naar deze kansel wist dus wat hij te doen had.

Zoeken waar we 't kwijtraakten
Iemand verloor bij het uitstappen uit de tram een rijksdaalder. Wat deed hij? Hij ging een eind verderop bij het licht van een straatlantaarn zoeken. Maar daar had hij die rijksdaalder niet verloren. Het is niet goed om Gods genade te zoeken bij eigen licht. We moeten die zoeken waar we haar zijn kwijtgeraakt. En we kunnen die vinden in Gods onfeilbaar Woord.

O, coelum…
Een dienaar des Woords moet niet zijn als die bespottelijke toneelspeler die uitriep: 'O coelum' ('o hemel') en intussen met zijn vinger naar de aarde wees.

Als vlinders in Gods tuin (C.H,. Spurgeon)
Volgens C.H. Spurgeon zijn er mensen die als vlinders zijn in de tuin van God. Ze zitten nu eens op dit bloempje, dan weer op een ander. Ze laten zich door elke leer op sleeptouw nemen, als deze leer maar met veel gewicht en overtuigingskracht naar voren wordt gebracht. In zijn dagen waren er - aldus Spurgeon – mensen die 's morgens een Calvinistisch prediker (een man van vrije genade) hoorden en zeiden: 'O, hoe schoon'. En als zij 's avonds een Arminiaan (een man van de vrije wil) hoorden, zeiden ze: 'Er ontbrak niets aan.'

Jonathan Edwards onder het gehoor van George Whitefield
Dr. D.Martin Lloyd Jones vertelt ergens van Jonathan Edwards, een bekend puriteins prediker in Engeland, dat hij eens bij George Whitefield onder het gehoor kwam. En al luisterend naar deze opwekkingsprediker, raakte hij zo vol, dat de tranen hem over de wangen stroomden en een hemelse glimlach

hem op het gelaat lag. Dat is dus wat anders dan 'rabiës theologorum' (het altijd beter kunnen dan een collega theoloog).

Zegen op de bediening (J.Bunyan)
John Bunyan schreef eens: 'Indien mijn prediking geen vrucht voortbracht, was het mij onverschillig, wie mij gunstig beoordeelde. Maar was mijn prediking vruchtbaar, dan was het mij om het even, wie deze veroordeelde.'

Het Evangelie jaagt mij schrik aan (Augustinus)
Augustinus heeft eens gezegd: 'Als het aankomt op vrij zijn van beslommeringen, daar is geen mens meer op gesteld dan ik. Want niets is beter, niets is zoeter dan het doorvorsen van de Goddelijke schatten, ver van alle rumoer. Maar altijd weer preken, disputeren, berispen, stichten, voor iedereen klaar staan - dat is een grote last, een zware druk, een afmattend werk. Wie zou zich daaraan niet willen onttrekken? Maar het Evangelie jaagt mij schrik aan!' (uit sermo 339,4: F.van der Meer, *Augustinus de zielzorger, a.w.;* titelpagina*)*.

Bidden om zegen onder Gods Woord (C.H. Spurgeon)
C.H. Spurgeon vertelt ergens van een predikant die veel zegen had op zijn bediening. Op een dag werd hem geopenbaard, dat die zegen middellijkerwijs te danken was aan een man die tijdens de preek onophoudelijk op het trapje van de kansel zat te bidden.

Wilhelmus Varicius (Wageningen)
Op 14 september 1578 kreeg Wageningen zijn eerste gereformeerde predikant: Wilhelmus Varicius. Deze man was reeds boven de zestig, moest aanvankelijk in een herberg wonen en leed armoede. Ondanks zijn hoge leeftijd ging hij theologie studeren in Leiden om omgeschoold te worden van priester tot reformatorisch herder en leraar. In 1582 kwam het kerkgebouw (Grote Kerk op de markt) in handen van de Gereformeerden.

Ph.J.Hoedemaker en de Vaderlandse Kerk
Over de Vaderlandse kerk gesproken: Ds.R.Bartlema verhaalt in zijn boek 'Wereldoverwinnend geloof', dat de moeder van de onder ons bekende

dr.Hoedemaker reeds voor zijn geboorte van God de belofte had gekregen, dat haar kind voor Neêrlands kerk tot grote zegen zou zijn. Hij werd gedoopt in de afgescheiden gemeente van ds.Scholte te Utrecht. Hij emigreerde voor een tijd naar Amerika. Maar in het bijzonder voor Nederland en voor de vaderlandse kerk alhier heeft hij later toch grote betekenis gekregen.

Een theoloog van de koude grond? (H.F.Kohlbrugge)
H.F.Kohlbrugge schrijft aan professor Johannes Wichelhaus te Halle (24 januari 1849) die hem had laten merken, dat hij door veel strijd heen een theoloog was geworden: 'Laat je hemd niet weten, dat je jezelf voor een theoloog houdt'. En dan vertelt hij in zijn brief, hoe het hem verging aan het eind van een jaar, drie dagen voor Kerst. 'Ik was ziek en sluimerde bijna de gehele dag op mijn canapé. Aan schrijven was geen denken. Ik kon ook geen twee zinnen bij elkaar denken. Welk een last drukte op mij! Preken, Avondmaal houden, en weer twee dagen achter elkaar preken en niet te weten wat, niets hebben; alles was voor mij gesloten. Ik lag zonder gevoel, als dood. Zaterdagmiddag sprak ik: 'Geef mij maar een beetje van Uw genade te smaken, opdat ik het aan mijn broeders mag meedelen'. En nog vandaag aan de dag weet de hele gemeente en ook ik te vertellen van het overstelpt zijn ('Ueberschüttetsein') zijn, waarmee zovelen en ook ik op de feestdagen, op de 31e december en op de 1e januari overstelpt werden. Wat hielp mij toen al mijn weten, al mijn kennis? Was ik toen niet een jammerlijk theoloog? In geen enkel opzicht wist ik me te helpen!…Hoeveel heb ik gelezen, hoe vlijtig gestudeerd en ik ga daar ook mee door! Ik heb veel gezien, zeer veel,maar als het erop aankomt, heb ik niets, zie ik niets. Hoe menig keer zit ik op mijn studeerkamer te wenen, dat ik zo een erbarmelijke dienstknecht ben en dat ik niets weet (*Documenta Reformatoria*, deel II,*a.w.* p. 189v*).*

Predik het Evangelie; wees getrouw
John R.W. Stott schrijft in zijn boekje over 2 Timotheüs (*a.w.,*blz.49v): 'Als in de Anglikaanse Kerk een geestelijke wordt ingewijd, zegt de bisschop tegen de kandidaten: 'Bedenk hoe ijverig ge de Schriften behoort te lezen en leren...en hoe ge om deze zelfde reden zoveel als in uw vermogen ligt iedere

wereldse zorg en elk werelds streven behoort te vermijden en van u af te zetten...Geef uzelf geheel aan dit ambt...leg u volkomen toe op dit ene en richt daar al uw zorgen en streven op.'

Theologie studeren/ predikant worden (Ph.J.Hoedemaker)
Dr.Ph.J.Hoedemaker (bij de opening van zijn lessen aan de VU): 'Jongelieden, wat wenst gij? Theologie studeren en predikant worden? Weet dan dit: een godgeleerde wordt in de school wel gevormd, maar niet geboren…Indien de waarheid…waarin gij onderwijs zult ontvangen, niet aan uw hart wordt geheiligd, dan is de bediening die gij zoekt u een last, een strik en een oordeel. Een last,omdat gij het geloof, het leven, de hope der gemeente niet delende, evenwel geroepen zult zijn haar voor te gaan in het woord naar de troon der genade, op de weg der zaligheid. Een strik, omdat het zoveel gevaar meebrengt voor zelfbedrog en werktuigelijkheid, voor huichelarij en heiligschennis, voor zelfbedoeling en zelfbehagen. Een oordeel, omdat de waarheid verhardt wie ze niet vertedert; verblindt wie ze niet verlicht; veroordeelt wie ze niet vrijspreekt..'.Uit dr.Ph.J .Hoedemaker, *De verhouding der ethiek tot de dogmatiek en de practijk der godzaligheid, ter opening van de lessen aan de Vrije Universiteit te Amsterdam.*

De dorpsomroeper
Ik herinner me uit mijn jonge jaren de dorpsomroeper die door de straten van ons dorp ging, toen er nog geen moderne communicatiemiddelen waren. Die man sloeg met zijn stok op een koperen schaal, wachtte even tot de mensen op straat stonden en riep dan met heldere en luide stem rond wat hem op het gemeentehuis door de burgemeester was gezegd, dat hij de dorpsbewoners moest gaan vertellen. Zo is het onze voorname opdracht om te prediken en te betuigen. Hebt u 't al gehoord? 't Mag u niet ontgaan, mensen. U kunt niet blijven, die u van huis uit bent. U kunt niet doen, alsof u zelf de baas bent over uw leven. U hebt te maken met een levende God. Hij klopt aan de deur van uw hart. Hij heeft een boodschap aan u. Blijf niet achter uw gordijntjes zitten. Kom samen, mensen, op die plek waar het grote nieuws verkondigd wordt. Neem het niet voor kennisgeving aan.

Door Woord en Geest (het watermerk)
Een preek is te vergelijken met een stuk oud-hollands papier. Als ik dat papier omhoog hef en tegen het licht houd, zie ik, dat er een afbeelding in is afgedrukt. We noemen dat een watermerk. Zo is het met het Bijbelwoord. Als ik dat tegen het licht van Gods Geest houd, als de Schriften opengaan, kan ik er het watermerk in zien:de onvergelijkelijke beeltenis van mijn gezegende Zaligmaker; overal in Oud en Nieuw Testament.

Onze opdracht (J.Calvijn)
'De dienaren van de kerk dienen overeen te stemmen met de profeten in hun vorm van onderwijs. Zij moeten Christus voorstellen (voor de mensen neerzetten). Laat hen gedurig betuigen,dat wij gerechtigheid in Zijn handen alleen moeten zoeken. En deze bestaat slechts in vrije vergiffenis van zonden' (J.Calvijn).

Een traditie van 2000 jaar
‘Op het moment dat de dominee met zijn toga op de kansel staat, vertegenwoordigt hij een traditie van 2000 jaar. Dan wil ik geen gezwam horen over z’n privé-leven en z’n kleinkinderen, hoe aardig ook, maar het Woord des Heeren. Met gezag. De tijd waarin we te horen kregen, dat de Bijbel voornamelijk is geschreven voor de boeren in Chili hebben we gelukkig een beetje achter ons, maar een goed stuk exegese mis ik nog steeds. Daarbij is het tegenwoordig mode om allerlei liederen op te geven die geen hond kent. Bekende psalmen en gezangen zingen is autoritair. Die zijn van vroeger, dus dat deugt niet. Alle geijkte, door de tijd geadelde formules worden aangepast. Daar zie je weer dat gebrek aan historisch besef. De wetenschap dat je ouders en grootouders dezelfde woorden hoorden, gaf het gevoel dat je deel uitmaakte van een doorgaande lijn tot de jongste dag.. Dat is voorbij…’. (A.Smalhout in Terdege; 14-05-1999, blz.23).

Hij begrijpt mij
A.A.van Ruler zat eens onder het gehoor van K.H.Miskotte. Hij vroeg aan een eenvoudig man die naast hem zat: ‘Begrijpt u hem?’ ‘Nee’, antwoordde deze, ‘maar hij begrijpt mij’.

Kan ook een dominee zalig worden?
Een dienaar des Woords vroeg zich eens af - ik doe dat ook wel eens -, of hij wel zalig kon worden. Hij had het er voor zijn gevoel zo slecht afgebracht. Op een dag ontmoette hij een collega aan wie hij vertelde, dat hij vreesde verloren te zullen gaan. Die collega begreep hem, maar stelde deze vraag aan hem: 'Wat zou u doen, als u straks zou zijn in de plaats van de eeuwige pijn?' De man antwoordde: 'Ik denk, dat ik er ondanks alles mee zou doorgaan om Gods Woord te verkondigen, al zou het nooit iemand meer kunnen baten.' 'Maar dan zou de duivel u gauw genoeg wegsturen', zei daarop zijn collega, 'want zulke onderdanen kan de satan in zijn rijk niet hebben.'

Zie Manasse (Newton)
Da Costa vertelt ergens van een predikant die tot bekering kwam en het zich maar niet vergeven kon, dat hij jarenlang een dwaalleer had gebracht, waardoor hij de zielen van de mensen had verleid. Op een dag kwam deze predikant in aanraking met Newton. Newton wees hem toen op Manasse die door zijn afgoderij velen van zijn volk ten verderve had geleid en toch door God in genade werd aangenomen. Toen was het, alsof er een zware last van de schouders van de predikant viel.

- ‘In de gemeente van Jezus Christus zitten de professor en de prostitué vlak naast elkaar op dezelfde kerkbank’ (A.A.van Ruler).
- Ik heb geen ander levensdoel dan het grootmaken en verheerlijken van Zijn Naam. Ik heb maar één hartstocht en dat is: Hij, slechts Hij! (Von Zinzendorf).
- John Bunyan noemde de zondag de marktdag voor de ziel.
- Er zijn mensen voor wie het Woord des kruises weinig meer is dan een kruiswoordpuzzel waar ze nimmer een oplossing voor vinden.

7. DE SACRAMENTEN

Op naam van de Drie-enige (de doop)

Veranderen van naam, dat gaat niet zo maar. Het kost meestal veel geld. Bij de doop krijgen we een nieuwe naam. We worden op naam gezet van de drie-enige God. Gratis.

Openbare geloofsbelijdenis (J.Calvijn)
J.Calvijn (Inst.IV.19.4-13) pleit voor 'een onderwijzing, waardoor de kinderen of de aankomende jongelieden rekenschap zouden afleggen van hun geloof…'. 'Er moet een formulier geschreven worden, dat nagenoeg alle hoofdstukken van onze religie tot hoofdinhoud heeft en waarmee de ganse kerk der gelovigen instemt…'. En dan zou 'een kind van tien jaar zich aan de gemeente moeten aanbieden om belijdenis des geloofs af te leggen.' Zo'n kind zou 'ondervraagd moeten worden over ieder hoofdstuk en op alle vragen moeten antwoorden; en indien het iets niet goed wist of minder goed begreep,zou het nader onderwezen moeten worden.' En zo moet dat kind dan 'het enige, ware en zuivere geloof onder getuige en ten aanschouwen der kerk, belijden.'

Doet dit tot Mijn gedachtenis
Toen Jezus in de opperzaal met Zijn discipelen bijeen was in de laatste nacht vóór Zijn sterven, vroeg Hij hen, of zij Hem voortaan altijd wilden blijven gedenken: 'Doe dit tot Mijn gedachtenis.' Stel, dat mijn vader op zijn sterfbed aan mij zou vragen, of ik – na zijn heengaan - iets voor hem wilde doen, wat zou ik antwoorden?

Gepaste vrijmoedigheid
Iemand die nooit vrijmoedigheid vindt om aan het Heilig Avondmaal deel te nemen, spreekt daar op een dag over met zijn baas. 'Hoe krijg ik toch zekerheid, dat de Heere ook mij bedoelt, wanneer de nodiging om aan 's Heeren tafel te komen uitgaat?'Tijdens het werk laat zijn baas hem een briefje bezorgen: 'Kom vanmiddag na het werk even bij mij thuis'. De man doet het. Om even vijf uur belt hij aan. Zijn baas doet open en kijkt hem verwonderd aan. Wat komt u hier doen? Na een drukke werkdag wordt hij toch liever niet nog weer eens in zijn rust gestoord. Maar dan haalt de werknemer het briefje voor de dag dat zijn baas hem die dag liet toekomen. 'O, dus u denkt, dat zo'n door mij eigenhandig geschreven briefje u

vrijmoedigheid mag geven om bij mij aan huis te komen?' En dan legt die baas het aan zijn knecht uit, dat er ook zo'n vriendelijke uitnodiging van Godswege is, die ons de vrijmoedigheid mag geven om tot Hem te komen, bij de Heere aan te kloppen en bij Hem genade te vinden..

De gang naar 's Heeren dis (J.Calvijn)
Hoe moet men dus oordelen over één die aan de Sacramenten niet wil deelnemen? Dat zou inderdaad een verloochening van Christus zijn. Men kan hem niet voor een christen houden, die, door zich zo te gedragen, weigert zich als een christen te openbaren (De Catechismus van Calvijn, *a.w.*, p.70; zondag 54).

Tucht zonder aanzien des persoons
Keizer Theodosius de Grote (390 nChr.) laat 7000 inwoners van Thessalonika vermoorden vanwege een opstand. Ambrosius (bisschop) weigert de keizer de toegang tot het Heilig Avondmaal. En dan legt de keizer vervolgens een publieke schuldbelijdenis af.

- Maarten Luther over het Heilig Avondmaal: 'Ik weet ervan mee te spreken, wat het is, als men zich een tijdlang van het Avondmaal des Heeren onthoudt; ik ben ook in zulk een vuur des duivels geweest; toen werd mij het Avondmaal des Heeren hoe langer hoe meer ongewoon, zodat ik hoe langer hoe minder graag ernaar toe ging. Wacht u vooral daarvoor en gewent u er dikwijls aan te gaan, vooral wanneer gij er geschikt voor zijt, dat is, wanneer gij bevindt, dat uw hart om uw zonden zwaar en beschroomd is; opdat gij de Heere Jezus Christus onze Verlosser niet vergeet en zoudt gedenken aan Zijn offer en dood; want Hij begeert niet anders van ons.'

8. AANBIEDING VAN DE BELOFTE

Het Evangelie wereldwijd; een gift voor heel de wereld
Warren W.Wiersbe vertelt in zijn Bijbelverklaring van dr. Walter Wilson van Kansas City dat hij eens in een preek over Johannes 3:16 aan de mensen vroeg: 'Als u een gift zou willen geven waar de hele wereld het mee doen

kan, wat zou u dan geven?' Boeken? Maar wat hebben de mensen daaraan, die niet kunnen lezen? Voedsel? Maar mensen in de wereld eten lang niet overal hetzelfde. Kleding? Maar een kledingsstuk voor mensen van het ene klimaat is zeker niet geschikt voor mensen die leven in een geheel ander klimaat. Geld? Maar niet in elke cultuur wordt gebruik gemaakt van geld.
Alleen het Evangelie met haar gift van het eeuwige leven, is geschikt voor de gehele wereld. De onuitsprekelijke gave van Gods Zoon, Wiens bloed reinigt van alle zonden. Zie Warren W. Wiersbe, *The Bible Exposition Commentary*, Volume 2; *a.w.,* p. 107.

Het spiegeltje
Ooit gaf iemand mij op een avond waarop ik een lezing hield over Gods verkiezende genade (Dordtse Leerregels) in de pauze een klein stuk karton met deze woorden: 'Alzo lief heeft God de wereld gehad'. Daaronder las ik: 'Als u wilt weten voor wie dat geldt,kijkt u dan maar aan de andere zijde.' En die andere kant was een spiegeltje. Daarin zag ik dus mijzelf. Mag dat? Mag ik een stralend woord als van Joh.3:16 zo maar op mijzelf toepassen? God heeft mij lief, want Hij heeft immers de wereld lief?

Zonne-uren van genade
Hebt u wel eens uitgerekend, hoeveel zonne-uren er in uw leven zijn geweest, uren waarin u zich kon koesteren in het licht en de warmte van de zon? U zou spoedig de tel kwijtraken, als u al die uren zou willen optellen. Maar vergeet niet, dat elk zonne-uur van uw leven ook een genade-uur is geweest. U was steeds binnen de reikwijdte van Christus, de Zon des heils, vol van genade.

Kwellingen van de Hades
In de Griekse mythologie wordt vertelt, hoe de goden bepaalde mensen die kwaad hebben gedaan, vreselijk straffen. Zo Tantalus die in de Hades (dodenrijk) zonder ophouden honger en dorst lijdt. Zodra hij de boven zijn hoofd hangende rijpe vruchten van een fruitboom wil grijpen, zwiepen de takken omhoog. En als hij, staande in het water, met de hand het water wil opscheppen om te drinken, vlieten de wateren weg. Zo ook Sisyphus die een zwaar rotsblok tegen de helling van een steile berg omhoog moet zien te

krijgen. Telkens als hij bijna de top bereikt heeft, ontglipt het rotsblok hem en moet hij weer opnieuw beginnen. Een typische vorm van straflijden. De Bijbel vertelt ons van een eeuwige straf. Maar die eeuwige straf bestaat niet uit plagerijen van God, maar uit een diep en ellendig gevoel God voor altijd te moeten missen. Hoe rijk is het dan, als wij nu nog mogen leven in het heden van genade. God bemint de dood van de zondaar niet.

Genade voor de grootste der zondaren
M. Luther: 'Ik hoor veel liever, hoe de grote heiligen gedwaald hebben en gevallen zijn dan van de grote heerlijke daden en wonderen, welke zij hebben gedaan. Want hun dwaling en val getuigt, dat zij ook mensen zijn geweest als ik. Wanneer ik hoor of lees, hoe schandelijk David, Jona, Petrus en dergelijke grote heiligen gestruikeld hebben en gevallen zijn, krijg ik moed, daar ik denk: God Die deze heiligen die toch zo zwaar gezondigd hebben, weder in genade heeft aangenomen, zal toch ook u niet verwerpen.'.

- God vervult niet al onze wensen, maar wel al Zijn beloften.
- Zet de zak met Gods beloften bij God voor de deur (M.Luther).
- Christus wordt ons in de belofte niet alleen aangeboden, maar ook uitgedeeld/ geschonken. Er is een schenking van Gods genade in het beloftewoord. En er is een schenking van Gods genade door de toepassing van de Heilige Geest.
- 'Jezus heeft betere dingen aan zondaars te geven dan dingen die Hij van hen kan vragen of die zij Hem kunnen aanbieden' (George Hutcheson).

9. BEVRIJDING EN VERLOSSING

Verzoening en bevrijding in één adem
Ik geef twee verhalen van het zendingsterrein die, als u ze op een goede wijze samenvoegt, de totale boodschap van de Bijbel bevatten, die van verzoening en bevrijding in één adem.Het ene verhaal is van een zendeling in het vroegere Indonesië die eens een uitnodiging kreeg van een Torajase familie om hun vader te begraven. Die familie verkeerde nog midden in het

heidendom. Maar hun vader moest een christelijke begrafenis krijgen, vonden zij. De zendeling ging op hun verzoek in. De overledene werd diep in de dodenakker neergelegd. Een laag aarde er overheen. Daarna een laag scherven. Daarna weer een laag aarde en een laag scherven. Want dat zou de boze geesten verhinderen om de dode nog na zijn dood te kwellen. En wat heeft toen die zendeling gedaan? Hij heeft gesproken over Hebr.4:9: 'Er blijft dan een rust over voor het volk van God'. Ja, wie gewassen is door het bloed van een gekruiste Zaligmaker, behoeft voor geen boze macht meer te vrezen. Want Hij heeft overwonnen. Hij heeft de Zijnen uit het machtsgebied van zonde, dood, graf en hel weggehaald.

Het andere verhaal is dat van een zendeling die in Kenya werkzaam was. Vlakbij een klein meertje waarin naar het oordeel van de omwonende heidenen de boze geesten huisden. Niemand van hen had het ooit bestaan om in dat meertje te gaan zwemmen. Want wie dat zou doen, zou zeker een prooi van de demonen zijn. En wat heeft toen die zendeling gedaan? Hij verkondigde de mensen, dat Jezus de machten ontzenuwd heeft. En om de waarheid daarvan aan te tonen, zwom hij voor hun ogen het meertje over en kwam ongedeerd aan de overkant. Jezus is de machten de baas. Hij is Overwinnaar.Voeg deze twee verhalen samen en u hebt het volle Evangelie. Het volle Evangelie van Jezus Christus die door Zijn zoendood vrede met God sticht en Die juist daar aan het kruis op de kop van de oude slang ging staan en in Zijn opstanding liet blijken, dat Hij overwonnen had. Verlossing door Christus' bloed (Ef.1:7) en bevrijding van de machten (Ef.1:19vv).

Het pak van mijn schouder

U kent wellicht de afbeelding van Christen uit de Christenreis van John Bunyan, staande op de kruisheuvel Golgotha; zijn beide armen om de kruispaal heen. Op dat moment valt zijn zware zondenpak van zijn schouder. Het rolt van de heuvel naar beneden; het valt in een graf aan de voet daarvan. En Christen ziet het nooit meer.

Het heeft het bloed van mijn moeder gekost

Ergens in India werden een paar jongens door de politie gegrepen. Ze waren aan het dobbelen geweest. En daar stond een zware straf op. Zij belandden

in de gevangenis en moesten daar blijven, totdat er door hun ouders een losgeld zou worden betaald. En wat deed toen de moeder van één van die jongens? Zij ging hard werken. Ze sjouwde stenen, totdat haar handen er stuk van gingen. Maar op de duur kreeg zij toch het losgeld bij elkaar en kwam haar jongen vrij. Al gauw liep die jongen toen zijn vroegere kameraden tegen het lijf, die hem uitnodigden om weer eens een gokje te wagen. Maar hij weigerde beslist. 'Nee', zei hij, 'dat zal ik nooit meer doen. Want zie je, het heeft het bloed van mijn moeder gekost.'

Grond onder de voeten hebben

Onlangs lazen mijn vrouw en ik in een meditatie van McCheyne een prachtig beeld. Het ging over de zekerheid van de zaligheid, het zich gered mogen weten door de Zaligmaker Jezus Christus. Een drenkeling die op punt van verdrinken is, zal zeker heel blij zijn, als hij het touw dat hem van de oever door een redder wordt toegeworpen, kan grijpen. Dat is dan zijn houvast, al ligt hij nog in het water. Maar een nog heerlijker gevoel zal hij hebben, als hij door dat touw op het strand getrokken wordt en hij vaste grond onder zijn voeten voelt. Het geloof heeft midden in alle aanvechtingen houvast aan Gods belofte, maar het is vooral ook 'een vaste grond van de dingen die men hoopt' (Hebr.11:1).

Jezus die mijn ziel bemint (Charles Wesley)

Charles Wesley zat eens voor het open raam. Opeens begon het geweldig te stormen. Een klein angstig vogeltje, voortgedreven door de wind, vloog naar binnen en kroop onder de jas van Wesley. Toen dichtte hij:

Jezus die mijn ziel bemint,
's Levens stormen loeien, Heer'.
O,beveilig mij, Uw kind;
Leg mij aan Uw boezem neer!

In Gods handen vallen

C.H. Spurgeon vertelt in een preek n.a.v. de duif van Noach iets over zijn eigen bekering. Toen het oordeel van God losbrandde in zijn ziel en hij een verlorene werd in eigen ogen, voelde hij zich als die duif van Noach. Hij

vloog over de uitgestrektheid van de wateren. Met een 'verlangen zonder antwoord'. 'Nergens een plaats van rust. Elk ogenblik kon hij neerstorten in de vloed. En toen...Toen was daar opeens de uitgestrekte hand van Noach, omhoog geheven vanuit het venster. Daar viel de moe gevlogen duif in neer. Zo kwam hij thuis in de ark van behoud.

Gods vergeet-mij-nietjes
Soms zie ik, als ik met een goede vriend meerijd, op het dashboard van zijn auto, een kleine foto van zijn vrouw en kinderen. Het zijn zijn 'vergeet-mij-nietjes'. 'Vergeet ons niet', staat er bij die foto geschreven. Haal geen krachttoer uit op de weg. Wij kunnen jou niet missen. Achter het stuur van de wereldgeschiedenis, achter het stuur van mijn kleine mensenleven, zit niemand minder dan de Schepper van mijn leven. Van Hem kan ik niet geloven, dat Hij niet zorgvuldig omgaat met Zijn vergeet-mij-nietjes. Hij heeft hen vlak voor Zich. Hij heeft hen in Zijn handpalmen staan. Hij roept hen als het ware gedurig toe: 'Ik kom eraan'.

Het open raam
In het zicht van mijn studeerkamer zat een tijd geleden dagenlang een vogel achter een gesloten raam, ergens hoog in een museum. Dat dier wipte maar heen en weer. Het was waarschijnlijk door de schoonsteen naar binnen gevallen. Maar het kon niet langs diezelfde weg er weer uit. Er moest een raam opengezet worden om het dier te bevrijden. Laat ons niet angstig tegen de ruiten van onze gevangenis blijven vliegen. God sluit wel eens een deur, maar opent op zijn tijd ook een venster. Wij behoeven ons slechts te laten vallen op de vensterbank van Zijn liefde; daar is het raam open.

10. GENADE ALLEEN/ VERGEVING

Om niet
Een zendeling in het hete Midden-Oosten maakte eens met een waterverkoper de afspraak, dat deze een dag lang zijn waar gratis zou aanbieden; aan het eind van die dag zou de zendeling hem het loon geven dat hij normaal op een dag verdiende. En zo ging dan de waterverkoper door de straten van de stad en riep: 'Heden de gave Gods (het water) om

niet.' Maar wat zeiden de mensen? 'De gave Gods gratis? Dat kan nooit. Dat zal wel niet veel bijzonders zijn.' Er waren geen afnemers. De waterverkoper raakte zijn water derhalve aan niemand kwijt, behalve aan een arme bedelaar aan de kant van de weg. Die riep: 'De gave Gods om niet? Dat is mijn kans. Geeft mij het maar.' Alleen arme bedelaars maken graag gebruik van Gods aanbod: 'O alle gij dorstigen, komt tot de wateren en gij die geen geld hebt, komt, koop en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs wijn en melk!'

God is genadig.
Zacharias was negen maanden stom. Het enige dat hij kon doen was een schrijftafeltje eisen en schrijven: ' Johannes' (de Heere is genadig). Er zijn tijden in het leven van Gods kinderen, dat zij niet spreken kunnen. Het blijft waar, dat wij ganselijk onbekwaam zijn tot enig goed en geneigd tot alle kwaad, tenzij wij door de Geest van God wedergeboren worden (zondag 3, Heid.Cat.), Laat ons dan in elk geval doen wat de oude priester deed: schrijven, dat God genadig is.

Copernicus
Op de grafsteen van Copernicus staan de onvergetelijke woorden gebeiteld: Ik vraag niet om de gunst die Gij aan Paulus schonk. Ook verlang ik niet de genade, aan Petrus bewezen. Maar die welke Gij gaaft aan de boosdoener aan het hout des kruises, daar smeek ik U om met heel mijn hart'.

Het bloed van Jezus Christus… (M.Luther)
M.Luther droomde eens. In die droom stond de duivel voor hem met een lange, lange lijst van zonden. Van niet één van die zonden kon Luther zeggen, dat hij die niet had bedreven. Ja, hij moest aan die lijst nog zonden toevoegen, die de satan had vergeten. Maar wat deed hij vervolgens? Hij doopte zijn pen in de rode inkt en schreef dwars door die zondenlijst: 'En het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon reinigt van alle zonden'. Daarna verscheurde hij het papier en wierp het in het vuur. Toen hij opkeek, was de duivel verdwenen.

De bruid van Christus (M.Luther)

Maarten Luther gebruikt in zijn verhandeling 'De vrijheid van een christenmens' het beeld van een arm veracht meisje dat van slechte zeden is, maar op een goede dag in het huwelijk treedt met een rijke koning. Al de ellende en schuld van dat meisje wordt als in een ogenblik door deze koning-bruidegom bedekt en weggenomen. Niemand kan één vinger op haar leggen. Zij is vanaf haar trouwdag de vorstin van wie de smaad van haar verleden is verslonden in de majesteit en het gezag van hem die thans haar man is. Dat meisje is het beeld van Christus' gemeente.

Bedelen om de genade van de moordenaar (G.F.Händel)
Georg Friedrich Händel is de bekende componist van 'The Messiah'. Dit bijbelse oratorium voltooide hij op zijn 57e in drie weken tijds. Wat echter minder bekend is van Hem, is het slotakkoord van zijn leven. Het slotakkoord van een blinde man. Ik bedoel Zijn laatste woorden, uitgesproken op zijn sterfbed in 1759 te Londen. Deze 'zwanenzang' is nooit van noten voorzien. Een trouw dienaar die niet van zijn ziekbed week, verzekerde Händel, dat hij weldra als schrijver van zulke heerlijke muziek, wel een ereplaats onder de hemelse zangers zou krijgen. Händel grimlachte en zei: 'Och, als de Heere mij slechts in Zijn hemel wil toelaten en mij daar een hoekje aanwijst, waar ik naar de hemelkoren mag luisteren, zou ik zeer tevreden zijn. Ik wens mij volstrekt niet te scharen in de eerste rijen der apostelen en heiligen, als ik maar de genade ontvangen mag, die de Heiland de moordenaar aan het kruis schonk…Als dat ene woordje 'genade' werd uitgewist, dan was alle hoop verloren. Maar nu klem ik mij met beide handen daaraan vast, want op u alleen, Heere Jezus, is al mijn hoop gevestigd.'

Kijken met de ogen van de Zoon
Onlangs hoorde ik het verhaal van een prins die verliefd werd op een meisje uit het gewone volk, heel gewoon, niet schoon, onaantrekkelijk zelfs. De vader van die prins was het met de keus van zijn zoon dan ook helemaal niet eens en verstootte hem daarom zelfs. Toen kwam er een dag waarop die vader zijn zoon eindelijk toestond om dan toch maar eens met zijn geliefde te komen kennismaken. Dat gebeurde. Iedereen in het paleis zag haar en niemand vond haar eigenlijk een meisje om van te houden. 'Jongen toch', zei de vader van de prins, hoe kun je nu van zo'n meisje houden? Er lopen toch

wel wat lieftalliger meisjes in de wereld rond.' 'Ja, vader,' antwoordde de prins, 'dat zal wel zo zijn, maar om haar mooi en lieftallig te vinden, moet u met de ogen van mij naar haar kijken.' Om een onaantrekkelijk en onwaardig schepsel als u en mij lief te kunnen hebben, moet de Vader in de hemel naar hem/ haar kijken met de ogen van Zijn Zoon, de gekruisigde en opgestane Heere Jezus. Die ziet in zo'n zondaar zoveel, dat Hij er zelfs zijn leven voor overhad.

Een wit laken in de boom
Richard Wurmbrand vertelde eens van een jongeman die een misdaad op zijn geweten had en daar geruime tijd voor in de gevangenis had gezeten. Voordat hij naar huis ging, schreef hij zijn vader een brief waarin hij vroeg, of hij hem zijn misdaad vergeven wilde. 'Je komt maar met de trein', antwoordde zijn vader, 'die komt langs ons huis; en als je wilt weten, of ik het je vergeef, kijk dan maar, of er een witte zakdoek in een boom in de tuin hangt'.Telkens liep die jongen in de trein richting zijn ouderlijk huis heen en weer. 'Waarom zo zenuwachtig?', vroeg een medereiziger. Toen de jonge man het vertelde, waarom hij zo gespannen was, zei deze: 'Ga maar zitten; ik zal wel voor je kijken.'Even later vloog de trein langs het ouderlijk huis van de jongen. En raad eens. Kijk, daar hing niet maar een witte zakdoek, maar een groot wit laken in de boom. Een bewijs van vaderlijke vergevingsgezindheid. Of de hemelse Vader van vergeven weet? Kijk door het raam in de trein van uw leven. Kijk naar de kruisheuvel Golgotha. Welkom thuis.

Elie Wiesel/ Simon Wiesenthal
Elie Wiesel, staande bij de gasovens van Auschwitz, bad : 'O God, vergeef dit nooit.' Een SS-er die berouw kreeg van wat hij had gedaan, riep Simon Wiesenthal bij zich en vroeg: 'Kun je het mij vergeven?' Wiesenthal antwoordde: 'Al zou ik het willen, ik kan het niet. Dat kunnen alleen de slachtoffers'. Zie Ter Schegget, *Menslievendheid Gods,* blz.82. Maar weet Wiesenthal dan niet van dat ene Slachtoffer - dat van de Joodse Messias? Hij is het Slachtoffer dat antwoorden kan op de vraag van een benauwd geweten. Want Hij leeft. En Hij weet van vergeven.

Is zelfmoord het beste?
De Duitse oorlogsmisdadiger Ley die kort na de tweede Wereldoorlog in de gevangenis in Neurenberg zat, zei eens tegen een bewaker die hem vroeg, waarom hij niet ging slapen: 'Slapen, slapen? Ze laten me niet slapen…miljoenen buitenlandse arbeiders, mijn God…miljoenen Joden…allemaal vermoord…allen omgebracht …allen vermoord…hoe kan ik slapen?' Enige tijd later pleegde hij zelfmoord.

G.F.Händel op zijn sterfbed
Georg Friedrich Händel zei op zijn laatste levensdag (14 april 1759; ruim 240 jaar geleden): 'Lees mij voor uit 1 Korinthe 15. Ja, dat is het ware Evangelie. Hoe heerlijk van de zaligheid verzekerd te zijn door het geloof in Jezus Christus, uit genade.'

- God sprak eens tot Thomas van Aquino: 'Thomas, u hebt goed van Mij gesproken; vraag wat u wilt en Ik zal het u geven'. Thomas antwoordde: 'Geef mij niets, Heere; niets dan Uzelf alleen'.
- H.F.Kohlbrugge: 'Wat is dat voor een volk dat God zalig maakt? Het is een volk met zonden.' Kohlbrugge; n.a.v. Matth.1:21.
- 'Een arme smekeling behoort men niet uit te leveren' (Xenocrates).
- Een spotter met het christendom,Voltaire heeft eens gezegd: 'Vergeven is Gods beroep'.
- M.Luther in zijn verklaring van de brief aan de Galaten: 'Gij, jongeren, zijt in dit opzicht veel gelukkiger dan wij, grijsaards.Want gij zijt niet doortrokken met die besmettelijke dwalingen die ik van jongs af zo ingedronken had, dat ik verbleekte en ontroerde, alleen al bij het horen van de Naam van Christus, omdat ik ervan overtuigd was, dat Hij (alleen) een Rechter was.'

11. GELOOF

Geef mij een punt…(Archimedes)
Δος μοι πού στω… 'Dos moi poe sto kai kino tèn gèn' – 'geef mij een punt (standplaats) en ik kan de aarde bewegen'. Deze uitspraak wordt toegeschreven aan de bekende Archimedes, de grootste wiskundige van de Griekse oudheid (3e eeuw v.Chr.). Bekend is het verhaal over zijn ont-

dekking van de zgn. waterverplaatsing, terwijl hij in bad zat en hoe hij daarbij uitriep: 'Heurèka' – 'ik heb het gevonden'. Minder bekend is, dat hij ook de hefboom heeft uitgevonden. Daaraan herinnert boven genoemde trotse uitspraak. Er moet een punt te vinden zijn, van waaruit men met een hefboom de aarde uit zijn voegen kan tillen.
Zo'n punt is er inderdaad. Ergens anders dan Archimedes vermoedde. Zo'n punt waarmee de aarde bewogen is, is het kruis van Golgotha. Daar heeft onze Heere Jezus Christus verzoening tot stand gebracht door Zijn bloed-storting. Het is daardoor, dat de wereldgeschiedenis uit haar voegen is getild. 'Dos moi poe sto... ' Geef mij een punt. Golgotha. Maar ook het geloof in het Woord der verzoening dat in ons is gelegd, is zo'n punt. Immers, dat geloof is het, dat de wereld overwint?! Door het geloof in een Zaligmaker als Jezus, veranderen de dingen. In mijn eigen leven en in de wereld om mij heen. 'Dos moi poe sto…'Ja en straks is er dan tenslotte weer zo'n punt. 'Nog eenmaal zal Ik bewegen niet alleen de aarde, maar ook de hemel' (Hebr.12:26). Hij komt eraan. Jezus, onze Verlosser. Om het ganse schepsel dat tezamen zucht en tezamen als in barensnood is tot nu toe, te bevrijden van de dienstbaarheid der verderfenis (Rom.8:18vv). 'Komt, reisgenoten, 't hoofd omhoog.'

De Hogepriester
Wie Israel nooit gezien heeft in die ogenblikken waarin de hogepriester zich achter het voorhangsel (in het heilige der heiligen) bevindt, weet niet wat smart is. En wie Israel nooit gezien heeft in dat ogenblik waarop de hogepriester uit het heiligdom naar buiten komt om het wachtende volk te zegenen, weet niet wat vreugde is. Joodse uitspraak.

Boetvaardigheid en geloof gaan hand in hand
'Boetvaardigheid en geloof gaan altijd samen' (J.Calvijn). Oprecht berouw verlangt naar straf houdt ervan (stelling 40 van de 95 stellingen van M.Luther). Sommige christenen hebben meer schaamtegevoel (jezelf beneden de maat achten in de ogen van anderen) dan schuldbesef (weten tegen God gezondigd te hebben). Ware boetvaardigheid bestaat uit het besef misdadiger te zijn. Dat is totaal iets anders dan slachtoffer-gevoel.

Christus kennen (Bugenhagen)
'Zo gij Christus kent, het is genoeg, al kent gij al het andere niet. Zo gij Christus niet kent, het baat u niet, al kent gij al het andere wel' (Bugenhagen)**.**

Smaak hebben van het Evangelie
Da Costa vertelt ergens van twee jongens die ieder voor zich een appel kregen. De één sneed zijn appel in acht stukjes en at die vervolgens één voor één op. De ander zette zijn tanden in de appel, zodat het sap langs zijn kin droop. De laatste genoot eigenlijk de volle smaak van die appel. Niet door het te analyseren, maar door het te 'consumeren' genieten wij de volle smaak van het Evangelie.

De verloren zoon-ik ben het (Rembrandt)
Rembrandt heeft in zijn schilderwerk van de verloren zoon zijn eigen gezicht getekend in het gezicht van de zoon die terugkeerde tot de vader.

Zoals ik ben….(Charlotte Elliott)
Jaren geleden was er in Engeland een jonge vrouw die op haar 33e invalide werd: Charlotte Elliott (1789-1871). Kort nadat zij gehandicapt was geworden, kwam de bekende Zwitserse réveilpredilant Cesar Malan op bezoek in Londen in de pastorie van haar vader. Die vroeg haar, of zij met al haar leed al naar het Lam van God was gegaan. Boos en opstandig dacht ze: Waar bemoeit die man zich mee? Maar de vraag van ds. Malan bleef haar achtervolgen. Een enkele dag later bood ze haar excuses aan ds, Malan aan en vroeg hem: 'Maar hoe moet ik dan tot Jezus gaan?' Zijn antwoord was: 'Kom tot Hem, zoals je bent'. Twaalf jaar later in een periode van twijfel en depressiviteit herinnert zij zich deze woorden. En dan schrijft ze haar lied – met een volle vrede in haar hart -, zes coupletten lang. Een inmiddels wereldberoemd lied geworden, waarvan het eerste couplet luidt:

Zoals ik ben, 'k heb anders niet
dan 't offer ook voor mij geschied
en dat U zelf mij roepen liet,
O, Lam van God, ik kom, ik kom.

(uit Ds.C.den Boer, *Een vreemd'ling hier beneên*; gedachten over Bunyans Christenreis; *a.w.* p.122v)

Hij roept Zijn schapen bij name
Er stonden eens twee mannen voor de rechter. De één had een schaap gestolen van de ander. Maar elk van hen beweerde, dat het gestolen schaap zijn eigendom was. En wat deed toen de rechter? Hij liet het betwiste schaap zelf halen om de rechtszaak bij te wonen. Daarna stuurde hij één van de beide mannen de rechtszaal uit en zei, dat hij op de gang de naam van het schaap moest noemen. De man deed het. Maar het schaap verroerde zich niet. Daarna kreeg de ander de beurt. En toen het stomme dier in de rechtszaal die man op de gang hoorde roepen, spitste het zijn oren en rende in de richting van de deur. Jezus zei eens: 'De schapen horen de stem van de herder; en hij roept zijn schapen bij name en leidt ze uit' (Joh.10,3).

Mijn vader….zo groot
Doe, wanneer u het over onze grote God hebt, maar als dat jongetje dat het over zijn vader had bij zijn vriendje. Hij zei: 'Mijn vader is …zo groot'. Daarbij hief hij zijn kleine handje op om duidelijk te maken, hoe groot zijn vader wel was. Maar dat jongetje was natuurlijk veel te klein en zijn armpje was veel te kort om de werkelijke grootte van zijn vader uit te meten. Toch had hij gelijk. Hij sprak immers met zijn hart.

Weg met de scholastieke leer van de onzekerheid (J.Calvijn)
J.Calvijn bij Rom.8:34: 'Zo iemand ons wil veroordelen, maakt hij niet slechts de dood van Christus teniet, maar onderneemt hij ook de krijg tegen Zijn onuitsprekelijke kracht, waarmee de Vader Hem toegerust heeft, toen Hij Hem de opperste heerschappij met zulk een grote kracht verleende. Deze zo grote zekerheid die de duivel,de dood, de zonde en de poorten der hel durft bespotten, moet in alle godzalige harten zijn: want ons geloof betekent niets, tenzij wij ons zeker overtuigd houden, dat Christus de onze is en de Vader ons in Hem genadig is. Daarom kan men geen schadelijker, noch verderfelijker ding verzinnen dan de scholastieke leer van de onzekerheid der zaligheid'. Het laatste wordt door Calvijn op verscheiden andere plaatsen in zijn commentaren betuigd.

Kleingeloof in de 'Christenreis'
John Bunyan vertelt in zijn *Christenreis* van *Kleingeloof*, dat hij overvallen werd door drie boeven: *Lafhartig* en *Wantrouwen* die hem zijn buidel met zilvergeld afnemen en *Schuld* die hem met een knuppel tegen de grond slaat. En dan moet Kleingeloof voortaan door het leven als een arme bedelaar. Hij heeft alleen nog wat diamanten. Maar die moet hij bewaren voor de hemelstad. Bunyan vertelt er in dat verhaal over Kleingeloof echter ook bij, dat zijn berovers voor twee figuren heel erg bang zijn: voor *Grote Genade* en voor *Goed Vertrouwen*. Die twee zijn er altijd ook nog. Vergeet het niet.

Zo dom als een ezel?
In de stad Rome is ooit een muurschildering (graffito) gevonden waarop iemand in aanbidding neergeknield ligt voor een kruis waaraan de Heere Christus hangt. Deze aanbidder is afgebeeld met een menselijk lichaam. Maar zijn hoofd is de kop van een ezel. Daaronder een inscriptie: 'Alexamenos vereert zijn god'. Met andere woorden: dwaas, gebruik je verstand.

Ik kan niet geloven?! (R.Erskine)
R.Erskine schrijft ergens: 'Indien gij na dit alles zoudt zeggen: 'Ik kan Hem niet aannemen, ik kan niet geloven, ik kan niet tot Hem komen;' wel, het is waar, gij kunt niets doen. Maar daar is iets dat ik u vragen moet, of gij het doen kunt. En dat is: Kunt gij Hem weigeren? Kunt gij Hem verwerpen? Kunt gij het tegen Hem blijven uithouden?'

Zijn geweten dopen in Christus' wonden…(M.Luther)
M.Luther: 'Daarom – wanneer ik uw angsten en bedreigingen – o wet – gevoel, dan doop ik mijn geweten in de wonden, het bloed, de dood, opstanding en overwinning van Christus. Buiten Hem wil ik totaal niets zien en horen.' (Luther in zijn verklaring van de brief aan de Galaten).

Op de schouders van Christus (M.Luther)

M.Luther over Fil.2,5-11 (preek op palmzondag 1523): 'Hij (Christus Jezus) staat u toe, dat gij op Zijn schouders gaat zitten, opdat Hij u uit het moeras drage'.

Ga in de zon zitten (Christus Jezus is uw Zon des heils)
Een zieke die lange tijd in het ziekenhuis of op zijn ziekenkamer thuis op bed heeft gelegen, knapt ervan op, als hij even buiten in de zon kan zitten. Natuurlijk zit hij niet letterlijk in de zon. Maar hij geniet de warmte ervan. Zo is het ook met iemand die 'in Christus' is. Hij geniet van het licht en van de warmte van Zijn genade en liefde. Dat geeft hem nieuwe levenskracht, uitzicht en hoop. Christus is voor hem een energiebron waardoor hij er zin in krijgt om afscheid te nemen van het leven in de zonde: achter Christus aan wandelen betekent niet langer in de duisternis van het vroegere leven, los van God, verkeren.

Christus onze Pacemaker
Christus is onze Pacemaker. Hij is in de hemel constant bezig om de hartslag van Zijn gemeente op de aarde te regelen. Er gaan door Zijn Geest constant prikkels van Hem uit, waardoor Zijn gemeente opademt.

Komen zoals je bent
Een kunstschilder kreeg ooit eens een uitnodiging van een gemeenteraad om een schilderwerk van hen te maken. Allemaal deftige heren in keurige pakken. Maar – zo dacht de schilder bij zichzelf – daar moest toch eigenlijk ook een figuur op dat schilderij komen, die iedereen kent en aan wie men kan zien, dat het hier gaat om de gemeenteraad van die bepaalde plaats. Wat deed hij? Hij nodigde een straatveger uit; een man met een wilde haardos en in een vuil werkpakje. Op het afgesproken moment kwam deze man in het atelier van de kunstschilder. Maar hij had zich eerst opgeknapt, zijn haren netjes gekamd, zijn zondagse pak aangetrokken. 'Nee,' zei toen de schilder, 'nee man, zo kan ik je niet gebruiken. Je moet komen zoals je bent; gewoon in je werkpakje; als een onverzorgde man die de straat veegt.' Inderdaad, dat valt niet mee.

Geenszins uitgeworpen

‘Wie tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen.’ John Bunyan zei ooit van dit woord, dat de duivel van de ene kant aan dit woord stond te trekken en hij van de andere kant. Totdat tenslotte de genade in hem overwon.

In aanraking met Jezus

Ik trek de stoute schoenen aan,
Ik wil naar Jezus henengaan.
Want zo ik weigeren blijf, dan is
Mijn dood en ondergang gewis.
(C.H. Spurgeon, *de Wonderen van de Heiland*; *a.w.*p. 375 *)*

In het duister van de nacht

In het boekje *Rondom de Enge Poort* (*a.w.* p.45) vertelt C.H. Spurgeon van een man die in een donkere nacht verdwaalde en – naar hij meende – terecht kwam bij de rand van een afgrond. Elk ogenblik dacht hij daarin te vallen. Wat deed hij? Hij greep zich vast aan een tak van een oude boom. En daar hing hij uren lang, bang dat hij, als hij zou loslaten, te pletter zou vallen. Tenslotte kon hij het niet langer volhouden, liet de tak waaraan hij hing los, en viel…Op een paar meter onder hem zich bevindende met mos bedekte glooiing. Hij had zich dus gerust veel eerder kunnen laten vallen. ‘Laat alles los, behalve Christus, en laat u vallen.’

Zich aan God toevertrouwen

Onlangs las ik van iemand die kans zag over een draad te lopen, die hij hoog tussen twee flats had gespannen. Beneden hem op straat: een menigte toeschouwers. ‘Geloven jullie, dat ik ook met een kruiwagen naar de overkant kan lopen’, vroeg de man aan hen. ‘Ja’, zeiden de mensen beneden hem. En waarlijk, de man deed het. Het liep goed af. ‘En geloven jullie nu ook, dat ik dit kan met iemand in de kruiwagen’?, vervolgde de man. ‘Ja zeker’, zeiden de mensen. ‘ Welnu, wie van jullie wil er dan plaatsnemen?’, vroeg de man. Maar niemand diende zich aan. Niemand durfde zich aan hem toe te vertrouwen. Geloven, dat God alles kan, is nog wat anders dan zich gelovig in alles aan Zijn leiding toevertrouwen.

In Gods handpalmen gegraveerd

Ooit sprak ik (in Zeist) een meestergraveur die gewerkt had op een zilverfabriek. Hij lag voor de poorten van de eeuwigheid. 'Ik was meestergraveur', zei hij. Maar het mooiste is voor mij , dat de Heere mij gegraveerd heeft in Zijn beide handpalmen'.

Inleveren, loslaten (Joh.Seb.Bach, Cantate 106)

Enige tijd geleden (begin 1996) waren wij een dag in Eisenach, de plaats waar Johann Sebastiaan Bach is geboren (21 maart 1685). De plaats ook waar Maarten Luther als gevangene van de Wartburg (1521-1522) het Nieuwe Testament vertaalde. In het Bachhaus onderin de stad kregen we een muzikale rondleiding. Wij kwamen daarbij ook in de instrumentenzaal met instrumenten uit de tijd van Bach, waarop voor ons de 'sonatina' uit de cantate 106 van Bach ten gehore werd gebracht. 'Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit'. ‘Actus tragicus’ is die cantate genoemd. Op Gods tijd moeten wij inleveren wat ons lief en dierbaar is. Op Gods tijd moeten wij ook het leven loslaten. Gelukkig, als wij het door het geloof mogen weten: Gods tijd is de allerbeste tijd.

Wedergeboorte

Tertullianus heeft eens gezegd: 'Wij worden niet als christenen geboren, wij worden het gemaakt'. De Bijbel zegt niet: ‘Wij zijn allemaal – van binnen en van buiten - kinderen van God’, maar wel: ‘Wij kunnen het worden’.

Geen simpel aanvaarden wat de kerk leert

George Whitefield vroeg eens aan iemand: Wat gelooft u? De man antwoordde: ‘Ik geloof wat mijn kerk gelooft’. ‘En wat gelooft uw kerk dan?’, vroeg Whitefield. ‘Wat ík geloof’, antwoordde de man. Onverschrokken probeerde Whitefield het opnieuw en vroeg: ‘En wat gelooft u dan beiden?’ ‘Wel, wij beiden geloven dezelfde dingen’, was het ontwijkende antwoord. (Warren W.Wiersbe, *The Bible Exposition Commentary*, Volume 2; *a.w.* p.107).

Ik ben dat verloren schaap

In één van de gemeenten die ik mocht dienen (Zeist) was daar ooit een vrouw die sterven moest en niet sterven kon, omdat zij zich niet geborgen wist in Christus Jezus.Toen kwam op een dag haar buurman op bezoek (ook hij leeft nu niet meer). Veel kon hij voor haar niet doen. Hij nam de Bijbel en las voor haar de gelijkenis van het verloren schaap. En - zo vertelde zij mij later - toen hij dat las, toen zag ik het opeens. Ik was dat verloren schaap. Maar ik lag op de schouders van een sterke Heiland. Toen behoefde ik niet meer te lopen. Hij liep onder mij.

Naar Jezus gezwaaid

Doe maar zoals dat kind dat, thuisgekomen uit school, tegen zijn moeder zei: 'Ik heb onderweg naar de Heere Jezus gezwaaid'. 'Kind', zei moeder, 'maar jij hebt toch de Heere Jezus niet gezien?!' 'Nee, moeder, maar de Heere Jezus zag mij wel.'

Geloven is aannemen ('receive')

C. H. Spurgeon vertelt (in *Rondom de Enge Poort*, *a.w.* p..31vv) van een zondagsschoolonderwijzer die aan zijn kinderen probeerde duidelijk te maken, dat het geloof graag aanneemt wat de Heere aanbiedt. Wat deed die zondagsschoolonderwijzer? Hij haalde zijn gouden horloge uit zijn zak en zei: 'John, ik wil je dit horloge geven. Wil je het hebben?' John dacht even na. Hij dacht: dat meent de meester natuurlijk niet; wie geeft er nu zijn gouden horloge weg. Daarom gaf John geen antwoord. 'Henri', zei de meester daarna, 'hier is het horloge, wil jij het hebben?' 'Nee, mijnheer' reageerde de knaap, 'dank u wel.' Henri was te bescheiden om zomaar een gouden horloge aan te pakken. Nadat de meester het aan verschillende kinderen had gevraagd en niemand positief gereageerd had, was er tenslotte toch een knaap die er geen moment over nadacht en onmiddellijk zei: 'Alstublieft mijnheer.' Hij pakte het horloge aan en stak het in zijn zak. 'Mag hij het echt houden, mijnheer?', vroegen de andere kinderen. 'Natuurlijk' zei de meester, 'ik meende het toch zeker, toen ik vroeg, wie dit gouden horloge wilde hebben?' 'O, zeiden de kinderen toen, als wij dat geweten hadden.'
Engelse vertalingen gebruiken voor het woord aannemen wel het woord: 'receive'; te vertalen met: ontvangen. Dat is een wat ander woord dan het

Engelse woord 'accept'. Ontvangen doet men iets dat gegeven wordt. Accepteren kan incasseren zijn, tegen wil en dank.

Geloofsmoed (David/ Goliath)

Sta in het leven als David. Met een slinger en een steen. Alleen zo is de reus Goliath te bestrijden. Zoals een kinderversje zingt:

David was heel klein en Golath was groot (ontzettend groot)
David was niet bang, samen met zijn God (sterke God)
David nam een steen en Goliath viel om....

Drinken, drinken

Thomas Boston schrijft: 'Bekleed een dorstige met scharlaken en vul zijn zakken met goud; niets dan drinken kan hem bevredigen. De ziel kan geen rust vinden buiten Christus.'

- 'Je kunt in het heilige der heiligen staan en ver van Hem wezen! Je kunt in een schuilhoek in de wijde wereld wonen en toch vlak bij God zijn' (J.H. Bavinck, *Mensen rondom Jezus*; p..20).
- 'Wij behoeven niet derde klas naar de hemel te reizen' (C.H.Spurgeon).
- 'God heeft Zich in Christus aan ons te genieten gegeven' (J.Calvijn).
- 'Wij doen de Heere onrecht aan, wanneer wij ons leven, waarvoor Hij Zich verwaardigt te zorgen, niet aan Hem toevertrouwen' (J. Calvijn).
- 'U hebt nog niet alles genoten wat de Heere voor u bereid heeft' (C.H.Spurgeon, *De Wonderen van den Heiland* verklaard en toegepast in leerredenen; p. 165).
- Christenen zijn gouddelvers en waterputters. Zij zijn gouddelvers, want zij delven het goud van de genade elke dag op uit de goudmijn, Christus. Zij zijn waterputters, want zij putten dagelijks uit de bron, Christus.
- Aan Olevianus – een van de opstellers van de Heidelbergse Catechismus - werd op zijn sterfbed gevraagd, of hij nog steeds zeker was van wat hij in zijn leven aan de mensen had geleerd. Zijn antwoord was: 'Certissimus.' – volkomen zeker.

- John Bunyan: ‘Het is een heerlijk ding om voor God op de knieën te liggen met Christus in de armen’.
- Augustinus: 'Als u niet gelooft, zult u niet begrijpen.' Uit James I.Packer, *Fundamentalisme en het woord van God*’, *a.w.* p. 103.
- H.F.Kohlbrugge: ‘Wat dan te doen? Werpt weg, werpt ver van u weg uw heiligingskrukken! Ge komt er de berg Sion niet mee op. Rukt af die lompen, waarmee uw wonden bedekt zijn en vertoont u aan Hem, die heilig en rechtvaardig is, zoals gij zijt; - laat los alwat van uzelf is, het is zaligheid hier aan zichzelf te wanhopen….Uit: *Documenta Reformatoria*; teksten uit de geschiedenis van kerk en theologie in de Nederlanden sedert de Hervorming); Deel II (van de 18e eeuw tot 1940); Kampen 1962; p.181 (nr.511. Weerlegging van door Da Costa geopperde bezwaren tegen de preek over Romeinen 7 vers 14; 1834; Hoogst belangrijke briefwisseling…).

12. HOOP

De doos van Pandora

De oude Grieken vertellen ons de mythe van de doos van Pandora. Pandora was een vrouw die naar de aarde gestuurd werd door de goden om de mensen te straffen, omdat Prometheus het vuur uit de hemel had gestolen. Zij had een grote doos bij zich, vol onheilen en rampen. Nieuwsgierig opende zij die doos om te kijken wat erin zat en opeens begonnen alle ongelukken, ziekten en rampen eruit te stromen en zich over de aarde te verspreiden. Op het nippertje echter, toen ze zag wat er gebeurde, deed Pandora de doos dicht. En wat bleef er toen nog aan de rand van die doos hangen: de hoop. Toch nog een beetje hoop die de mensheid enige verlichting bezorgt. Ja, schrale troost. Zing liever met H.F.Kohlbrugge:

Al is de smart ook nog zo groot,
Al wordt het u ook nog zo bang,
Schud uit uw leed in ’s Heeren schoot,
Dan zingt ge dra een lofgezang.

Alles wordt nieuw, de hemel en de aarde

H.F.Kohlbrugge schreef eens: ‘Daarom wanneer ik sterf – ik sterf echter niet meer – en iemand vindt mijn schedel, zo moge deze schedel hem nog prediken: Ik heb geen ogen, toch aanschouw ik Hem; ik heb geen hersens of verstand, toch omvat ik Hem; ik heb geen lippen, toch kus ik Hem; ik heb geen tong, toch zing ik Hem lof met u allen die Zijn Naam aanroepen. Ik ben een harde schedel, toch ben ik geheel zacht geworden en versmolten in Zijn liefde; ik lig hier buiten op het kerkhof, toch ben ik binnen in het Paradijs. Alle lijden is vergeten. Dat heeft Zijn grote liefde voor ons gedaan, toen Hij voor ons Zijn kruis droeg en uitging naar Golgotha.’ (Uit: *Documenta Reformatoria*; teksten uit de geschiedenis van kerk en theologie in de Nederlanden sedert de Hervorming); Deel II (van de 18e eeuw tot 1940); Kampen 1962; *a.w.* p.188 (nr.516 Golgotha).

De zachtmoedigen beërven de aarde

Enige tijd geleden hoorde ik het verhaal van een boer die met zijn knecht over zijn landerijen wandelde. 'Kijk', zei de man tegen zijn knecht, 'zover als je kijken kunt - bunders land - allemaal van mij.' 'Maar wilt u nu eens omhoog kijken, baas', antwoordde de man die zich geen vierkante meter grond de zijne kon noemen; 'zover u kijken kunt: allemaal van mij; want door het geloof in de Heere Jezus mag ik de koning te rijk zijn. En weet u, straks zal ook dat bezit van u niet maar van u alleen zijn. Want de Heere heeft het beloofd, dat de zachtmoedigen de aarde erf'lijk zullen bezitten.'

Het goud thuis in mijn koffers

John Bunyan heeft eens gezegd, dat al de genadegiften die God hem verleend had, slechts het kleine geld waren dat rijke mensen in hun beurzen dragen, terwijl het goud thuis in hun koffers ligt. ‘O, ik zag mijn goud in mijn koffer thuis liggen. In Christus, mijn Zaligmaker en Heere. Nu was Christus alles, al mijn wijsheid, al mijn rechtvaardigheid, al mijn heiligmaking en al mijn verlossing” .

Maranatha (‘Hinterburgseeli’)

In Zwitserland (in de buurt van Briënz) is er hoog in de bergen een prachtig klein meertje, het 'Hinterburchseeli'. U kunt er slechts via een moeilijk

bergpad komen. Rondom dat meertje verheffen zich machtige bergmassieven die werken als een klankbord. Als iemand met enige stemverheffing roept: 'Ik kom', hoort hij van de overkant de echo: 'Kom'. Onze Hogepriester in de hemel roept: 'Ik kom'. En in het gebed - weerklank van die roep – zegt de gelovige: 'Kom'. Zie Openb.22:12, 17.

Wachten op de Messias
Er is een anekdote van een Joods-Amerikaanse schrijver Isaac B.Singer over een Joodse man die in een klein Pools dorp Chelm was aangesteld als wachter op een toren. Hij moest uitzien naar de komende Messias; Die zou dat kleine gehucht bij Zijn komst wel eens onopgemerkt voorbij kunnen gaan. Zodra die wachter hem zou zien, moest hij het melden aan zijn dorpsgenoten. Maar het wachten duurde lang. Hij werd er ook maar slecht voor betaald. Maar weet u, wat de dorpelingen zeiden, toen hij daarover zijn beklag deed? 'Man', zeiden ze, 'je hebt niet te klagen,je hebt immers een baan voor het leven gekregen?!' 'Wat zegt u? Duurt wachten op de Messias een leven lang?' Is het dan niet waar wat Jezus zei: 'Zie, Ik kom haastig…' (Openb.22:7a)?

Het symbool van de duif
Vanouds treft u het symbool van de duif aan in kerken, op preekstoelen en altaartafels. Ook vindt u de duif met het olijfblad in de bek op grafstenen van christenen afgebeeld: het teken van een ziel in de eeuwige rust, toonbeeld van de thuiskomst der vromen.

'Totaliter aliter'
Er is een Middeleeuws verhaal ('t is maar een verhaal) over twee monniken die vaak met elkaar spraken over de hemel. Geen van beiden echter konden zij begrijpen, hoe 't daar precies zou zijn. Daarom spraken zij met elkaar af, dat hij die het eerst heen zou gaan, aan de ander nog een keer in een droom zou verschijnen om er iets van te vertellen.
Dat gebeurde. Eén van hen ging heen. En in een nacht verscheen hij aan zijn broeder. 'Taliter qualiter?', vroeg deze. 'Is het zoals wij er samen over spraken? En het antwoord van de overleden broeder was: 'Totaliter aliter'- totaal anders.

Strijdende en triomferende kerk
Er is een Engels gedicht dat gaat over een meisje dat geboren was in een gezin met zeven kinderen. Twee van die kinderen waren er echter niet meer. Zij waren vroeg gestorven en vroeg bij God.Aan dat meisje werd eens gevraagd: 'Met hoeveel kinderen zijn jullie thuis?' Ze antwoordde: 'Met zeven'. Met zeven? Ja, want dat meisje rekende de overleden kinderen er nog steeds bij. Daar zijn kinderen van God op aarde, nog midden in de strijd. En er zijn kinderen van God daarboven, triomferend voor Gods troon. Die rekenen we er ook bij.

Naar Gods Vaderhuis
Misschien heeft dat Zondagsschoolkind dat op een Zondagmiddag moest navertellen waar de juffrouw de vorige week over verteld had, wel gelijk. 'Henoch', zei dat kind, 'ging elke dag met God een eindje wandelen. Elke dag een beetje verder weg. En toen waren ze tenslotte eens zo ver van huis gegaan, dat God tegen Henoch zei:'We zijn nu zo ver van jouw huis vandaan en zo dicht bij Mijn huis, zou je nu maar niet met Mij meegaan?'

Hij komt spoedig
Blumhardt liet elke dag de paarden voor de wagen spannen om onmiddellijk de Heere Jezus bij Zijn komst tegemoet te kunnen gaan, maar ondertussen bleef hij keihard doorwerken. Uit dr.Simon Schoon, *Paulus grensganger tussen Israël en de volken, a.w.* p. 60.

De deur nog niet op het nachtslot
Waarom komt Christus vandaag nog niet terug? Antwoord: Hij is net als die vader die 's avonds laat de deur nog niet sluit, zolang als er nog een kind van hem buiten in het donker loopt.

'Ins Himmelreich'
Koning Wilhelm van Pruisen ging eens op bezoek op een school. Hij stelde vragen aan de kinderen. 'Tot welk rijk behoort deze', vroeg hij. Daarbij wees hij op een plant. 'Tot het plantenrijk', antwoordden de kinderen. 'En deze'. Toen wees hij een dier aan op een plaat aan de wand. 'Tot het dierenrijk', zeiden zij. Daarna hief hij zijn hand omhoog en toonde hun een diamanten

ring aan zijn vinger. 'En deze?' was zijn vraag. ‘Tot het mineralenrijk', was het antwoord..Tenslotte wees hij op zichzelf en vroeg: 'En deze?' Lang bleef het stil in de klas. Toen stak een klein meisje haar vinger op en zei: 'Ins Himmelreich.' Ontroerd nam de koning het kind op de arm en kuste het.

Een andere prijs, ook voor de maandag
Ik hoorde onlangs van mijn buurvrouw die in de wachtkamer van een arts in het ziekenhuis naast een postbode kwam te zitten. 'Hebt u dat gehoord van uw collega in Engeland?', zei ze. 'Die man heeft een enorme prijs gewonnen met…’Ach, mevrouw', zei hij, ‘ik ding naar een andere prijs, de prijs van de kroon der overwinning'. Waarop zij antwoordde: ‘Maar is dat niet iets voor de zondag’? ‘Nee’ reageerde hij, ‘ook voor de maandag'.

De duivel trekt aan ’t kortste eind (Napoleon in Rusland)
Laat het satanswerk hoogtij vieren in onze dagen. Het gaat met de vorst der duisternis als met de legers van Napoleon in Rusland. Ze trokken ongehinderd voort. Niemand stuitte hun loop. Totdat zij in Beresina kwamen. Daar - in het hol van de leeuw - werden zij in de pan gehakt. En die dag komt er ook aan voor de gemene tegenstander van God. Geloof me. Ook al kan hij thans nog ogenschijnlijk ongehinderd zijn gang gaan.

- De hemel in de Divina Commedia (Dante) is volgens een tentoonstelling in België: een lege ruimte met alleen een rustbankje. De hemel is de plaats waar niets meer hoeft en alles kan. Dat is het dus wat de postmoderne mens zich voorstelt van de hemel.
- Hoe verheugd zullen wij zijn, als die grote dag daar is. Nee, het bezit van de zaak is dan bepaald niet het einde van ’t vermaak.
- John Cage maakte toevalsmuziek. Dat deed hij door een handvol centen op de grond te laten vallen. Het geluid dat hij dan hoorde, werd de basis voor zijn muziek. Gewoon toevalsmuziek. Zing liever: Ik heb de vaste grond gevonden, waarin mijn anker eeuwig hecht.
- J.H.Gunning Jhzn schreef ooit een boek voor bejaarden dat hij de titel meegaf *De Morgenstond nadert.* Achterin dit boek een aantal

grafschriften, o.a.van een kindergrafje in Engeland: Freddie, yes Lord.

13. LIEFDE (tot God en tot elkaar)

De liefde, toon die de muziek maakt
Op de morgen van een dag is Millie bezig het ontbijt klaar te maken voor haar vader die in de afgelopen nacht weer dronken thuis is gekomen. ‘Millie, waarom blijf jij bij mij?’, vraagt hij. ‘Omdat u mijn vader bent en omdat ik van u houd’, zegt ze. ‘Millie, houd je werkelijk van mij, zo’n waardeloos schepsel?’ ‘Ja, vader, dat doe ik en ik zal u nooit verlaten; want – toen moeder stierf – zei ze: ”Millie, blijf bij je vader en bid altijd voor hem; hij zal zeker eens ophouden met drinken en een goede vader voor je worden”, daarom zal ik u nooit verlaten.’ Dat is verregaande liefde. En het is door die liefde van Millie, dat haar vader straks de drank aan de kant gooit. Als ze gezegd had: ‘Jij slechtaard, ik ga vandaag nog weg’, zou hij zeker niet met drinken zijn opgehouden. De liefde breekt het hardste hart stuk.

Narcisme
Wie een getuige van Christus wil zijn, moet vrij zijn van narcisme, van zelfingenomenheid. Narcissus, een figuur uit de Griekse mythologie was een beeldschone jongeling die gestraft werd door de goden. Hij raakte verliefd op zichzelf. Toen hij zich aan de oever van een rivier eens voorover boog en zichzelf in het water weerspiegeld zag, werd hij zo gefascineerd door zijn eigen beeld, dat hij beide armen uitstrekte om zijn eigen beeltenis te omhelzen en jammerlijk verdronk. Daarna werd hij veranderd in een bloem, de narcis. Zelfingenomenheid zij elke getuige van Christus vreemd. Predik het Woord met al de warmte van uw eigen hart. Doe het zo, alsof uw eigen leven ervan afhangt.

Als broeders samenwonen
Twee broers hadden op de berg Moria een landbouwbedrijf. Eens, toen de oogst gedaan was en ieder van hen op de deel van de boerderij zijn eigen stapel korenschoven had staan, kon één van de broers, de jongste van de

twee niet slapen. Hij overwoog, dat de stapel korenschoven bij de verdeling van de oogst voor zijn oudere broer best wat groter had kunnen uitvallen. Wat deed hij. Hij stapte uit zijn bed, ging naar de deel en bracht armen vol korenschoven van zijn stapel naar die van zijn broer. Daarna ging hij weer naar zijn slaapkamer. Een enkel uur later werd ook de oudere broer wakker. Was het niet beter geweest – bedacht hij -, als zijn jongste broer wat meer van de oogst had gekregen? Hij moest er immers wellicht nog langer van leven dan hij. Wat deed hij? Hij stapte uit zijn bed, ging naar de deel en droeg armen vol korenschoven van zijn stapel naar die van zijn broer. Daarna ging hij weer terug naar zijn slaapvertrek. De volgende morgen zagen zij beiden tot hun verbazing, dat elke stapel korenschoven nog even groot was als de dag ervoor. Zij waren kennelijk van het geven niet armer geworden. De volgende nacht konden zij beiden weer niet slapen. Zij bleven maar piekerden over het probleem. Toen stapten zij – op hetzelfde moment – weer uit hun bed om te gaan herstellen wat er de vorige nacht kennelijk niet goed was gegaan. Op de gang kwamen zij elkaar tegen. Ja, en toen begrepen zij het: twee zielen, één gedachte; echte broeders die elkaar het beste gunden.

- Bernard van Clairveaux heeft eens gezegd: 'Ik ken Jezus, voorzover ik Hem liefheb'.De leer van een christen mag zijn als een donderslag. Maar niet zonder dat tegelijk zijn leven is als de bliksem.

14. BEKERING

De bruid van Korinthe

Er is een gedicht van Goethe dat tot titel draagt: de bruid van Korinthe. Het bezingt de liefde van een heidense jongen voor een meisje in de stad Korinthe. Op een dag reist die jongen van Athene naar Korinthe om haar als bruid op te halen. Maar wat is er intussen gebeurd? Het Evangelie van Jezus Christus en Zijn onsterfelijke zondaarsliefde heeft zijn intrede in Korinthe gedaan. En het gezin van de bruid is tot het geloof in dat Evangelie overgegaan. Daarom hebben de ouders van het meisje nu grote bedenkingen om hun dochter af te staan aan een jongen die nog midden in het heidendom

leeft. Het leven delen met zo'n jonge man, betekent vroeg of laat, dat zij haar geloof in de Heiland van zondaren zal verloochenen. Maar hun kind is niet te vermurwen. Zij verlaat de ouderlijke woning en volgt haar bruidegom. Ja, zij heft zelfs een loflied aan op alles wat haar herinnert aan de oude schone godsdienst van Hellas (Griekenland): het natuurlijk bekoorlijke en menselijk-edele. Vergeleken daarmee is het christelijk geloof een verkrachting der natuur. Zie J.H.Gunning, Blikken in de Openbaring, deel 4, *a.w.* p. 208.

Keerpunt

Het overkomt u – denk ik – wel eens, dat u met uw auto op een weg terecht bent gekomen die niet naar de plaats van bestemming leidt waar u eigenlijk heen moet. Opeens ontdekt u dat. U moet precies in omgekeerde richting gaan rijden. Maar dat kunt u niet zo maar even. Fijn, als u dan een verkeersbord tegenkomt, waarop geschreven staat: keerpunt; een kromme pijl op dat bord laat het u zien, dat het daar mogelijk is om te keren. Een weg terug. Helemaal de andere richting uit.

Wel, zo wil Jezus Christus voor u en voor mij een keerpunt zijn. U hebt wellicht tot nu blindelings de weg gevolgd die de grote massa volgt: de weg van een hartstochtelijk leven voor alles wat mooi en aantrekkelijk is. U hebt tot op dit moment het pad der deugd betreden en u zo ingespannen om heilig voor God te leven, alsof uw leven ervan afhangt. U voelt zich te goed voor de hel, al vreest u dan wellicht tegelijk, dat u niet goed genoeg bent voor de hemel. Intussen bevindt u zich geheel en al op de verkeerde weg. Want zo bereikt u de bestemming van uw leven niet. Dat te denken is een fatale vergissing. Want u bedoelt er toch niets anders mee dan uzelf. Bovendien wordt u helemaal beheerst door zelfoverschatting. Alsof u ondanks uw innerlijke afkerigheid van God, het met uw goede wil en voornemens wel rond krijgt in het leven. Zo raast u voort op de weg naar het verderf. U zit volkomen op de verkeerde weg. Ga terug. Maak intijds gebruik van het keerpunt.

Bekeerd tot het licht van Gods Woord (J.Calvijn)

J.Calvijn kon tegen kardinaal Sadolet zeggen: 'Ik ben zelf uit de duisternis bekeerd tot het licht van Gods Woord. Ik heb niets om mijzelf tegenover God te handhaven.'

Ter nauwer nood gered (Joh.v.d.Kemp)
Van Johannes van der Kemp (een geziene gast op de dansvloer; maar voor God een vreemdeling) is bekend, dat hij op 26 juni 1791 met zijn vrouw en enig kind een zeiltocht maakte op de Merwede. Door een plotseling opstekende storm sloeg de zeilboot om; zijn vrouw en kind verdronken. Zelf ontkwam hij ter nauwer nood aan de verdrinkingsdood. In de daarop volgende nacht kwamen de zelfverwijten. Was hij voor vrouw en kind geweest wat hij moest zijn? Hij begon de Bijbel te lezen, leerde zijn zondig leven voor God betreuren en kreeg Jezus lief. Later ging hij naar Indonesië om daar het Evangelie te verkondigen.

De Eiger
Sedert 1938 zijn tientallen bergbeklimmers omgekomen tegen de steile Nordwand van de Eiger in Zwitserland. Zij aanvaardden de verschrikkelijke tocht, hoewel zij wisten, dat ze misschien nooit levend terug zouden komen. Ze hingen daar tegen de steile rotswand: 1000 meter boven de begane grond. Ze brachten er de koude nachten door: 15 graden vorst. Ze lieten daar het leven. Van alle waarschuwingen hadden zij zich niets aangetrokken. En wij? Mogen 'wij ons moedwillig in enig gevaar begeven'? (Heid.Cat., zondag 40 ,antwoord 105).

Bekering-nu
Boven de Niagara-rivier zweeft een adelaar. Opeens strijkt hij neer op een ijsschots in de rivier en doet zich tegoed aan het aas van een dood dier dat daarop ligt. Dat die ijsschots langzaam maar zeker in de richting van de waterval getrokken wordt, doet die adelaar blijkbaar niets. Hij kan immers op het laatste nippertje, als hij zijn buik gevuld heeft, zijn brede vleugels uitslaan en opwieken. Kijk, het is al zover. Nog een enkele meter en dan zal die ijsschots de ontzagwekkende diepte ingaan. De adelaar slaat zijn vleugels uit, probeert zich los te trekken van zijn prooi. Helaas, het lukt niet. Zijn poten zitten vastgevroren in het ijs. Daar gaat hij dan, de diepte in, de ondergang tegemoet. Ommekeer kan altijd nog! Of niet?!

Uw zieleheil (J.C.Ryle).
J.C.Ryle schrijft: 'Mensen die het niet ernstig menen met hun zielenheil, hebben geen tijd om in de Bijbel te lezen, of te bidden en naar de

evangelieprediking te luisteren. Zij hebben alleen tijd voor geld, zaken, plezier en politiek!' Wij moeten bekeerd worden van een leven zonder God tot een leven met God, een dagelijkse omgang met God. '

Later misschien
Ik herinner me een verhaal van een jongen uit Indonesië die graag onder het gehoor van een zendeling kwam. Maar als die zendeling hem vroeg, hoe hij over Jezus dacht, gaf hij altijd een ontwijkend antwoord. Hij zou er nog eens over nadenken. Later misschien. Toen werd die jongen ziek, doodziek. Hij stuurde iemand naar de zendeling om te vragen om een medicijn. Dat kreeg hij. Een flesje met een etiket waarop geschreven stond: Twee eetlepels, vandaag over een jaar. Wat? riep die jongen. Maar over een jaar ben ik er misschien niet meer. Terug naar de zendeling. En die begreep het natuurlijk wel. Hij plakte een nieuw etiket op het flesje. Dit keer met de woorden: twee eetlepels vol, vanaf morgen. Vanaf morgen? zei de zieke jongen. Maar leef ik morgen nog wel? Voor de derde keer kreeg de zendeling het medicijnflesje terug en schreef opnieuw een etiket: driemaal 's daags twee eetlepels. En in het gesprek tussen die doodzieke jongen en de evangeliedienaar is het daarna uitgepraat. Voor de dodelijke ziekte van een leven zonder Jezus, is een medicijn voor over een jaar of ook voor de dag van morgen, niet de oplossing. Nu, ja nu!

Bent u bekeerd?Wanneer en hoe?
Sommige mensen krijgen een bekering als Paulus. John Wesley, een methodistisch prediker uit de 18e eeuw vroeg vaak aan zijn hoorders: 'Bent u bekeerd, wanneer en hoe?' Hij zelf wist, hoe het met hem was gegaan; bekeerd op 24 mei 1738, 's avonds kwart voor negen, tijdens het voorlezen van Luthers voorrede op de brief aan de Romeinen, waarin gesproken wordt over de verandering die God werkt in het hart door het geloof in Christus.

Ga terug
Op sommige afritten van onze dubbelbaans autowegen staat een bord. 'Ga terug' staat erop. Maak van deze afrit geen oprit. Ga niet spookrijden.

De open haard van Edam

De grootmoeder van H.F.Kohlbrugge (Edam) had in haar huis een open haard met haardtegels waarop Bijbelse voorstellingen stonden. Aan de hand daarvan vertelde zij aan Fritz, haar kleinzoon, dat hij net als Lot de stad Sodom (de wereld) moest verlaten, zijn oude natuur moest doden en in een nieuw godzalig leven wandelen.

D.Cornilescu
D.Cornilescu was een priester in de orthodoxe kerk van Roemenië. Toen hij - in de twintiger jaren van de 19e eeuw - bezig was met een nieuwe vertaling van de Bijbel in het Roemeens, werd hij stilgezet bij Rom.3:10 waar geschreven staat: Daar is niemand rechtvaardig; daar is ook niet tot één toe. Toen leerde hij inzien, dat hij ook als theoloog een verloren zondaar was, die moest terugkeren tot God en in geloof de Heere Jezus als Zaligmaker en Meester moest leren aannemen. Dat is een zware les, ook voor theologen en Bijbelvertalers.

- Wij moeten niet ver-een-zelf-igen, maar ver-ander-en.
- Iemand die voor het eerst zijn eigen gezicht in een spiegel zag en van zichzelf schrok, zei: 'De spiegel liegt'.
- Dante (Divina Comedia) schreef boven de poort van de hel: 'Wie hier binnentreedt, late alle hoop varen'.
- *Γνωθι σεαυτον - ken uzelf.* De oude Grieken wekten de mens op om zichzelf te leren kennen met de woorden: 'Gnoothi seauton' = ken uzelf. Maar zij bedoelden: ontdek in uzelf de mogelijkheden om u te ontplooien tot wat u diep uw wezen bent, ontwikkel het goede in u; haal dat naar boven. De Bijbel leert ons, dat wij onszelf alleen recht leren kennen, wanneer wij onszelf meten met de maat waarmee God ons meet. En wie kan dan voor Hem bestaan?
- Als iemand bijna de trein haalt, kan het hem een uur kosten. Als iemand bijna slaagt voor een examen, kan het hem een jaar kosten.
- Als iemand in het verkeer een verkeerde inhaalmanoeuvre maakt, kan het hem het leven kosten. Maar als iemand bijna christen is en blijft, kost het hem de eeuwige heerlijkheid.
- Aan Luther werd eens gevraagd door iemand, wanneer hij zich moest bekeren. Hij antwoordde: 'Een uur voor je dood.'

- 'Tegenwoordig zeggen niet de tollenaars, maar de Farizeeërs: "O God, wees mij zondaar genadig" '(S.Kierkegaard).
- Zonde (de boze drift) begint als spinrag, maar eindigt als kabeltouwen (Rabbi Akiva, Genesis Rabbah 22:6). Zie dr.G.H.Cohen Stuart, *Tweestrijd*; *a.w.*p. 45.
- Hoedemaker: 'Onze zonden worden onze beulen'.
- Toen de duivel ziek werd, wilde hij monnik worden.
- 'Een zgn.kleine zonde is als een dunne draad waarmee een visser grote vissen vangt'. Lees de belijdenis van Manasse in het apocryphe geschrift met Manasse's gebed.
- Toen Jezus Lazarus van dood levend maakte, kwam deze uit zijn graf, 'gebonden aan handen en voeten met grafdoeken en zijn aangezicht was omwonden met een zweetdoek' (Joh.11:44). Toen zei Jezus : 'Ontbindt hem en laat hem heengaan.' Ook als een dode zondaar van dood levend is gemaakt, is het nodig, dat de graf-en zweetdoeken (alles wat herinnert aan een doods bestaan) gedurig worden weggenomen.

15. CHRISTELIJK LEVEN

De brief aan Diognetus
In de brief aan Diognetus (de tweede helft van de tweede eeuw na Chr.) wordt over Christenen aldus geschreven: Christenmensen wonen in een eigen land, maar als vreemdelingen; ze delen in alles mee als burgers, maar hebben alles te lijden als vreemdelingen. Elk vreemd land is hun vaderland en elk land is hun vreemd. Zij trouwen als ieder ander; ze krijgen kinderen. Maar ze leggen hun nageslacht niet te vondeling. Ze delen hun tafel, maar niet hun bed.Ze leven in het vlees, maar niet naar het vlees. Ze vertoeven op aarde, maar ze zijn thuis in de hemel...Ze houden van allen, maar ze worden door allen vervolgd. ...; ze worden onteerd,maar die ontering strekt hun tot roem.Ze worden belasterd, maar ze worden gerechtvaardigd. Ze worden gesmaad en ze zegenen. Ze worden beledigd en ze bewijzen eer...'

Bekeerd met een 'd'?

Onlangs sprak ik met een jong meisje. Ze vertelde, dat ze drie jaren geleden bekeerd was, toen ze vijftien was. Voor die tijd: zonder God en zonder hoop. Maar vanaf die tijd: elke zondag trouw onder het Woord, gedoopt… ' Hoe geweldig, als je kunt zeggen: 'Toen ik vijftien was, ben ik bekeerd'. 'Bekeerd? met een 'd'', vroeg ik. Ze begreep me niet zo goed. Ik heb het haar uitgelegd. Als je zegt:' Ik ben bekeerd', heb je het over iets dat in het verleden heeft plaatsgevonden. Maar bekering is eigenlijk nooit iets van een voltooid verleden tijd. Nadat je gearresteerd bent door de Heere, ga je de heilige oorlog in. Een 'heilssoldate' van Koning Jezus die elke dag moet strijden tegen o zo veel, wat in je hart leeft, tegen de wereld en de duivel. Bekering is een zaak van alledag. En juist daarin blijkt, dat God met je begon.

De stratenmaker
Een christenmens werkt als een stratenmaker die de ganse dag in gebogen houding – op de knieën – de ene rij stenen na de andere legt. Hij werkt steeds achteruit. Maar onder zijn handen groeit intussen de straat.

'Ik, jij, hij' of 'hij, jij, ik'?
Een volgeling van de Heere Jezus zal in de praktijk van het dagelijkse leven leren om de volgorde van het rijtje van de basisschool 'ik, jij, hij' om te keren: 'Hij, jij, ik'. Hij hoeft niet over zich te laten lopen. Maar hij mag wel bereid zijn om twee mijlen met iemand te gaan.

Bewaar je oog…

Bewaar je oog voor wat je ziet;
Bewaar je hand voor wat je doet;
Bewaar je mond voor wat je zegt;
Bewaar je oor voor wat je hoort;
Bewaar je voet voor waar je gaat;
Bewaar je oog, je hand, je mond, je oor, je voet;

Er is een Vriend Die op je let
En Die luistert naar 't gebed..
Bewaar je oog,je hand, je mond, je oor, je voet.

Zojuist gestorven
Warren W. Wiersbe, in zijn verklaring van Kolossensen 3:1-7 vertelt van twee zusters die altijd danspartijen en wilde party's bijwoonden. Maar zij kwamen tot bekering en vonden nieuw leven in Christus. En toen zij daarna weer een uitnodiging kregen voor een party, schreven zij terug: 'Het spijt ons, dat we er niet bij kunnen zijn, omdat we onlangs gestorven zijn'. Gestorven met Christus, levend door Hem. Zie Warren W. Wiersbe, *The Bible Exposition Commentary* (an exposition of the New Testament Comprising the Entire "BE" Series); volume 2; *a.w.,* p.133.

Over roddelen gesproken (drie zeven)
Roddel niet. Ooit kwam er iemand naar Socrates toe die zei: 'Socrates, ik moet je iets vertellen over je vriend die…'. Socrates onderbrak de man en vroeg: 'Ging je boodschap al door de drie *zeven*?' Drie *zeven*? 'Ja', zei Socrates, 'de eerste zeef is *de waarheid*. Weet je zeker, dat het waar is wat je wilt zeggen?' De man bloosde wat. 'Nu ja, zeker…,nee…dat niet, maar ze zeggen het…'.Socrates vervolgde: 'Dan heb je zeker wel de tweede zeef gebruikt, de zeef van *het goede*; is het iets goeds wat je over mijn vriend wilt vertellen?' De man aarzelde: 'Goed, nee, integendeel…'. Socrates keek bedenkelijk: 'Dan gebruik je toch zeker wel de derde zeef? Is het *noodzakelijk*, dat je dit aan mij vertelt?' Maar ook dat was niet het geval. 'Wel', sprak Socrates toen, 'als dat wat je me wilt vertellen, niet waar, niet goed en niet noodzakelijk is, vergeet het dan en belast mij er niet mee. Goede morgen.' Roddel niet. Gods Woord draagt ons op te bidden voor hem/ haar van wie u iets kwaads zou kunnen vertellen.

Monica, vredestichtster
Van Monica, de moeder van Augustinus wordt verteld, dat zij mensen in haar gemeente die met elkaar overhoop lagen, vaak met elkaar wist te verzoenen. Hoe zij dat deed? Zij stapte naar één van beide toe, bracht het gesprek op de ander en vertelde van die ander voorts zoveel goede dingen, dat alle kwaadwillige gedachten verdwenen. Dat deed zij dan vervolgens ook bij de andere ruziemakende partij. En het gevolg was niet zelden, dat die twee weer goede gedachten van elkaar kregen en fiducie kregen in elkaar.

- Liever een ongezocht conflict dan een ongewenste harmonie. Dat blijft toch ook waar.
- ‘Daar heb ik geen tijd voor’; reactie van iemand die bezig was met een botte bijl een boom om te hakken en de raad kreeg om eerst de bijl te slijpen.
- Wees geen ketterjager die altijd de theologische revolver op zak heeft (C.H. Spurgeon).
- Ergens op een muur in een ziekenhuis staat het woordje IK met een kruis erdoor en daarnaast het woord HIJ.
- Christenen zijn mensen met een ruim hart en een nauw geweten.
- ‘De weg naar een vriend is nooit te lang’ (Fries gezegde). Daaraan kan worden toegevoegd: een lange weg gaan (om iemands vriendschap te verkrijgen), begint altijd met het doen van een eerste stap. Echte vriendschap is een juweel in een wereld vol haat en geweld.
- Iemand heeft ruzie/ verschil van mening met zijn vrouw. Wie heeft er gelijk? Als ze wat afgekoeld zijn, zeggen beiden tegen elkaar: ‘Jij had toch gelijk; je bekeek het alleen van een andere kant’.
- C.H. Spurgeon vertelt van een arme hutbewoner die een droog stuk brood at, zijn glas met water vulde en zei: ‘Dit alles en daarenboven nog Christus.’

16. GODSVRUCHT

Vrienden maken (How to win friends…)
Jarenlang is er in de Engels sprekende wereld een boek in gebruik geweest dat tot titel droeg: 'How to win friends and influence people' (hoe vrienden te winnen en mensen te beïnvloeden). In dit boek wordt aan zakenlieden geleerd, hoe men met beleefdheid en grote vriendelijkheid andere mensen zo manipuleren kan, dat men hen straks om de vinger kan winden en er alle kanten mee uit kan gaan. Van de schrijver van dit boek Dale Carnegie wordt verteld, dat hij als klein jongetje eens bij een groentekar begerig naar een kist met kersen stond te kijken. ‘Neem maar een handje’, zei de groenteman. ‘Ik heb liever, dat u ze mij geeft’, antwoordde Dale uiterst beleefd. Ja, want de groenteboer had grotere handen.

Rust een weinig (heilig luieren voor God)
Luther die eens de overvolle agenda van zijn vriend Melanchton zag, zei: 'Jij gaat dood, want jij kunt niet heilig luieren voor God.'

Godsvrucht (Pietje Baltus)
In 1863 deed de bekende Abraham Kuiper zijn intrede in Beesd (Betuwe). Academisch gevormd, klaar voor de start in de gemeente. Al spoedig kwam hij in aanraking met een eenvoudige, ‘godgeleerde’ vrouw, Pietje Baltus; een diep gelovige bijbelvaste ‘moeder in Israel’. Zij sprak met hem over de ‘oude waarheid’ van ’s mensen val en diepe verlorenheid en van Gods soevereine genade. Die ontmoetingen met Pietje Baltus hebben – naar zijn eigen zeggen – grote invloed gehad op Abraham Kuiper. Haar kinderlijke geloofsleven, gepaard met een praktijk van godzaligheid maakten hem duidelijk, dat de Heere bij alle verval van kerk en theologie in de negentiende eeuw de boodschap van de Reformatie toch ook onder het volk had bewaard. Wat voor de wijzen en verstandigen verborgen is, is aan de kinderkens geopenbaard.

De Eolusharp
De Eolusharp is een snaarinstrument dat bestaat uit een open frame waarover vijf tot twaalf gelijkgestemde snaren van ongelijke dikte zijn gespannen. Het frame is voorzien van schermen. Daardoor kan de eolusharp in de open lucht, wanneer de snaren op een bepaalde stand tegen de wind gehouden worden, reeds mooi gaan klinken. Zo is ook het godvruchtig gemoed als een snaarinstrument waaraan de wind van de Geest het schoonste lied ontlokt.

Een cynische levenswijs (Diogenes)
Diogenes van Sinope een Grieks wijsgeer (4^{e} eeuw v.Chr.) die het grootste deel van zijn leven in Athene woonde; de eigenlijke stichter van de Cynische school was geen theoreticus, maar iemand die de volgende levensopvatting propageerde: het individu moet zich vrijmaken van conventie en cultuur, genoegen nemend met een (dierlijk) bestaansminimum. Net als de dieren mag de mens alles wat natuurlijk is in het openbaar verrichten. Diogenes was voorstander van vrije liefde en gemeenschappelijk bezit van vrouwen en kinderen.

De gehele wet op één been (Hillel/ Sjammai)
Op zeker dag – aldus een oud verhaal – stapte iemand de school binnen van de Joodse wetsleraars Hillel en Sjammai. Hij vroeg: 'Kunt u mij de gehele wet leren, terwijl ik op één been sta'? Sjammai vond dit een onzinnige vraag, nam de ellestok en joeg de man de deur uit. Hillel echter die erom bekend stond rekkelijker te zijn, meende de vraagsteller wel te kunnen bevredigen. Hij zei: 'Doe uw naaste niet wat gij niet wilt, dat aan u geschiedt. Dat is de gehele wet, volledig. De rest is uitleg. Ga en leer.' Jezus zei: 'Wat u wilt, dat aan u geschiedt, doe dat ook aan een ander' (positief)'. En daar hebben we ons hele leven voor nodig.

De zeven hoofdzonden
De zeven hoofdzonden zijn een 'uitvinding' van de kloosterling Evagrius Ponticus (4e eeuw). Eigenlijk telde hij 8 hoofdzonden.Maar paus Gregorius de Grote voegde er omstreeks het jaar 600 twee samen (lusteloosheid en luiheid).
Hoogmoed (hybris, overmoed, zelfoverschatting); hebzucht (geldzucht); welllust (onbeperkte lustbevrediging); toorn (woede, geen respect voor een ander); gulzigheid (vraatzucht,drankzucht); afgunst (de ander niet gunnen wat je zelf hebt of wilt zijn); traagheid (sloomheid, onverschilligheid).
C. S. Lewis schreef: Het doet er niet toe hoe klein de zonzen zijn, als hun gezamenlijk effect maar is, dat ze de mens wegloodsen van het Licht naar het Niets van buiten.'

Dante verwerkte de zeven hoofdzonden in zijn 'Goddelijke Komedie'.
(Echo-IZB; uitg. november 2007)

Het Woord in de praktijk
Een predikant hield eens weken achtereen in zijn gemeente dezelfde preek. Toen de mensen hem vroegen, of hij geen andere preek had, zei hij: 'Jawel, maar deze hebben we nog niet in praktijk gebracht'.

De christelijke godsdienst een hartezaak (Zadkine (Rotterdam)
In het hartje van Rotterdam staat het standbeeld van Zadkine: een wanhopige figuur die angstig met de handen zwaait. Van binnen helemaal uitgehold. Zonder hart. Het symbool van een stad waarvan het hart in 1940

platgebombardeerd is; symbool ook van de zwartgeblakerde kathedraal van de Laurenskerk. Wat is een stad zonder kern? Wat is een mens zonder hart? Ja, zo is de mens van huis uit. Maar als de Heere een mens bekeert, wordt het een mens met een hart dat klopt van liefde voor Hem en de naaste. De christelijke godsdienst is een zaak van het hart.

Een stem in de wind (Francine Rivers)
Francine Rivers in haar boek 'Een stem in de wind' laat Hadassa zeggen: 'Als u niet iets hebt dat zoveel waard is, dat u ervoor wilt sterven, hebt u ook niet iets dat het waard is om voor te leven'.

Waarden en normen (Dr.Andreas Kinneging;Leiden)
Of is er toch nog enig besef - ook onder hen die de naam van Christus niet direct belijden -, dat er waarden en normen zijn, die geworteld zijn in onze volksziel? Worden wij eindelijk wakker? De Leidse rechtsfilosoof dr. Andreas Kinneging - te voren wetenschappelijk medewerker VVD - zei onlangs: 'De mens is van nature slecht, onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad.' 'Een slaaf van zijn behoeften, onder het motto zichzelf te zijn.'

De magneet
Als kinderen speelden wij soms met een magneet. We hielden die dan onder een tafel waarop we kleine spijkertjes hadden gelegd. Die gingen tot ieders verbazing op de loop in de richting waarheen we de magneet onder de tafel bewogen. Zo beweegt zich het christenleven - aangetrokken door het onzichtbare geheim van de hemelse Christus - in de richting waarheen Hij wil. Naar omhoog, naar boven toe.

De vrijheid van een christenmens (M.Luther)
Maarten Luther heeft een kostelijk boekje geschreven over de vrijheid van een christenmens. Daarin begint hij met twee dingen die elkaars tegenovergestelde lijken te zijn, maar die wonderwel bij elkaar passen:

a) een christenmens is een vrije heer over alle dingen en niemands onderdaan;

b) een christenmens is een dienstbare knecht van alle dingen en ieders onderdaan.

Werkt, want God werkt
Iemand stond eens voor de deur van een heiligdom. Boven de ingang stond geschreven: Werkt uws zelfs zaligheid. Toen hij naar binnen was gegaan en omkeek, zag hij boven de deur aan de binnenkant de woorden staan: want het is God die in u werkt. Soli Deo Gloria. Het fundament van de zaligheid ligt in de Heere. Dat is wat anders dan wat ik eens in een KRO preek (radio KRO) hoorde : 'Wij moeten het goede in mensen naar boven halen'. Vgl. Fil.2:12v.

Nikolaus Ludwig Graf von Zinzendorf anti John Wesley
Graf von Zinzendorf: 'Ik erken geen inwonende volmaaktheid. Christus is onze volmaaktheid.' John Wesley: 'Ik geloof dat de Geest van Christus christelijke volmaaktheid werkt in ware christenen.' Zie H.Amelink, *Paulus*, blz.170 (uit G.C.Berkouwer, *Geloof en heiliging.* Kampen 1949, p..46).

Schaap en varken
Het verschil tussen een wedergeborene en niet-wedergeborene is als het verschil tussen een schaap en een varken. Een schaap wil graag uit de modder worden gehaald; een varken tiert in de modder.

Wees heilig…
Je bent er niet door tien keer op een dag tegen jezelf te zeggen: 'God houdt van jou', en intussen net te doen, alsof Hij alles slikt wat jij uithaalt.

- Ps.25 is het Onze Vader in het Oude Testament (De Groot). Het lied van Gods verborgen omgang.
- Noach gaf zijn zoon Sem eens de opdracht om de maat te gaan nemen van het grootste dier. Aan de hand daarvan kon Noach dan de hoogte van de deur in de ark bepalen.Even later kwam Sem terug met de boodschap, dat de olifant het grootste dier was. Noach maakte derhalve de deur zo hoog, dat de grootste olifant erdoor kon. Maar toen kwam Jafeth eraan met de mededeling, dat er nog een groter dier was op aarde: het kameelpaard. Waarop Noach zei: 'Dan moet die zijn kop maar laten zakken; anders kan hij buiten blijven.'

(zo een Afrikaans verhaal in dr. J.H.Gunning J.Hz, *Blikken in Bunyans Pelgrimsreize*; Kampen 1928; p. 246, noot 1).
- Zingen jaagt de duivel op de vlucht. 'Böse Menschen haben keine Lieder' (M.Luther).
- H.F.Kohlbrugge: 'Ach, er behoeft maar één stofje in onze veelgeprezen hersenen te vliegen en het is uit met al ons denken, met al ons geloven. God behoeft maar te komen en de mens aan te tasten in zijn vlees, daar waar hij het gevoeligst is en de mens zinkt weg in de dood.'
- John Bunyan, terugkomend van een kerkdienst waarin uit het Hooglied was gepreekt, was zo blij, dat hij het 'aan de kraaien op de beploegde akker' wel wilde vertellen.
- Op een oude zonnewijzer stonden eens de volgende merkwaardige woorden: 'Schaduwen zijn wij, maar…schaduwen van de zon mogen wij zijn.' Zo toch is het met Gods kind.
- 'Praestat milies mori quam Deum vel velissime offendere' – 'Het is beter duizendmaal te sterven dan God ook maar op het lichtst te beledigen' (spreuk ergens in een klein bergdorpje in Oostenrijk).
- Bl.Pascal heeft eens gezegd: 'Er zijn maar twee soorten mensen die men verstandig kan noemen: zij die God met hun hele hart liefhebben, omdat zij Hem kennen en zij die God met hun hele hart zoeken, omdat zij Hem niet kennen.'

17. GEESTELIJKE OPWEKKING

Een brandhout, uit het vuur gerukt
John Wesley, de bekende opwekkingsprediker uit Engeland (18e eeuw), werd door zijn moeder genoemd: een brandhout, uit het vuur gerukt. Toen hij vijf jaar oud was, gebeurde het, dat de pastorie van zijn ouders in het dorp waar de vader van John dominee was ,midden in de nacht in vlammen opging. Boze gemeenteleden die blijkbaar niet alles van hun voorganger slikten, hadden het huis in brand gestoken. Op het nippertje kon het hele gezin van de Wesleys gered worden. Alleen de kleine John bevond zich nog op de brandende bovenverdieping van het huis. Opeens – welk een wonder – verscheen voor het raam het kopje van het kleine kereltje. De reddingsploeg schoot toe. En juist voordat het dak instortte, kon men door

op elkaars schouder te gaan staan, het kind uit de vlammenzee redden. Vanaf dat moment had moeder Wesley de vaste overtuiging, dat de Heere met dit jonge kind iets bijzonders voor had. In de grootste nood doet God de grootste daden.

Bedekt door het bloed van Christus (dr.M.Lloyd Jones-Wales)
De echtgenote van dr.Martin Lloyd Jones heeft in een klein boekje de dagen beschreven waarin er in Wales onder de bediening van haar man een geestelijke opwekking ontstond. Daarin vertelt zij ook van Harry Woods die tot kennis kwam van zijn schuldig leven. Op een avond liep hij langs het strand en zag in de branding van de oceaan het wrak van een gestrand schip. Het lag er al vrij lang. Maar op die avond was het water van de zee zo hoog gestegen, dat het wrak helemaal onder water lag. En juist dat was het, dat die wandelaar langs het strand op dat moment zo nodig had. Want voelde hij zich niet al zo lang als dat wrak? Maar op die avond werd hij eraan herinnerd, dat het bloed van Jezus Christus als een zeeënhoge vloed de wrakstukken van zijn leven volkomen had bedekt. Bethan Lloyd Jones, *Memories of SANDFIELDS* (1927-1938)*, a.w.* p.15v.

Bij God geen hopeloze gevallen (M.Lloyd Jones)
In een café in Wales zit een man.Het is zondag. Hij drinkt het ene glas na het andere.Hij heeft niets beters te doen dan dat. Zijn eenzaamheid en verdriet denkt hij daardoor een klein beetje te kunnen vergeten.Naast hem aan een tafeltje zitten een paar mannen met elkaar te praten.Ze hebben het over een preek van vorige zondag. Van Dr.Martin Lloyd Jones. Hij zei - aldus de één tot de ander -, dat er voor God geen hopeloze gevallen bestonden en dat er hoop was voor iedereen.Wat? Hoop voor iedereen. Hoorde hij het goed? Nog op diezelfde avond staat die eenzame dronkaard voor de deur van de kerk waar Lloyd Jones preekt. Maar hij aarzelt en gaat naar huis. Een week later gaat hij weer. Maar dan is de dienst al begonnen. En weer keert hij huiswaarts. Voor de derde keer probeert hij het. En dan is daar iemand bij de ingang van de kerk die tot hem zegt: ‘Kom binnen, Bill; kom naast mij zitten’. En dan dat grote wonder: een dronkaard die altijd zichzelf voor een hopeloos geval had gehouden, wordt uit de hel van zijn verslaving bevrijd. Het licht van het Evangelie gaat op in zijn duistere hart.

Staffordshire Bill wordt gered (uit: Bethan Lloyd-Jones, *Memories of SANDFIELDS* (1927-1938); *a.w.* p.80vv).

Second blessings (Jonathan Edwards)
Jonathan Edwards, een bekende puriteinse godgeleerde uit de 18e eeuw, vertelt (in zijn verhandeling over 'de godsdienstige gevoelens'): ‘In 1737 maakte ik om gezondheidsredenen een rit door de bossen. Op een afgelegen plaats steeg ik af, omdat ik gewoon was tijdens mijn heilige overpeinzingen en gebeden te wandelen. Op dat moment kreeg ik een buitengewoon visioen van de heerlijkheid van Gods Zoon als Middelaar tussen God en mensen, en van de fantastische en grote volheid van Zijn zuivere en heerlijke genade en liefde, en van Zijn zachtmoedige en liefdevolle neerdaling op aarde. De genade verscheen aan mij, kalm en goed, maar ook hoog boven de hemelen verheven. Christus verscheen aan mij in Zijn onuitsprekelijke glorie; een glorie, zo groot, dat al mijn gedachten en ideeën daarin ondergingen. Deze toestand duurde, voor zover ik daarover kan oordelen, ongeveer een uur; de meeste tijd zwom ik in tranen en huilde luidkeels. Mijn ziel brandde in mij; ik weet niet hoe ik het anders zeggen moet, maar ik wilde leeg en nietig zijn, in het stof liggen en alleen vervuld zijn van Christus, Hem liefhebben met een heilige en zuivere liefde, Hem vertrouwen, in afhankelijkheid van Hem leven, Hem dienen en volmaakt geheiligd en gereinigd worden tot een goddelijke en hemelse zuiverheid. (uit: dr.Martyn Lloyd Jones: *God de Heilige Geest*, *a.w.,* p.233).

Second Great Awakening
Frank Thielman (in zijn commentaar op Filippensen 2:12v; *a.w.,* p.145) vertelt, dat sommige leiders van de 'Second Great Awakening' in de negentiende eeuw een tweede bekering noodzakelijk achtten voor elke gelovige na hun eerste bekering. In deze ervaring van een 'second blessing' kreeg de Heilige Geest dan heel bijzonder controle over het leven van deze 'elite gelovigen' en bracht hen op een hoger plan van gehoorzaamheid en Christelijke toewijding. Maar – aldus Frank Thielman - heeft zulk een leer niet als gevolg, dat de zogenaamde gewone gelovigen hun gehoorzaamheid gaan uitstellen, totdat hun die ervaring van de bijzondere werking van de Geest overkomt? Maar dat is dan wel geheel in strijd met wat we hier lezen

bij Paulus. Elke gelovige heeft de Geest (Rom.8:9) en Gods Woord beveelt iedere gelovige te leven door de Geest (Gal.5:16).

18. KRUISDRAGEN/ LIJDEN

De lijdenspsalm (Luther)
Maarten Luther heeft zich, toen hij Psalm 22 wilde verklaren, drie hele dagen in zijn studeerkamer opgesloten met wat brood en zout. Hoe er ook geroepen werd, hoe vaak men ook klopte aan zijn deur, hij gaf geen antwoord. En toen men tenslotte de deur liet openbreken, was hij er helemaal niet tevreden over, dat men hem gestoord had. Hij zei: 'Denkt u, dat het iets gerings is wat ik te doen heb?' C.H.Spurgeon noemt Psalm 22 de tranenfles waarin Christus' laatste tranen bewaard zijn gebleven.

De vlucht naar Egypte
Er is een oud verhaal, een legende over de woestijnreis van het Kind Jezus met Zijn moeder en met Jozef, op de vlucht voor koning Herodes, van Bethlehem naar Egypte. Op een dag zet het drietal zich afgemat en uitgeput neer onder een palmboom. Zonder het te beseffen: een palmboom die eens door de koningin van Scheba hier was geplant, toen zij op weg was naar Salomo en die zou blijven groeien, totdat er in Israel een koning geboren zou worden, groter dan Salomo.
Als het Kind Jezus met Zijn kleine handje de palmboom streelt, maakt deze opeens een diepe buiging. Hij buigt zijn hoge en zware stam langzaam neer naar het drietal. Jozef en Maria kunnen de saprijke vrucht uit de kruin van de palm plukken en er zich en hun Kind mee laven. De volgende dag is de boom verdord. Zijn taak is volbracht.
Heel Jezus' leven staat in het teken van kruisdragen en lijden. En dat is ook met Zijn volgelingen het geval. De boven vermelde legende is maar een verhaal. De historische waarde is nihil. Maar dat de Heere in de hemel ook de natuur inschakelt om de Zijnen op te vangen tijdens de woestijnreis van hun leven, dat mogen zij steeds tot hun verwondering ervaren.

Twee pijlen op zijn boog (Wilhelm Tell)
Op een dag werd de Zwitserse vrijheidsheld Wilhelm Tell door een boze landvoogd gevangen genomen. Deze wist dat Tell een uitstekende boogschutter was. Wel, dat moest dan maar eens bewezen worden. Wilhelm

Tell kreeg de opdracht om een appel die men op het hoofd van zijn aan een paal vastgebonden zoontje had geplaatst in tweeën te schieten. Gevaarlijk spel. Want als zijn hand maar een ogenblik zou beven, zou hij de appel missen en zijn kind dodelijk treffen. En wat deed Tell? Hij nam twee pijlen op zijn boog. Met één schot schoot hij de appel middendoor, zonder zijn kind ook maar ergens te raken. 'Maar waarom', vroeg toen de landvoogd, 'waarom hebt u twee pijlen op uw boog genomen?' Het antwoord van Tell was: 'Als ik met de eerste pijl mis geschoten had, zou de tweede voor u zijn geweest en dan zou ik zeker mijn doel niet hebben gemist'. Toen Abraham met zijn zoon Izak naar Moria ging om hem te offeren, had hij geen tweede pijl op zijn boog. Abraham 'overlegde, dat God machtig was Izak ook uit de doden op te wekken' (Hebr.11:18).

Het waarom/ waartoe van het lijden
In de school van het lijden zijn er drie klassen: In de eerste klas is het: 'Ik moet dit lijden'. In de tweede: 'Ik wil dit lijden'. In de derde: 'Ik mag dit lijden'. Om Christus' wil.

Kruisdragen
Daar gaan twee pelgrims, op weg naar Sion. De één draagt een zwaar houten kruis. De ander heeft geen last te dragen. Bij de Doodsjordaan legt de eerste zijn kruis in het water en drijft daarop naar de overkant. Maar de ander heeft niets om over te komen.

Niet al zuchtende…
Er is een verhaal dat ons vertelt van twee kabouterjes. Het is misschien vooral een verhaal voor kinderen. Maar ook ieder die mag dienen in de kerk, mag het wel op zichzelf toepassen. Die twee kabouters hadden alle twee een zwaar pak te dragen. Zo zwaar, dat het bijna niet te dragen viel. Ze zuchtten en tobden alle twee van jewelste.Toch was er een verschil tussen hen. De één riep de ganse dag: 'Ik wou, dat ik dat pak eens kwijtraakte; is er niet iemand die het van mij wil overnemen?' De ander was een vijand van mopperen en klagen. Hij riep telkens: 'Ik wou, dat ik een beetje groter en sterker was. Dan zou ik mijn last met gemak en met vreugde dragen'. Alleen als we zelf ook dagelijks groeien in het geloof, kunnen we met

vreugde arbeiden in Gods wijngaard. Vraag niet om een kruis naar kracht, maar om kracht naar kruis.

De zandtrein
Ook een beginnende gelovige wordt soms zwaar beproefd. Hij is als een pas gebouwde brug waar een zandtrein overheen gaat. Om te zien, of hij het houdt. Ook het prilste geloof houdt stand, dankzij de voorbede van Jezus: 'Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoudt' (Luk.22:32a).

Ik ben met u…
Van Alexander de Grote wordt verteld, dat er naast zijn tent in het legerkamp van zijn soldaten altijd een grote fakkel brandde. Als een standaardvlag, het toonbeeld van zijn aanwezigheid. Zo is ook Jezus de Zijnen nabij. In alle strijd, moeite en lijden.

De weg naar de hemel is geen glijbaan
Bunyan beschrijft in zijn *Christenreis* de levenswandel van Christen. Zijn weg naar de hemelstad loopt op een gegeven ogenblik over een heuvel die Moeilijkheid heet. Op die heuvel komt Christen halverwege enkele reizigers tegen die het kennelijk niet meer zien zitten en hem toeroepen: 'Ga terug, even verderop liggen er leeuwen aan weerskanten van de weg; man, er is geen doorkomen aan'. Maar Christen gaat toch verder. Hij houdt het midden van de weg, zodat de leeuwen hem niet kunnen grijpen. Als God genade geeft, geeft hij ook de genade van de volharding. De weg terug is onmogelijk, zelfs op heuvel Moeilijkheid.

Leer mij, o Heer', Uw lijden recht betrachten (Veronica)
Langs de 'via dolorosa' in de oude stad Jeruzalem vindt de bezoeker van die stad op één van de muren de beeltenis van Veronica, een legendarische gestalte van wie verteld wordt, dat zij Jezus' bebloede en bezwete gelaat op Zijn gang naar Golgotha met een doek heeft afgeveegd. En - zo luidt het verhaal – in die doek bleef de afdruk staan van het gelaat van de Man van smarten. Een voortdurende herinnering aan wat Hij had moeten doorstaan op weg naar Zijn kruis. Leer mij, o Heer' Uw lijden recht betrachten…

Verborgen kruisen het zwaarst

De bewoners van een straat – volgens een oud verhaal – spraken eens met elkaar af, dat zij op een dag allemaal hun kruis buiten de deur zouden zetten. Zij wisten veel van elkaar. Maar wat ieder van hen nu precies aan verdriet en tegenslag moest meemaken, dat vermoedden ze slechts. Op de afgesproken dag had ieder zijn kruis tegen de voorgevel van zijn huis gezet. Alleen bij een schoenmaker in de straat, ontbrak het kruis. 'Dat hadden wij wel gedacht', zeiden de mensen. 'Die man heeft een goed lopende zaak. En in zijn gezin gaat het ook allemaal naar wens.' 'Toch moeten we 't hem maar eens gaan vragen', stelde iemand voor. Zo gezegd, zo gedaan. 'Schoenmaker, waarom staat er bij u geen kruis tegen uw huis?' Het antwoord van de schoenmaker was: 'Mens, mijn kruis is zo groot, dat ik het de deur niet uit kon krijgen.' Ja, verborgen kruisen, waar de mensen niet van weten, die zijn het grootst.

Pastoraat vanaf het ziekbed
Adèle Kamm lag jarenlang ziek op bed. Wat deed zij? Zij vroeg aan een gevangenisdirecteur om namen van gevangenen. Aan hen schreef zij vervolgens brieven, rijk van inhoud, vol van onderwijs en bemoediging. Pastoraat vanaf het ziekbed. En dan gebeurde het menigmaal, dat zo'n gevangene, eenmaal ontslagen, bij haar op ziekenbezoek kwam om haar nog eens hartelijk te bedanken voor de zegen die haar liefdevolle werk had verspreid. Een zegenrijk ziek-zijn dus.

De kroon der overwinning (het borduurwerk van Corrie ten Boom)
Corrie ten Boom die in de oorlog 1940-'45 lang in het verzet leefde en er tenslotte door in de gevangenis en in het concentratiekamp terechtkwam, ging na de oorlog door heel de wereld heen om te getuigen van haar geloof. Zij had dan meestal ook een borduurwerk bij zich, waarvan zij eerst de achterkant liet zien: allemaal afhechtingen en draden kris kras door elkaar. En dan keerde zij het borduurwerk vervolgens om en liet de andere kant ervan zien: een prachtige kroon. Daar zat geen kruissteek te veel in. Zo is het leven van iemand die bidden geleerd heeft. Het lijkt er vaak niet op, dat God hoort. Er blijft veel onverklaarbaar leed. Maar reken erop, dat Gods hand bezig is te weven aan de kroon.

My life is but a weaving between my God and me.
I do not choose the colours, He works so steadily.
Oft'times He weaves in sorrow, and I in foolish pride,
forget He sees the upper, and I the underside.

Mijn leven is een weefsel tussen God en mij.
Niet ik kies uit de kleuren – heel doelbewust werkt Hij.
Vaak weeft Hij er verdriet in en ik, door onverstand,
vergeet: Hij ziet de boven- en ik de onderkant.

Een laatste gebed
Onlangs was er in het grensgebied van Kenya en Uganda een evangelist (James) op weg om het Evangelie te gaan verkondigen.Daar werd hij geconfronteerd met een bende bandieten, op rooftocht om vee te stelen. Die zette hem een geweer tegen het hoofd. 'Maar mag ik eerst nog mijn laatste gebed doen?, vroeg hij aan de bandieten. Het mocht. Hij deed het hardop, zodat iedereen het kon horen. Hij bad ook om vergeving voor hen die hem van het leven wilden beroven. Langzaamaan verdween het geweer. De bendeleden gingen zelfs vragen stellen. En James benutte die kans om te getuigen van zijn Heere en Heiland en opnieuw samen met zijn belagers te bidden. Een onverwachte ontmoeting waarin de Geest van Pinksteren meekwam. Want enkele bendeleden mochten tot geloof komen en zijn nu trouwe gemeenteleden.

De zaak van de Reformatie (Maarten Luther)
Eens was Maarten Luther met andere godgeleerden in gesprek over de zaak van de Hervorming. Die werd zeer tegengestaan door de keizer. Toen was daar één van Luthers vrienden die het niet langer verwerken kon en mistroostig het gezelschap verliet. Maar even later kwam hij weer binnen, vrolijk en opgeruimd. 'Vrienden',zei hij, 'laat ons niet kleinmoedig zijn; want ik heb gezien, dat er zijn, die voor ons strijden en ons beschermen zullen en tegen elke macht onoverwinnelijk doen zijn'.
'En wie zijn dan wel die sterke helden?', vroeg Luther. Wel, antwoordde de man, 'ik heb zojuist een paar kleine kinderen een gebedje horen doen en een

deel van de catechismus horen opzeggen onder leiding van enige predikantsvrouwen'. Zwakke vrouwen, kleine kinderen. Staat daarmee de zaak van de Hervorming? Jawel, want het behaagt de Heere door alle tijden heen om door hen Zijn zaak op aarde door te zetten.

- De Heere kastijdt Zijn kinderen met mate en heeft ze ook dan mateloos lief.
- Sommige zieken zijn zo gewend geraakt aan de muren van hun ziekenvertrek, dat zij er zelfs vreselijk tegenop zouden zien, als zij genezen het volle leven weer in zouden kunnen gaan..Hospitalisme wordt dat ook wel genoemd. Een ziekenbezoeker kan aan dit verschijnsel niet voorbijgaan.
- Er is een Arabisch spreekwoord dat in het Latijn luidt: Sub pondere lapidis crescit palma – onder de druk van steen groeit de palmboom.

19. AANVECHTING

Grondiger kennis van God
Dr. D.Martin Lloyd Jones vertelt in zijn boek 'From fear to faith' van John Newton die eens schreeuwde tot God om een grondiger kennis van God. Hij verwachtte – als antwoord op zijn gebed – één of ander prachtvisioen waarin God de hemel zou scheuren en tot hem zou komen. Maar in plaats daarvan maakte Newton een periode van maanden mee, waarin God hem overgeleverd scheen te hebben aan de satan. Hij werd zo verzocht en beproefd, dat het zijn verstand te boven ging. Toen begreep hij op het laatst, dat God toch zijn gebed verhoord had. Hij had grondiger kennis van God gekregen. God had hem in de diepte geleid om hem te leren alleen op Hem te vertrouwen.

Aangevochten tot de laatste ademsnik (M.Luther)
Van Maarten Luther heeft iemand eens gezegd: 'Zijn grote geest was vaak in de hoogste hemel van zielsverrukking en even dikwijls aan de grenzen der wanhoop. Zelfs op zijn sterfbed stormde het nog en snikkend als een groot vermoeid kind viel hij voor het laatst in slaap'.

Opstand tegen God

Van de vader van Sören Kierkegaard, de Deense filosoof-theoloog uit de 19e eeuw, is bekend, dat hij in zijn kinderjaren als herdersjongen met zijnkudde rondzwierf op de grote Deense heide: arm, koud, hongerig en eenzaam. Ja, hij voelde zich zo ellendig, dat hij er wanhopig van werd. Moest God een kind zo laten lijden, zonder het te hulp te komen? Innerlijk diep verstoord over zijn lot, klom hij op een dag op een grote steen, balde zijn kleine vuistje tegen de hemel en vloekte God.
Niet lang daarna vroeg zijn oom hem om in zijn wolzaak in Kopenhagen te komen werken. Nog weer later kwam hij zelfs tot welstand. Had God zijn vervloeking dan toch gehoord? Of had hij de zegen die God voor hem reeds lang bestemd had, door zijn ongeduld en ongehoorzaamheid verspeeld en kon hij nu ieder ogenblik verwachten, dat Gods vloek hem zou treffen? Deze gedachten bleven hem achtervolgen tot zijn oude dag. Het bleef voor hem een vreselijk raadsel. Hij vreesde zelfs er eeuwig voor te moeten boeten. Wat is een zegen, door opstand verkregen?! Bid God, dat Hij u bewaart voor opstand.

Als God Zijn Aangezicht verbergt
Ds.Joseph Parker (1874 - 1902 predikant van City Temple/ Londen) schrijft in zijn autobiografie, dat hij tot zijn 68e nooit godsdienstige twijfels kende. Maar toen zijn vrouw wegviel, stortte zijn geloof in. Hij werd bijna atheïst. Aldus John R.W. Stott in *Het kruis van Christus, a.w.* p. 347.

Zonsverduistering
Wij hebben het nog niet zo lang geleden meegemaakt, dat miljoenen mensen op de been kwamen en zelfs over de grenzen van ons land gingen, om een (totale) zonsverduistering te kunnen zien. Wonderlijk natuurverschijnsel: midden op de dag gingen de bloemen en de vogels slapen, alsof de dag al voorbij was. Zo iets maken wij niet vaak mee. Maar wie van ons heeft er rekening mee gehouden, dat de zon wel eens niet meer van achter de maan tevoorschijn zou kunnen komen? Of was dat soms vanzelfsprekend?!
Als het licht van Gods genade in mijn hart is opgegaan, als ik mij tijden lang heb mogen verheugen in de hartverwarmende inwoning van Gods Geest, kan het zo maar midden op de dag donker worden. God verbergt als het

ware Zijn Aangezicht. Waarom toch? Ben ik misschien geleidelijk aan meer aandacht gaan geven aan wat de wereld mij biedt aan vleselijke genietingen? Dat kan. Maar ook zijn soms het verdriet en de eenzaamheid die mijn leven binnen kwamen, zo overstelpend, dat ik het alles niet meer verwerken kan.
Maar laat ons ook dan toch één ding niet vergeten. Van deze zonsverduistering geldt, dat zij van tijdelijke aard is. 'Een ogenblik is er in Gods toorn; maar daar is ook een leven in Zijn goedgunstigheid' (Ps.30:6). Als de Heere eenmaal ons hart opende, doet Hij dat niet om het de volgende dag weer te sluiten. Hij laat niet varen het werk dat Zijn hand begon te doen. De opening van het hart in zaligmakende zin is een doorgaande zaak.

H.F.Kohlbrugge en zijn vriend Twent
H.F.Kohlbrugge vertelt ergens, dat hij eens op bezoek was bij zijn vriend Twent die dagen lang in een geestelijke duisternis had verkeerd. Maar toen zij samen Jesaja 54 gelezen hadden - het kruisevangelie in het Oude Testament – wandelden zij opgeruimd door de kamer heen.

De bokjesbron
Op loopafstand van de Dode Zee in het land van Israel ligt En Gedi (de bokjesbron). U leest daar één en andermaal van in de Bijbel. En als u ooit het heilige land bezocht, bent u daar waarschijnlijk ook wel geweest. Opeens te midden van alle doodsheid en woestheid: een fontijn die de woestijn doet bloeien als een roos. Een ware verrassing. De bruid uit het Hooglied zingt ervan, als zij naar haar bruidegom verlangt: 'Mijn liefste is mij een tros van Cyprus (geelwitte, sterkgeurende hennabloemen), in de wijngaarden van Engedi.' Hoe bestaat het: wijngaarden van Engedi?! Jawel, de Heere zorgt in al onze aanvechtingen voor verkwikkingen, ‘ter goeder uur’.

‘Baptisatus sum’ (Luther in zijn aanvechtingen)
M.Luther had met houtskool op de wanden van zijn studeerkamer in de Wartburg geschreven: ‘Baptisatus sum’ – ik ben gedoopt. In zijn hoogste aanvechtingen keek hij naar die woorden. En dan kon hij weer verder. Gedoopt zijn in de dood van Christus, dat is zo rijk. Het geeft ook dure verplichtingen.

John Bunyan: vloek Christus
Van John Bunyan wordt verteld, dat hij zelfs op de kansel opeens in zijn binnenste een stem hoorde zeggen: 'Vloek Christus'.

'Vader, ik zal zingen'
Ik hoorde onlangs van een klein jongetje die in nacht en stormgedruis op een havenpier stond uit te kijken naar zijn vader die nog moest thuiskomen. Hij zag, hoe zijn vader aan het tobben was om met zijn vissersboot de haven binnen te varen. Elk ogenblik zou het scheepje te pletter kunnen slaan op de pier. 'Vader', riep toen dat kind, 'ik zal zingen'. En dat lied van zijn kind was voor die vader het kompas waarop hij kon varen en zijn bootje de veilige haven kon binnenloodsen.

Jan uit Wijk en Aalburg
Ik herinner me Jan, uit mijn eerste (consulents)gemeente. Hij moest sterven: kanker, ongeneeslijk ziek. Onkerkelijk en ongelovig; hij had altijd netjes genoeg geleefd, vond hij. Maar in het ziekenhuis ging hij de noodzaak en de grote waarde van het geloof in Christus zien. Zomaar doordat iemand op zijn ziekenzaal daar getuigenis van had afgelegd. En toen werd het vrede in zijn binnenste. Ja, en tegelijk kwam de duivel erop af. Die fluisterde hem in: 'Jan, geloof jij dat? Geloof je, dat er een hemel is voor Gods kinderen en een hel voor goddelozen? Sprookjes, man!' En wat kon ik als jong predikant aan zijn sterfbed daartegen doen? Wat anders dan met hem lezen uit Gods Woord en hem de waarheid daarvan betuigen.De duivel komt altijd, waar wat voor hem te halen is. Maar tegen het geschreven Woord van God is hij tenslotte niet opgewassen.

Satanswerk (de zielenverleider)
Ooit las ik een verhaal over een bijeenkomst van de satan met zijn trawanten in de hel. Wie er wilde uitgaan naar de wereld om de zielen van de mensen te verderven, vroeg de overste van de duivelen aan zijn trawanten.Eén van hen stak zijn vinger op. 'En wat zult u dan tegen de mensen zeggen', vroeg de satan. 'Ik zal zeggen, dat God niet bestaat', antwoordde de trawant. 'Fout', zei satan, 'zo kunt u geen mensenzielen

verderven. Er zijn immers legio bewijzen, dat God bestaat, al zien de meeste mensen dat niet.' De satan herhaalde zijn vraag. 'Wie wil er uitgaan om de zielen van de mensen te verderven?' 'Ik', zei een ander. 'En hoe zult u dat dan doen?' 'Ik zal zeggen, dat God bestaat, maar dat er toch geen doen aan is om Hem te dienen, omdat Hij immers zo heilig is, dat Hij het kwade niet kan zien.' 'Nee, man', zei satan, 'de mensen zullen je op de Bijbel wijzen, waar te lezen is, dat God liefde is en van vergeven weet'. Nog één keer werd de vraag herhaald: 'Wie wil er naar de wereld gaan om de zielen van de mensen te verderven?' Even bleef het stil. Toen kwam er iemand naar voren, die zei: 'Laat mij gaan'. 'En wat zult u dan zeggen?', vroeg satan. 'Ik zal zeggen, dat God bestaat; dat Hij heilig is en het kwade niet kan zien; dat Hij echter door Zijn Zoon Jezus Christus een weg ter ontkoming heeft gebaand, waardoor een mens gered kan worden.' 'Maar dat is precies waarvan ik niet wil, dat de mensen dat geloven,' reageerde de satan. 'Ja', zei de trawant, 'dat weet ik. Maar ik zal erbij zeggen, dat zij echt met dit alles geen haast behoeven te maken en dat zij later, als zij oud geworden zijn, ook nog wel aan God kunnen gaan denken.' 'Goed, goed', antwoordde satan. 'Ga; jij bent in staat de zielen van de mensen te verderven.' En zo gaat er dan nog steeds door de wereld een satansknecht die u afgehouden wil hebben van het volle Evangelie. Geloven, dat kan altijd nog wel.

Genieten van God
Erskine schrijft in een preek over Jes.40 (zij zullen opvaren…): 'Ik heb eens gelezen, dat de duivel tot iemand zei: "U moet God maar niet meer dienen; u zult toch nooit in de hemel komen". Deze man was eerst zeer verschrikt, maar antwoordde toch weldra: "Als ik dan niet bij God in de hemel komen kan, dan zal ik (in ieder geval) hier op aarde zoveel mogelijk van Hem trachten te genieten".'

20. BID EN WERK

Onthaasten
Voor een expeditie door donker Afrika had een aantal blanken een groep negers gehuurd om de bagage te dragen. Dagen- en wekenlang trok men

voort. Maar op een dag gingen de negers erbij zitten. Niemand kon er meer beweging in krijgen. Ze verzetten geen voet meer. Wat was er aan de hand? Eén van hen vertelde het tenslotte: We moeten nu eerst wachten; wachten,totdat onze zielen ons hebben ingehaald. Want die waren in hun snelle loop achterop gekomen.

Een kindergebedje
'Vader, in Uwe handen beveel ik Mijn geest'. Dat zijn de laatste woorden van de stervende Middelaar Jezus aan het kruis. (Luk.23,46a). Het zijn eigenlijk de woorden van een kindergebedje voor het slapen gaan (Ps.31:6). De Rabbijnen bevelen deze woorden hun leerlingen en elke Israeliet aan als een zeer gepast avondgebed. Het zijn ook de laatste woorden geweest van Stefanus, van Joh.Hus (de martelaar van Praag) en van de Reformator Maarten Luther.

Gelijk op: bid en werk
Een veerman had op de ene roeispaan van zijn veerboot geschreven: 'Bid' en op de andere: 'Werk'. 'Waarom hebt u dat gedaan?', vroeg een passagier die hij naar de overkant bracht. De veerman reageerde met een wedervraag: 'Zoudt u voor mij even willen roeien?' De man die nog nooit een roeispaan in zijn handen had gehad, deed het. Maar nu eens trok hij aan de ene riem te hard dan weer aan de andere. Daardoor draaide de veerboot nu eens die kant, dan weer de andere kant op. Begrijpt u het?, vroeg de veerman. Het moet gelijk op. Bid en werk.

Zijn morgengebedje vergeten
Een leraar vroeg eens aan de kinderen van zijn klas: 'Hoe zou het toch gekomen zijn, dat David tot het zo grote kwaad van overspel met Bathseba kwam?' Eén van de kinderen antwoordde: 'Ik denk, dat hij zijn morgengebedje vergeten was'.

Bidden is de ademhaling van een christen
Rubinstein was gewend om, zo enigszins mogelijk, elke dag te oefenen op zijn muziekinstrumenten. Als hij het één dag nagelaten had, merkte hij het zelf, dat hij niet geoefend had. Liet hij het twee dagen na, dan merkten zijn

huisgenoten en vrienden het. En als hij drie dagen niet geoefend had, merkte heel zijn gehoor het. Het gebed is de ademhaling van het christenleven. Het gebed is ook wel te vergelijken met het luiden van een klok. Beneden in de toren trekt iemand aan een touw en boven in de toren gaat de klok luiden.

'Morning Tryst
J.H.Gunning stond altijd vroeg op om te bidden en te mediteren. De Engelsen noemen dat: 'morning tryst' Maar eens betrapte hij er zichzelf op, dat hij meer verlangde naar zijn eerste kopje thee dan naar de gemeenschap met zijn God.

Leg je last neer
Iemand liep eens met een zwaar pak op zijn schouders op weg naar huis. Toen kwam daar een paard en wagen voorbij. 'Wilt je meerijden' ,vroeg de voerman. 'Zeker, heel graag', antwoordde de wandelaar. 'Stap maar op en ga naast mij op de bok zitten', zei de voerman tegen de man. Dat deed hij. Na een minuut of tien, had de man echter nog steeds zijn zware pak op zijn rug. 'Waarom hij die last niet naast zich neerlegde?'. Ach ja, daar had hij in het geheel niet aan gedacht. Hij hoefde nu immers die last niet zelf meer te dragen. En zo houden wij ook vaak onze lasten maar het liefst op onze rug in plaats van ze neer te leggen op de wagen van Gods Woord onder ons. Zo C.H.Spurgeon.

- M.Luther noemde het gebed: der christenen grof geschut waarmee zij de hemel bombarderen.
- Als ik bij God mijn koffertje met al mijn zorgen heb uitgepakt, moet ik het niet onmiddellijk daarna weer inpakken.

21. VRIJMOEDIGHEID/ GETUIGENIS

Vrijmoedigheid
Bisschop Latimer had tijdens een dienst ook eens koning Hendrik de achtste onder zijn gehoor. Hij riep in alle ernst op tot bekering. De koning, boos, beval, dat de predikant de volgende zondag voor het gehele hof zou komen

preken en zijn preek van de vorige week zou herroepen. De volgende zondag begon Latimer zijn preek aldus: 'Hugh Latimer, weet gij wel, voor

wie gij heden staat? In de tegenwoordigheid van de machtige koning die uw leven kan wegnemen, indien gij hem beledigt; zorg er daarom voor, dat gij geen woord spreekt, dat hem aanstoot kan geven. Maar bedenk ook, in Wiens Naam gij hier staat; dat gij een gezant zijt van de grote almachtige God die macht heeft uw ziel in de hel te werpen. Zorg daarom, dat gij Hem rekenschap kunt geven en uw lastbrief getrouw overhandigt.' Daarna hield Latimer dezelfde preek als de week daarvoor, maar met meer gloed en overtuigingskracht.

Voor overheden gesteld (John Knox)
In 1563 wordt de reformator van Schotland John Knox door de koningin Maria Stuart ter verantwoording geroepen over zijn uitlatingen op de kansel over haar aanstaande huwelijk met een zoon van de RK koning van Spanje. 'Wat hebt u met mijn huwelijk te maken', schreeuwt de koningin; 'ik heb uw brutale mond nu lang genoeg verdragen…;ik zweer u, dat ik mij zal wreken'. En als Knox haar uitlegt, dat hij op de kansel niet zijn eigen meester is, maar dat hij zich daar heeft te stellen onder de leiding van de Heilige Geest, roept zij: ' Maar wie bent u eigenlijk in dit rijk?' Knox antwoordt: 'Ik ben van dit rijk een geboren onderdaan en ofschoon ik geen graaf, hertog of baron ben, heeft God mij toch tot een nuttig lid van de maatschappij gemaakt, hoe verachtelijk ik in uw ogen ook moge zijn.' Bessie G.Olson, *John Knox, a.w.* p.34v

Reflector
Een christenmens is een reflector. Het licht dat hij uitstraalt, is geen licht van hemzelf. Net zo min als het licht van de maan van de maan zelf is. Het komt van de zon. Het is het licht van de Zon der gerechtigheid dat een christen in vuur en vlam zet.

Laat jezelf niet zien
Ik las eens van een vissersman die goed forellen kon vangen. Hij sleepte de ene vis na de andere uit het water. 'Hoe doe jij dat toch', vroeg iemand hem. 'Wel', antwoordde de man, 'om forellen te vangen, moet je drie regels goed

in acht nemen. De eerste regel is: Laat jezelf niet zien. De tweede: Laat jezelf niet zien. En de derde: Laat jezelf niet zien'.

Een leesbare brief van Christus
Ooit vroeg iemand aan zijn predikant om enige literatuur die hij aan zijn ongelovige buurman zou kunnen geven. De pastor opende zijn Bijbel en las hem voor wat Paulus schrijft in 2 Kor.3:2:' Gijlieden zijt onze brief, geschreven in onze harten, bekend en gelezen van alle mensen.' De beste literatuur in de wereld is geen vervanging voor uw eigen leven. Een godzalige levenswandel is onze brief aan de wereld.

Met zang en muziek (over de harp in de Bijbel)
Het Evangelie wordt gecommuniceerd met zang en muziek. Dat is vrijwel altijd zo. Dat was al zo onder oud-Israel. Neem als voorbeeld de harp. De harp is een prachtig snaarinstrument dat er waarschijnlijk wat anders heeft uitgezien dan wat wij tegenwoordig een harp noemen. Vermoedelijk was het meer een lier (of citer): een geraamte van (cypressen)hout met daaroverheen gespannen: dunne snaren van schapendarmen (Hebr. 'kinnoor'). Dit instrument werd op dezelfde manier bespeeld als waarop een harp wordt bespeeld.
Als je een harp hoort, word je stil van binnen. Niet voor niets spreekt Psalm 81 (:3) over de liefelijke harp (met de luit) waarmee de psalmen worden begeleid, zacht en teder. En in de boeken der Kronieken (vgl.1 Kron.25:1,3; 2 Kron.5:12) lezen wij van de Levitische zangers, de kinderen van Asaf, van Heman en van Jeduthun die 'met cimbalen en met luiten en harpen' profeteren, de Heere dankend en lovend'. Wat een gunst, welk een kunst: zo profeteren en God loven.

- 'Ik smeek u met de ontferming van Christus het mogelijk te achten dat u zich vergist.' (Oliver Cromwell tot de Algemene Vergadering van de Schotse Kerk).
- Het is beter in de nacht een kaarsje te ontsteken dan de duisternis te vervloeken.
- Iemand zei ooit: 'Door de Heere gevangen te zijn op de aarde is de grootste zaligheid. En daarna is er geen grotere zaligheid behalve deze, dat ook wij mensen vangen mogen voor de Heere.

22. EVANGELISATIE/ ZENDING

Over Psalmen gesproken (Martinus Nijhoff)
Blijkbaar is het zingen van Psalmen een goed evangelisatiemiddel. De nieuwe brug over de Waal bij Zaltbommel is genoemd naar de dichter Martinus Nijhoff. In zijn gedicht 'De moeder de vrouw' vertelt hij van een schippersvrouw die achter het roer van haar schip psalmen zong.

Ik ging naar Bommel om de brug te zien…
Het was een vrouw. Het schip dat zij bevoer
kwam langzaam stroom af door de brug gevaren.
Zij was alleen aan dek, zij stond bij 't roer.
En wat zij zong hoorde ik dat psalmen waren.
O, dacht ik, o, dat daar mijn moeder voer
Prijs God, zong zij, Zijn hand zal u bewaren.

Is er hoop?Enquête Evang.Omroep
Onlangs is er een enquête gehouden onder zgn. algemeen religieuzen. Hoe men zich de toekomst van de wereld indacht? 36% van de ondervraagden was daar knap positief over. En 65 % meende, dat de techniek wel voor een oplossing zou zorgen van de problemen waarmee de wereld te maken heeft (geweld, kloof tussen rijk en arm, materialisme, milieuproblemen). Voor 88 % maakte het niet veel uit, welke godsdienst men meent te moeten belijden (als men maar gelukkig is).

Dichtbij huis beginnen
Veel kleine mensen die op veel kleine plaatsen veel kleine dingen doen, kunnen het gezicht van de wereld veranderen. Laten zij vooral thuis/ dicht bij huis beginnen. 'Oikos'-evangelisatie = spreken over het Evangelie met hen die tot je 'oikos' behoren (mensen in jouw leefwereld).

Vraag het de buren
Aan iemand werd eens gevraagd: 'Bent u een christen?" Hij antwoordde: 'Vraag het de buren, of ik christen ben'.

Nike en Naf-Naf
Als onze kinderen op school geen dure Nike schoenen en Jack Pot/ Naf-Naf kleding dragen, tellen ze in de ogen van sommigen van hun leeftijdgenoten amper mee. Maar is dat zo erg? Kun je niet voor je klasgenoten ook een echte kameraad zijn, ook al ga je wat schamel gekleed. Schaam je daar niet voor.

Waarom ga je door? (Elie Wiesel)
In zijn boek *Het* Testament vertelt Elie Wiesel ons de volgende legende. Eén van de Rechtvaardigen kwam naar Sodom, vastbesloten om de inwoners van zonde en straf te redden. Dag en nacht liep hij door de straten en op de pleinen en protesteerde tegen hebzucht en diefstal, leugen en apathie. In het begin luisterden de mensen en glimlachten ironisch. Toen luisterden ze niet meer; ze vonden hem zelfs niet grappig meer. De moordenaars bleven moorden, de wijzen zwegen alsof er geen Rechtvaardige in hun midden was. Op een dag kwam een kind dat medelijden had met de ongelukkige leraar naar hem toe en zei: 'Arme vreemdeling, je roept, je schreeuwt, zie je dan niet dat het hopeloos is?' 'Ja, ik zie het', antwoordde de Rechtvaardige. 'Waarom ga je dan door?' 'Dat zal ik je zeggen. In het begin dacht ik, dat ik de mensen kon veranderen. Vandaag weet ik, dat ik het niet kan. Ik roep vandaag nog en ik schreeuw, omdat ik de mensen wil verhinderen, dat zij tenslotte míj zullen veranderen' (uit dr.W.S. Duvekot, *Begrijpt u wat u leest?a.w.* p.156).

Een krijtje in Gods hand
Iemand vroeg eens: 'Heere, maak mij tot een krijtje in Uw hand.' Als de Meester op school een krijtje gebruikt, geeft hij aanschouwelijk onderwijs. Hij tekent wat uit op het bord. Intussen wordt het krijtje kleiner. Zo is het goed. Een krijtje zijn in de hand van de Meester. Zich laten wegschrijven. Opdat ons leven een tekening mag zijn, iets van het beeld van Christus mag vertonen.

Hij preekt zelfs in zijn slaap
Op 14 februari 2001 is een vooraanstaande dominee in Colombia (ds.Gómez te Bogotá) door een gewapende bende ontvoerd, vermoedelijk

voor verkoop aan een guerrilla-beweging. Al heel lang had hij het verlangen om onder de guerrilla's het Evangelie te mogen verkondigen. En dat 'mag' hij nu doen. Zijn dochter zei onlangs: 'Wie hem ook vasthoudt, hij zal hem moeten aanhoren, want hij preekt zelfs in zijn slaap'. Open Doors, april 2001, nr.330.

Elisabeth-kirche (Marburg)
Enige tijd geleden waren mijn vrouw en ik in de Elisabeth-kirche in Marburg (Duitsland). Die kerk is genoemd naar Elisabeth, dochter van de Hongaarse koning. Zij trouwde op 12-jarige leeftijd met de Thüringse landgraaf Ludwig IV, werd spoedig daarna weduwe werd en deelde de laatste jaren van haar leven al haar bezittingen uit aan armen en zieken. Ze stierf op 17 november in 1231; 24 jaar oud. Een kortstondig leven. Maar ze keek naar het hart, niet naar uiterlijke schoonheid, rijkdom, eer en macht. Alle roem is uitgesloten.

De kloof tussen het Evangelie en de moderne wereld
Een commentator (Frank Thielman) schrijft in zijn behandeling van de verzen 25vv van Filippensen 2 (*a.w.* p.162) over de cultuur van de westerse wereld (Amerika). Hoezeer wordt die beheerst door een fundamentele ontrouw aan de ander ten gunste van de leus: 'Wees - ten koste van alles - trouw aan jezelf'. Een sociologisch onderzoek in Amerika (1989) voorspelt, dat weldra tussen de 50% en 60 % van alle pas gesloten huwelijken zullen eindigen in een scheiding en dat meer dan de helft van alle kinderen in het jaar 2000 stiefkinderen zullen zijn. Dat alles - zo oordeelt de moderne mens - moet ook een begaanbare weg heten binnen het normale gezinsleven.
Thielman vraagt zich af, hoe ooit de kloof tussen het Evangelie en deze moderne wereld te overbruggen is. In ieder geval niet door theoretische beschouwingen die met het volle leven weinig of niets uitstaande hebben. De Bijbel, ook Filippensen 2:19vv maakt ons duidelijk, dat christelijk geloof alles te maken heeft met een zichzelf opofferend en dienend leven.

Gemeente-zijn ('Fellowship;(Jes)us only')
Ook christenen moeten ervoor oppassen niet al te zeer met hun eigen zaken en met de eigen onderlinge gemeenschap bezig te zijn. Warren W. Wiersbe

(in zijn uitleg van de brief aan Filippi; *a.w.,* p.82) vertelt van een groep gelovigen die steeds met 'fellowship' bezig was en weinig aandacht had om met het Evangelie de deur uit te gaan, naar verlorenen en vijanden van het Evangelie toe. Vóór het gebouw waar zij samenkwamen hingen zij een bord op: 'Jesus only'. Maar de wind blies de eerste drie letters weg. Toen stond er: 'us only'.

Gastvrijheid = de gast is vrij???
Een christelijke gemeente kent *gastvrijheid*. Dat is een in de Bijbel verankerde roeping. Maar wat is nu eigenlijk de inhoud van dit begrip gastvrijheid? In een kerkblad (Herv.Amersfoort) werd het aldus omschreven: 'Iedereen mag aanschuiven en wie na kortere of langere tijd de deur achter zich dicht trekt, hoeft niet bang te zijn dat hij in z'n kraag wordt gegrepen. Gastvrijheid betekent immers ook dat de gast vrij is'. Deze opmerkingen worden aangediend als bouwstenen voor een open kerk. Ra,ra hoe kan dat?

Breng ze thuis…(Fr.von Bodelschwing)
Friedrich von Bodelschwing, een bekend man uit de geschiedenis van de inwendige zending in de vorige eeuw, werd tot zijn arbeid onder de ellendigen van de maatschappij aangespoord door het lezen van een traktaatje. Daarin stond het verhaal van een jongen uit China die in Engeland opgroeide en reeds jong vurig begeerde om, als hij groot geworden zou zijn, naar China terug te keren om daar het Evangelie te verkondigen. Maar deze jongen stierf, toen hij nog heel jong was. Op zijn sterfbed zei hij: 'Wat zal ik op de dag van het gericht zeggen, als mijn broeders mij vragen zullen, waarom ik die de weg des heils gekend heb, hun die niet heb meegedeeld?' De vraag van deze stervende jongen is ook een vraag voor ons.

Nunnia, de kleine zendelinge der Iberiërs
Krummacher vertelt ergens, hoe de Iberiërs in Georgië (aan de voet van de Kaukasus) ruim 300 jaar na Christus'hemelvaart tot het christelijk geloof zijn overgegaan. Daar heeft de Heere een klein meisje voor gebruikt: Nunnia, een christen, als slavin verkocht en dienstbaar onder het volk der Iberiërs. Op een dag werd er in de plaats waar zij woonde, naar gewoonte,

een ziek kind langs de deuren gedragen met de vraag, of iemand een geneesmiddel wist. Niemand wist raad. Bij Nunnia aangekomen echter, zegt zij tegen de ouders van het zieke kind, dat zij een middel weet: de Naam van een groot en machtig God. Zij knielt neer en bidt voor het zieke kind. Terstond geneest het. Iedereen spreekt van dit wonder. Ook de koningin hoort ervan. En als deze op een dag ernstig ziek wordt, mag Nunnia opnieuw het middel zijn om God groot te maken. Zij bidt voor de vorstin. En ook die mag genezen. Nunnia wordt overladen met geschenken. Maar ze weigert die allemaal. De koning, op een avond in het bos verdwaalt, knielt en roept de God van Nunnia aan. En hij vindt de weg naar huis terug. Vanaf die tijd zorgen de koning en zijn vrouw ervoor, dat het Evangelie in heel Iberië wordt verbreid…

Een groot geleerde - een eenvoudige evangelist
Dr.John Sung, de grote Chinese evangelist van de dertiger jaren van de vorige eeuw, was gepromoveerd in de chemie, had een gouden medaille voor een prijsvraag ontvangen en had ook verschillende aanbiedingen voor professoraten gekregen. Op een dag wist hij het zeker: ik kan niet meer zijn dan een eenvoudige evangelist, zoals mijn vader. En zo trok hij door de oosterse landen, als een arme zwerver, met een ziek lichaam, maar met grote geestelijke kracht.

In dienst van de Koning van de gehele wereld (moeder Teresa)
Van de bekende moeder Teresa wordt verteld, dat zij, toen zij nog een jong meisje was, hoorde, dat haar broer adjudant van de koning van Albanië was geworden. Zij schreef hem een felicitatiebrief en liet hem meteen ook weten, dat zij het besluit had genomen om in de zending te gaan. Hij schreef haar daarna een brief terug. Maar dat was bepaald geen felicitatiebrief. Hij betreurde haar beslissing. ‘Hoe kan een knap jong meisje een prettig leven opgeven en zo ver weg gaan?’ Waarop zij hem antwoordde: ‘Jij gaat een koning van twee miljoen mensen dienen, ik zal de Koning van de hele wereld dienen.’

Wie is mijn naaste?
Het gebeurde in Tibet. Zendeling Soendar Singh en een Tibetaner werden door een sneeuwstorm overvallen. Langs de weg vonden ze een bewuste-

loze man, halfbevroren. Soendar wilde hem naar het dichtst bij zijnde dorp dragen, maar zijn metgezel weigerde en liep door, omdat hij bang was door het oponthoud zelf dood te vriezen. Soendar hees de man op zijn rug. Moeizaam kwam hij vooruit. Door de grote krachtsinspanning echter werd hij zelf warm. En door zijn lichaamswarmte kwam ook de bewusteloze man weer bij. Dat gaf nieuwe moed. Een heel eind verderop troffen ze een man aan die even was gaan zitten uitrusten, door de kou bevangen was en doodgevroren. Het was de man die geen hulp had willen verlenen. Hij had niet begrepen dat mensen elkaar nodig hebben.
Soendar bereikte met de geredde het dorp. Nu begreep hij de woorden van Jezus pas goed: ‘Zo wie zijn leven behouden wil, die zal het verliezen; maar zo wie zijn leven verliezen zal, om Mijnentwil, die zal het behouden’ (Luk.9:24).

De schatten van de kerk (Laurentius)
Lang geleden – in de tijd van het Romeinse keizerrijk - was er in de stad Rome een diaken die Laurentius heette (de Laurenskerk te Rotterdam is naar hem genoemd). Op een dag (in 268 nChr.) kwam de keizer van Rome – Valerius - bij deze diaken. Hij zei: ‘Die kerk van jullie is rijk. Ik kom om de schatten van jullie kerk op te halen’. Toen bedacht Laurentius een plan. Hij riep alle arme mensen van de stad Rome bijeen en liet hen vervolgens in een lange rij langs de keizer trekken. ‘Keizer’, zei Laurentius, ‘daar hebt u de schatten van de kerk van Rome’. Inderdaad, de armen zijn de schatten van de kerk.

Zendeling - schoenmaker/ meubelmaker
In de 19e eeuw was er een Duits zendingsgenootschap dat zendelingen uitzond naar Oost-Indië. Het bestuur in Batavia stuurde ze naar een uithoek van de kolonie, de Sangir en Talaud eilandengroep. Deze zendelingen waren zogeheten zendelingwerklieden. Ze moesten zelf voor hun onderhoud zorgen door een beroep uit te oefenen. De een was schoenmaker en de ander meubelmaker. Maar de inheemse bevolking droeg geen schoenen en was ook niet van plan die te gaan dragen. Van meubels was er ook geen sprake. Men zat gewoon op de grond.
En wat deden toen die zendelingen? Ze stichtten een schooltje en een medische post, hoewel ze daarvoor niet waren opgeleid. Daaraan bleek wel

behoefte te bestaan. Uiteindelijk zijn de eilanden gekerstend en is er een levende kerk ontstaan. De bevolking is goed opgeleid en dagelijks werden er schoenen en meubels gebruikt. De graven van de zendelingen worden met eerbied onderhouden. Uit: predikant en pensioen (uitgave van Pensioenfonds Predikanten PKN (nov.2007)

- Lukas, Martin Loyd Jones en A.Capadose (Scherpenzeel) waren dokters die hun werk staakten en in het Evangelie gingen dienen.
- Communiceren is een kunst. In menig gesprek wordt er niet echt receptief/ belangstellend geluisterd naar de gesprekspartner om mede daardoor een landingsbaan te vinden voor iets wat men die ander wil aanreiken. Sta open voor de ander.
- In Lev.22:28 lezen we: 'Gij zult ook een os, of klein vee, hem en zijn jong, op één dag niet slachten'. De parafrase van de Targum Pseudo-Jonathan bij deze tekst is: 'Mijn volk, kinderen van Israel, zoals onze Vader genadig is in de hemel, zo zult u genadig zijn op aarde; koe en ooi, die en hun jong, zult u niet op dezelfde dag doden. Vergelijk Luk.6:36: 'Wees dan barmhartig gelijk ook uw Vader barmhartig is'. Dat is kennelijk ook van toepassing op het vee.
- William Carey: 'Expect great things from God; attempt great things for God' (verwacht grote dingen van God; onderneem grote dingen voor God). Carey was eind 18 eeuw de eerste zendeling in India; hij opende de ogen in Engeland voor de roeping om zending te bedrijven. Hij is de vader van de protestantse zending genoemd (1761 – 1834).

23. VERVOLGING

Als een dadelpalm (tamar)
Het Hebreeuwse woord voor dadelpalm is: tamar. Het is - ook in de Bijbel - tegelijk een meisjesnaam. De bruid uit het Hooglied wordt met zo'n palm vergeleken; liefelijk. De Arabier zegt van de palm: de koning van de oase staat met zijn voeten in het zand en met zijn hoofd in het hemelvuur. Zo is het met de gelovige.

Gelijk een schaap
Philpot schrijft ergens van het schaap, dat het verreweg het onnozelste dier is, dat er bestaat. Maar dat niet alleen. Het is ook volkomen weerloos. Een hond en een zwijn hebben althans nog tanden waarmee ze zich verdedigen kunnen, als ze in gevaar komen. Maar een schaap, al heeft dat dier tanden, kan ze toch niet gebruiken om zichzelf mee te verdedigen. Het stomme schaap is in gevaar volkomen weerloos. Het kan alleen maar blaten om de herder. Het moet opgeraapt worden en thuisgebracht.

Vereelte handen – twee kleinzoons van Judas
Keizer Domitianus (eerste eeuw n.Chr.) had eens een ontmoeting met twee kleinzoons van Judas, de broer van Jezus. Hij had vernomen, dat zij familie van Jezus waren en vreesde, dat ze vroeg of laat wel eens tegen zijn gezag zouden kunnen opstaan. Toen zij hem echter hun vereelte handen lieten zien en vertelden, dat zij slechts een klein stuk land bezaten en dat zij een Koninkrijk uit de hemelen verwachtten, begreep hij, dat hij hier niet te maken had met revolutionairen. Daarna liet hij hen minachtend gaan.

QNDS
In Rome zijn oude graven gevonden waarop slechts de letters QNDS stonden. Lange tijd wist niemand wat de betekenis van die letters was. Totdat iemand het ontdekte: Quorum nomina Deus scit – wier namen God alleen weet. Het waren graven van martelaren die om hun geloof in Jezus Christus waren gedood. Niemand op aarde kende hun namen. God wel.

ICHTHUS (het paleis van keizer Diocletianus)
In Split (Joegoslavië) bevindt zich nog steeds het paleis van de Romeinse keizer Diocletianus. Wie de verweerde muren van dit paleis bekijkt, bespeurt daarin hier en daar de afbeelding van een vis (Gr.'ichthus'). De christenhater Diocletianus heeft indertijd (derde eeuw n.Chr.) christenen dit paleis voor zich laten bouwen. En nadat zij hun werk volbracht hadden, liet hij hen in de Adriatische zee verdrinken. Intussen konden die christenen het toch niet laten om tijdens het metselwerk het symbool van hun geloof in de muren te beitelen: Jezus Christus Zoon van God, de Redder ('Ichthus').

Martelaren - zaad der kerk

De Romeinse keizer Diocletianus liet eens 12.000 christenen tegelijk ombrengen. Maar in plaats van uit te sterven, nam het christendom hand over hand toe, zodat men tenslotte tegen Diocletianus zei: 'Van tweeën één: of u moet het Evangelie vrij laten verkondigen of u moet het aanzien, dat uw land woest en ledig wordt'. Er bleven namelijk nagenoeg geen boeren en ambachtslieden meer over. Uit vrees voor een straf van de hemel zou Diocletianus toen zijn kroon hebben neergelegd en tuinier zijn geworden. Dit vertelt Luther (in zijn verklaring van de brief aan de Galaten).

Ook op de linkerwang
Jezus zei: 'Als iemand u op de rechterwang slaat, keer hem ook de linker toe.' Als je iemand op de rechterwang slaat, doe je dat met je linkerhand. Maar op zijn linkerwang kan je diezelfde persoon met de rechterhand een nog hardere klap geven.

Het geheim van de smid
De kamer van de landgraaf in de 'Wartburg' (Eisenach) waar Maarten Luther ruim een jaar de gevangene van zijn vrienden was, bevindt zich op één van de wanden een fresco. Daarop is de smid van Ruhlia afgebeeld. Hij is bezig het harde staal krom te slaan. Naast hem: landgraaf Ludwig II. Terwijl de smid met zijn grove hamer slaat, roept hij maar voortdurend die landgraaf toe: 'Word harder, word hard als dit ijzer…': welja, man, loop de mensen maar onder de voet. Gedraag u als een ware tiran. Maar vergeet het geheim van de smid niet. Er is er Een die u klein krijgt.'

Neem goed en bloed ons af…(M.Luther)
M.Luther schrijft: 'Hoe meer zij dreigen, des te groter wordt mijn vertrouwen. Vrouw en kinderen, akker en huis, geld en goed, heb ik niet. Mijn roem en naam wordt reeds verscheurd. Het enige wat nog over is, is mijn zwakke en gebrekkige lichaam. Als zij mij dat toch ook nog afnemen, leef ik misschien één of twee uur minder. Maar de ziel kunnen zij niet afnemen. Ik zing met Joh.Reuchlin: 'Wie arm is, kan niets verliezen…'.'

Guido de Brès (brief aan zijn echtgenote)

Guido de Brès, de opsteller van de 37 geloofsartikelen (de Nederlandse Geloofsbelijdenis) schrijft aan zijn vrouw vanuit zijn gevangenis, waar hij wacht op zijn terechtstelling: 'Ik bid u, lieve trouwe gezellin, om u met mij te verheugen en de goede God te danken om wat Hij gedaan heeft...Beschouw met vol bewustzijn de eer die God u verleent door u een echtgenoot geschonken te hebben die niet alleen dienaar is van de Zoon van God, maar ook zo door God geacht en op prijs gesteld wordt,dat hij hem waardig acht deelgenoot te worden van de kroon der martelaren. Een zodanige eer geeft God zelfs aan Zijn engelen niet...Ik breng nu in praktijk wat ik anderen gepredikt heb. En zeker, ik moet het belijden, nl. dat ik, toen ik predikte, sprak als een blinde over de kleuren, zo ik het vergelijk met wat ik nu door de bevinding gevoel. Ik heb meer vorderingen gemaakt en geleerd in mijn gevangenschap dan in heel mijn leven. Ik bevind mij op een zeer goede school. Ik heb de Heilige Geest, Die mij voortdurend bezielt en Die mij onderwijst de wapenen in de strijd te hanteren. Aan de andere kant omringt mij de satan, de tegenstander van alle kinderen Gods, die als een briesende leeuw is om mij te verslinden. Maar Degene Die tot mij gezegd heeft: 'Vrees niet. Ik heb de wereld overwonnen', doet mij overwinnen, Hij troost en sterkt mij op een ongelofelijke wijze. Ik ben meer op mijn gemak dan de vijanden van het Evangelie. Ik eet, drink en slaap beter dan zij. Ik ben geplaatst in de sterkste en somberste gevangenis die zich laat denken...Ik ontvang geen lucht of licht dan door een klein gat, waardoor men het vuil werpt. Ik heb grove en zware ijzers aan mijn handen en voeten, die mij een voortdurende kwelling zijn….
Maar in weerwil van dit alles laat mijn God Zijn belofte niet varen en troost mijn hart en geeft mij een grote vergenoegdheid.' Zie A.D.R.Polman, *De Nederlandsche Geloofsbelijdenis,* deel I, *a.w.* p. 105v.

O, wat een eer… (Guido de Brès aan zijn moeder)
Guido de Brès, de opsteller van de 37 artikelen van de Nederlandse Geloofsbelijdenis schrijft aan zijn moeder vanuit de gevangenis waar hij wacht op zijn terechtstelling: 'O, wat een eer! Zelfs aan de engelen verleent God de eer niet voor Zijn Naam te lijden. En wie ben ik, dat mij deze eer geschonken wordt? Inderdaad, ik ben verrukt over de hemel, als ik deze dingen beschouw. En alsof dit nog niet genoeg was, troost Hij mij zonder ophouden in mijn strijd….Ik zie Hem om zo te zeggen, ingesloten in mijn

boeien en banden. Ik zie Hem met de ogen van mijn geest in mijn obscure en duistere gevangenis ingesloten, zoals Hij mij beloofd heeft in Zijn zeer waar Woord met mij te zijn al de dagen tot het einde. Hij is hier met mij met een oneindige menigte van engelen, mij vertroostende en versterkende en deze zeer zoete melodie van woorden uit Zijn mond doet Hij in mijn oren weerklinken: aan Hem die overwint, zal Ik geven te eten van de boom des levens die in het midden van het paradijs mijns Gods is. Ik ken uw moeite en armoede, maar gij zijt rijk….O, welk een vertroosting….'. Zie A.D.R.Polman, *De Nederlandsche Geloofsbelijdenis*, deel I, *a.w.* p. 107.

Pra del Torno (de barbenschool der Waldenzen)
Pra del Torno. Een schitterend oord in de Gottische Alpen van Noord Italië. Daar is voor wie erin geïnteresseerd is, nog steeds de zogenaamde barben-school te vinden. In die barben-school zijn in de donkere Middeleeuwen jonge mannen opgeleid tot evangelist. Zij studeerden in de Bijbel, leerden hele stukken van het Nieuwe Testament uit het hoofd. En als ze eenmaal geschoold waren, trokken ze erop uit om overal onder de Roomse bevolking te getuigen van het licht dat schijnt in de duisternis ('lux lucet in tenebris'). Om niet meteen gegrepen te worden door de inquisitie trokken zij dan als koopman door het land, klopten aan bij de edelen van de kastelen. En als zij hun juwelen aan de dames verkocht hadden, zeiden zij: 'Nu hebben we nog wat anders: mooier en kostbaarder juwelen dan die we zojuist aan u verkochten. Beloof ons, dat u ons niet zult verraden'. En dan spraken zij van de parel van grote waarde, zo schitterend, dat haar licht een ieder God doet kennen. En ook nog een andere, waarvan de fonkelende glans de liefde Gods doet ontvlammen in ieder die haar bezit**.**

Ik weet waar u woont (een Quaker op bezoek bij John Bunyan)
Van John Bunyan wordt verteld, dat hij in de gevangenis waar hij 12 jaren verkeerde, eens een Quaker bij zich kreeg; een man die leefde bij het zogenaamde inwendig licht (ingevingen van boven). 'Wat heb ik lang naar u gezocht', zei die Quaker, toen hij eindelijk bij Bunyan aankwam. 'Hoe kan dat,' antwoordde Bunyan, 'want de Heere weet toch zeker opperbest, waar ik me bevind?'

Marie Dunant (Aiges-Mortes)

Wie in Aiges-Mortes komt (Zd. Frankrijk), gaat zeker ook een kijkje nemen in de toren-gevangenis waar enkele honderden jaren geleden Marie Durant gevangen is gezet. Een Hugenoten-meisje, 14 jaar oud. Zij en dertig andere vrouwen. Daar heeft ze 38 jaar lang vastgezeten. En toen ze er eindelijk uit mocht, liet ze één woord achter op de muur van haar gevangenis, het woord 'Weersta' ('resistez').

De Beringhen (de Bastille)
In de 18e eeuw (de tijd van de vervolgingen van de Hugenoten), sprak de Beringhen, één van de Hugenoten, in de Bastille opgesloten: 'God laat mij in mijn gevangenis een zeer diepe blijdschap en volmaakte rust vinden; ik weet niet wat verdriet en druk zijn. De zon die hier vier, vijf uur per dag schijnt, kan zich niet meer verheugen in haar baan dan ik in de mijne. En als ik dan bedenk, dat ik niet als misdadiger, maar als christen ben opgesloten en dat ik in deze lichte verdrukking deel heb aan het lijden van Christus, dan weet ik, dat Zijn Geest, de Geest van Gods heerlijkheid, kennelijk op mij rust' (Jean-Daniel Benoit, *Calvijn als zielzorger,a.w.* p.106).

- Donald Cargill (een Schotse predikant uit de tijd van de bloedige vervolgingen in de 17e eeuw) zei, terwijl hij de ladder naar het schavot opklom: 'Ik ga deze ladder met minder vrees en gemoedsverstoring op dan ik ooit de kansel beklom om te prediken.'

24. RONDOM HET STERVEN

Het dal der schaduw des doods (I. Kant)
Immanuel Kant zei eens: 'Van de duizenden boeken die ik ooit in mijn leven gelezen heb, heeft mij geen woord zo getroffen als uit deze Psalm (Psalm 23):' Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen; want Gij zijt met mij'. Ps.23,4. C.H. Spurgeon schrijft: 'De schaduw van een leeuw kan niet verscheuren. De schaduw van een zwaard kan niet doden. De schaduw van de dood kan ons niet verderven. Laat ons dus niet vrezen.'

Psalm 23, Psalm 23, Psalm 23, Psalm 23
Een predikant bracht eens vier kinderen achter elkaar naar het graf. Hij schreef op de grafsteen van het eerste kind: 'De Heere is mijn Herder.' Toen stierf zijn tweede kind. Op de grafsteen van dit kind liet hij de woorden beitelen: 'Hij doet mij nederliggen in grazige weiden'. Toen zijn derde kind was overleden, kwamen op diens grafsteen de volgende woorden uit Psalm 23 te staan: 'Hij verkwikt mijn ziel'. En tenslotte op het grafje van de vierde was het: 'Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen'.

Een vrijdenkerskerhof
Bij de ingang van een vrijdenkerskerkhof, ergens in Nederland, staat geschreven: 'Maak u het leven goed en schoon; er is toch geen hiernamaals'. Dood is dood.

'Memento mori'
Onlangs werd aan een hoogleraar kerkgeschiedenis in een interview gevraagd: 'Denk je wel eens na over de dood?' Hij antwoordde: 'Nee, ik zie het wel als het zover is.' Dat lijkt me niet wijs. Het lijkt me beter, als we bij alles wat we aanpakken in het leven, ons herinneren, dat er in onze beide handpalmen een 'M' geschreven staat: memento mori.

De Titanic
Een passagiere van de Titanic (het schip dat niet kon vergaan en toch verging) had zich op het nippertje kunnen vastgrijpen aan een overvolle reddingsboot.Helaas zij kon er niet meer bij. Zij hing aan de rand van de reddingsboot in het ijskoude water, totdat zij tenslotte los moest laten. Het enige dat van haar nog gevonden is op de bodem van de boot, is een kostbare ring die van haar bevroren vinger was gevallen.

Sterven en dan… ; het peinzertje
Ik herinner me het gebeeldhouwde figuurtje aan de oude ingang van de begraafplaats in Zeist. Als ik er voorbij kwam, dacht ik altijd: daar heb je hem weer, het peinzertje. Met zijn rug naar de graven toe. Aan zijn houding kon je zien, dat hij diep nadacht. Sterven, waarom? Sterven is: de laatste adem uitblazen. En dat is niets iets waar een mens zich even bij neerlegt.Het

is toch niet zo vanzelfsprekend, zoals het enige tijd geleden op de bussen van centraal Nederland stond geschreven (een propaganda-slogan van een begrafenisonderneming): Eenmaal moet een mens toch uitstappen.

De dood van Socrates
Van Socrates, een bekend filosoof uit de Griekse oudheid, wordt verteld, dat hij in de gevangenis tot het drinken van de gifbeker is veroordeeld en dat hij die gifbeker in volle gemoedsrust en berusting heeft leeggedronken. Maar is berusting hetzelfde als overgave?

Genade, o God….(Augustinus)
In zijn 'Confessiones' wordt het Augustinus ook tot zonde, dat hij in zijn jeugd met zijn vriendjes erop uittrok om peren te gaan stelen. Ootmoed, ootmoed, ootmoed. Toen Augustinus ging sterven, waren de wanden van zijn sterfkamer beplakt met teksten uit de boetepsalmen.

In de doodsrivier
Toen Christen uit de Christenreis van John Bunyan, in de doodsrivier kwam, ontzonk hem alle moed; hij voelde geen grond meer onder zijn voeten; hij werd gekweld door de gedachten aan zijn zonden. Maar wie hield hem ook toen het hoofd boven water? Zijn kameraad Hoop. En zo kon Christen ook in die grote nood tenslotte zeggen: 'O, ik zie Hem weer en Hij zegt tot mij: "Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen" '(Jes.43:2).

Moet verlaten worden
We zijn op doorreis. Soms zien we op een huis het woord 'relinquenda' staan. 'Moet verlaten worden.' Dat woord kan gerust op al onze huizen geschreven worden, ook als het huizen zijn, die meer dan een miljoen hebben gekost.
Ook de vraag die ik eens op een paar rustbanken in de stationshal van 's Hertogenbosch zag staan:

> 'Waar reist, reiziger uw hart naar toe,
> Als het is van reizen reizensmoe?

Onsterfelijkheidsgeloof
Het onsterfelijkheidsgeloof is de laatste tijd in kerkelijke (syn.ger.) kringen behoorlijk teloor gegaan. Aldus de socioloog G.Dekker in Theol.Tijdschrift. Hij vergeleek de 'In Memoriams' in Jaarboeken van de Geref.Kerken in Nederland uit de perioden 1948-1952 en 1989-1991 met elkaar. Het aantal Bijbelteksten waarin geen verwijzing naar een eeuwig leven voorkomt, is rondom 1990 twee maal zo groot als rond 1950. Het aantal verwijzingen naar een persoonlijk eeuwig leven van de overledene is rond 1990 de helft van het aantal rond 1950.

Een persoonlijke zaak
Ik hoorde onlangs van een man die altijd zijn vrouw maar alleen naar de kerk liet gaan. Hij zei dan altijd, als zij de deur uitging, tegen haar: 'Bid jij gelijk ook maar voor mij'. Maar eens midden in de nacht schrok die man wakker. Hij had gedroomd. En in die droom – heel vreemd – kwamen zij beiden te sterven; zijn vrouw en hij. Op één en dezelfde dag. Zij klopten beiden aan bij de hemelpoort. Toen klonk er een stem - van achter die poort : 'Vrouw, kom maar binnen; je komt zeker ook gelijk voor je man?'

- Arminianisme in de hemel? Aan George Whitefield werd eens gevraagd, of hij verwachtte John Wesley in de hemel te zien. Hij antwoordde: 'Nee; want John Wesley zal zo dicht bij de troon van God staan en ik zover daar vandaan, dat ik hem waarschijnlijk niet ontmoeten zal'.
- Toen u geboren werd, huilde u; maar ieder om u heen was blij. Als u gaat sterven, huilt ieder om u heen; als u dan maar blij bent.
- De Griekse wijsgeer Solon zei ooit tegen de rijke koning Croesus: 'Men moet niemand gelukkig noemen vóór het uur van zijn dood.' Jaren later stond Croesus op de brandstapel. Hij riep: 'O Solon, Solon'.
- De dood heeft mij een brief geschreven,
  Ik las haar in het vallend blad...

25. OVERDRACHT/ OPVOEDING

Adam en de Heidelberger
In een oude Statenbijbel is Adam afgebeeld in een versierde beginletter van een hoofdstuk aan het begin van de Bijbel. Daarin is Adam bezig zijn nageslacht te onderwijzen. Hij doet dat aan de hand van een leerboekje. En welke titel heeft dat boekje? Heidelbergse Catechismus. Wat een vergissing! Of niet?!

Wees geen hoogvlieger (Daedalus/ Icarus)
De oude Grieken vertellen van Daedalus en Icarus, een vader en zijn zoon die van een eenzaam eiland naar Griekenland vlogen. Daartoe hadden zij zich vleugels van was gemaakt. Op een dag stegen ze op. Maar niet dan nadat vader Daedalus zijn zoon Icarus gewaarschuwd had niet te hoog te vliegen, omdat anders de was door de warmte van de zon zou smelten en hij in de zee zou storten. Onderweg echter werd Icarus overmoedig. Hij vergat de raad van zijn vader. En er gebeurde wat vader Daedalus had gezegd; zijn vleugels smolten en Icarus stortte in de zee. Daarom heet die zee nog steeds: de Icarische Zee. Wat wij onze kinderen, zeker in onze tijd, hebben te leren, is geen hoogvlieger te willen zijn.

De appel in de fles (C.H. Spurgeon)
C.H. Spurgeon zag in zijn jonge jaren, als hij bij zijn grootmoeder op bezoek was, op de schoonsteenmantel in haar woonkamer een fles met een mooie rode appel erin. Steeds vroeg hij zich dan af, hoe die appel in die fles was gekomen. Totdat hij eens in het voorjaar in de tuin van grootmoeders huis in een appelboom zo'n zelfde fles zag hangen. Door de smalle hals was een bloeiend takje geschoven. Toen begreep hij het. Die appel in de fles in grootmoeders huis was er niet later ingebracht. Ze was erin gegroeid. C.H.Spurgeon gebruikt dit voorval om duidelijk te maken, hoe belangrijk het is, dat wij reeds in onze jongste jaren gekoesterd worden door het warme zonlicht van Gods Woord en opgekweekt worden in de kennis van dat Woord.

Je moeder wacht
Een meisje in de onderwereld van Chicago, gangster van 'beroep'. Ganse dagen en nachten brengt ze door in beruchte kroegen en verknoeit haar jonge lichaam. Ongrijpbaar voor iedereen, ook voor de recherche. Maar niet

onvindbaar voor de liefde van haar moeder. Op een dag besluit die moeder haar verloren dochter een brief te schrijven. Maar hoe kan een moeder een brief schrijven aan een spoorloos en zoekgeraakt kind, zonder vaste woonplaats? Wat doet zij? Ze laat een foto maken van haar door verdriet gerimpelde gezicht, plakt die op een stuk papier en schrijft daaronder: 'Kom naar huis. Je moeder wacht.' Dan laat ze er posters van maken en brengt die in de kroegen van Chicago waar ze een plaats krijgen aan de wanden. En dan komt er een nacht waarin er iets schokkends en ongelooflijks gebeurt. Een jong meisje met een vergooid lichaam en een leeg hart zwerft door één van die lokalen van de onderwereld. Opeens staat ze stil. Daar aan de wand….'Kom naar huis; je moeder wacht'. Moeder, thuis. Twee woorden die haar blijven achtervolgen en die haar straks weglokken van de weg van de dood en de ondergang. Ze gaat tenslotte. De weg naar één die wacht. De weg van de trekkende liefde. De weg naar het liefhebbend moederhart.

Besteed extra zorg aan de lammeren van de kudde
Aan een herder die een grote kudde had van allemaal sterke en fors gebouwde schapen, werd eens gevraagd, hoe hij aan zo'n kudde kwam. Hij antwoordde: 'Het geheim daarvan ligt in de extra zorg die ik altijd besteed aan de lammeren.'

Ik kon altijd bij mijn vader terecht
Onlangs las ik ergens, dat vele vaders amper drie minuten per dag aandacht geven aan hun kleintjes die over de vloer kruipen, zonder hen de warmte van hun schoot te laten gevoelen en de klop van het vaderhart. Zorg, dat zij later kunnen zeggen: 'Ik kon altijd bij mijn vader terecht'.

Een betoverende wereld (Informatica)
Hele gezinnen worden vandaag verwoest door de invloed van de moderne media (t.v., internet) die ons 'safety' en geluksgevoel prediken. We leven in een informatica - cultuur. Spreken wij als ouders en kinderen nog wel eens met elkaar over de zin van ons leven, over sterven en dan…? Zien onze kinderen het aan ons, dat het zwaartepunt van ons leven niet ligt in: carrière, status, kleding en een mooi figuur, in geld en goed?

Het gezin geen logement

Een ouderlijk huis is wat anders dan een logement waar mensen kunnen eten en slapen. Onlangs belde een leraar de ouders op van een jongen die nog al eens ontbrak op school. Zij wisten echt niet, waar hij zat. 'Maar', zeiden ze, 'bel hem zelf maar op; hij heeft een mobieltje'.

Moeder
Bij Heinenoord staat het standbeeld van een jongen die in de oorlog 1940-45 door de Duitsers is gefusilleerd. Zijn armen zijn smekend omhoog geheven. Nog één woord heeft hij gezegd (het staat onder op het standbeeld geschreven); het woord: MOEDER.

De rattenvanger van Hameln
Het gaat er in onze wereld vaak aan toe als bij de bekende rattenvanger van Hameln. De man die met zijn toverfluitje door de staten van het Duitse stadje Hameln ging en alle ratten waardoor de bewoners geplaagd werden, achter zich aan kreeg en ze naar buiten de stad bracht. Maar diezelfde man ging even later, toen hij naar zijn idee onvoldoende beloond was voor die weldaad, weer door de stad heen, lokte vervolgens met zijn betoverende fluitspel alle kinderen mee en sloot hen op in een spelonk even buiten de stad.

Moet ieder doen wat goed is in zijn ogen?
Onlangs vierde de Rabo-bank in Barneveld zijn honderdjarig bestaan. Op het torenplein, vlak voor de Oude Kerk: het jubileumgeschenk van de jarige aan de jeugd: een tent waar de jongeren in de flitsende lichten als van de disco konden hossen en springen naar hartelust. In mijn brief aan de directie van de bank heb ik gevraagd, of wij als opvoeders van de jongeren van Barneveld hen niet wat beters aan te bieden hadden. Het antwoord was: 'Over smaak valt niet te redetwisten'.

1 + 1 =…en 1x 1 =…?
Hoe zit het precies in elkaar, dat 1 + 1 = 2 is en 1 x 1 = 1? Dat is in feite niet te beargumenteren. Als een man en vrouw als twee losse individuen met elkaar getrouwd zijn - zonder dat de liefde van Christus hun hart veroverd heeft - is hun huwelijk een optelsom van twee *naast* elkaar levende mensen.

Maar als een verloofd paar een onderbouwing kent van hun relatie, bestaande uit Christus' Zaligmakersliefde, dan wordt hun huwelijk geen optelsom, maar een vermenigvuldiging: één maal één = één; een tweetal dat er voor elkaar is. En dat kan een goed fundament heten voor een gezin als bouwsteen van de samenleving.

Groot brengen door klein houden
Helaas,dat lijkt voor veel ouders de enige opvoedingsregel te zijn. Maar is opvoeden dan niet: je kind leren met Gods hulp op eigen benen te staan?
Waarom zijn mensen soms zo achterdochtig en waarom zoeken zij soms een kwade bedoeling achter onze woorden? Het kan zijn, dat hun vertrouwen in wat mensen zeggen reeds in hun jeugd zwaar is geschonden; hun opvoeders trapten hen altijd op de tenen. Dat leverde faalangst op. En zo kan het dan ook zijn, dat zij God in Zijn Woord niet weten te vertrouwen en zich niet durven laten vallen in de handen van de Almachtige.

Zending onder de Eskimo's van Groenland
Julie von Hausmann en haar man hadden zich klaargemaakt om onder de Eskimo's op Groenland het Evangelie te verkondigen. Maar zij werd ziek en moest haar man alleen laten gaan. Toen zij weer beter was geworden, vertrok zij per oceaanschip naar Groenland om daar met haar man samen te gaan werken in de Evangelieverkondiging. Ze sprak af met hem af, dat de kapitein van de boot bij aankomst in de haven van Groenland twee keer op de scheepsfluit zou blazen als teken, dat zij aan boord was. Aldus gebeurde het. Maar toen zij aan land ging, stond haar geliefde echtgenoot haar niet op te wachten. Men vertelde haar, dat hij ziek was geworden. En toen zij eindelijk bij hem was gekomen, was hij reeds overleden. Hoe wonderlijk toch zijn Gods wegen. Intussen heeft Julie toch gedaan wat ze de Heere beloofd had: het Evangelie verkondigen onder de Eskimo's. Zij maakte het volgende gedicht.

1. Houd Gij mijn handen beide
met kracht omvat!
Geef mij Uw vast geleide
op 't smalle pad

Hoe zwaar valt me elke schrede,
als 'k U verlaat;
O, neem mij met U mede
daar, waar Gij gaat!

2. Op de ongewisse baren
van d'oceaan,
in stormen en gevaren,
grijp, Heer', mij aan!
Ik zie uw aanschijn blinken
in duistren nacht;
behoed mij dan voor zinken
door Uwe macht!

3. En blijft mij soms verborgen
Uw grote macht,
Gij voert mij tot de morgen,
ook door de nacht!
Neem dan mijn beide handen,
en leid uw kind,
tot aan de eeuw'ge stranden
ik ruste vind!

Naar Julie von Hausmam, 1826-1901. Uit de bundel 'Geestelijke liederen uit den schat van de kerk der eeuwen' (Jongbloed, Leeuwarden); nr.563: Houd Gij mij handen beide. Melodie van Friedrich Silcher, 1789-1860; 1842: Wie könnt ich ruhig schlafen.

26. ENKELE GEDICHTEN

Meester, hoe kunt Gij zo slapen!
De stormen bedreigen ons zeer;
de golven, zij stijgen steeds hoger.
En Gij ligt daar rustig terneer.
't Angstzweet staat ons op het voorhoofd.

Bevend zien wij de nood.
Ieder ogenblik kan zijn 't laatste;
dan zijn wij ten prooi aan de dood.
Daar staat Hij en spreekt tot wind en zee:
Zwijg, wees stil!…
(Uit de zangbundel van Joh. De Heer, nr.757)

* * *

Eens ging ik langs het lage riet
dat ruisen kan en anders niet,
toen langs mijn pad een herder kwam,
die één van deze halmen nam
en die besnoeide en besneed
en maakte tot zijn dienst gereed.

Door dit gekorven rietje dat
als dood hij in zijn handen had,
die stemmeloze stengel zond
hij straks de adem van zijn mond.
En als hij blies, zo zong het riet;
en als hij zweeg, verstomd' 't lied:

De zoete, pas ontwaakte stem
Bestond en leefde slechts…door hem!
(Jacqueline van der Waals)

* * *

Kleine liefdedaden,
woordjes teer en zacht
hebben vaak in 't kleinste huis
't grootst geluk gebracht

* * *

Ze mint Naomi en ze wil wel met haar trekken;
haar lokt het vreemde van het verre land.

Maar Moab blijft haar oude liefde wekken;

zij heeft de schepen achter zich nog niet verbrand.

Zij heeft de schepen achter zich nog niet verbrand.
Ze weifelt en ze weet niet, wat ze zal verkiezen.
Nog gaat ze zwijgend achter d' and'ren aan.
Maar op de tweesprong blijft ze schreiend staan.
Ze wil voor Kanaän haar Moab niet verliezen.

* * *

Er moet veel strijds gestreden zijn
en ook veel leeds geleden zijn,
zolang wij hier beneden zijn,
dan zal 't hierna in vrede zijn.

* * *

Zie, blode ben ik aan Uw dis geschoven
en strek de hand uit naar Uw brood en wijn.
Mijn hart klopt zwaar - dit uur van samenzijn.
Want onstandvastig was mijn zwak geloven.
Schoorvoetend, Heer', ben ik tot U gekomen:
een kind, in eigen angst en schuld verward.
Gij hebt mij in Uw priesterlijk hart
en zalige gemeenschap opgenomen.
(Jo Kalmijn-Spierenburg)

In een apotheek las ik eens de volgende treffende versregels:
Zo eenig lid verbrooken zij,
de Meester moet er haastig bij,
opdat het wijs'lijk word'genezen.
Maar of de reukeloze ziel
in spies of zwaard van zonden viel,
daar schijnt geen swarigheid te wezen.

27. POSTSCRIPTUM **(Op de grens van kerk en wereld)**

In het onder staande een aantal opmerkingen over wat ik zou willen noemen: het moderne leven.

1. *Over huwelijk en gezin*
In Duitsland beweert de homo-beweging, dat het huwelijk een achterhaald onderdrukkingsinstrument is. Intussen worden daar de jongens die van huis zijn weggelopen, daar geen enkele liefde ontvingen en op straat gaan rondhangen, voor de prostitutie/ porno geworven. Zij hebben geldgebrek; verkopen hun lichamen. Binnen de kortste keren zijn ze psychisch een wrak.

Het gezin is met recht altijd de hoeksteen van de samenleving genoemd. Waar het gezin wegvalt, valt de samenleving in puin. Daarom was het goed, dat 1994 het jaar van het gezin was (hoeksteen van de samenleving); maar elk jaar en elke dag moet het zo zijn. In het gezin mag het worden geleerd wat liefde is. Dat is nog wat anders dan een geïntensiveerd gevoel. Helaas, er lopen 40.000 depressieve jongeren (tussen 12 en 16 jaar) in Nederland rond. Geweld op straat bestrijden, is sleutelen aan de marge, zolang als het gezin niet meer functioneert als cel van de samenleving.

2. *Over abortus en euthanasie*
Het totaal aantal abortussen in Nederland was in 1999: 25.384 (stijging van 38% vergeleken met 1990). Nederland is ook op dit kwalijke punt verreweg koploper.

Pim Fortuin in Elsevier (21-08-1999), *Christenen doe wat.* 'Het kabinet-Kok-II heeft net een wet over euthanasie aangeboden. Hulp bij levensbeëindiging door artsen blijft strafbaar, tenzij aan eisen van zorgvuldig medisch handelen is voldaan. De controle wordt aan de beroepsgroep zelf gelaten…Aan personen vanaf twaalf jaar is onder voorwaarden het recht toegekend om desnoods tegen de wil van de ouders in zelf te besluiten hun leven te beëindigen…Uiteraard wordt daarover met sensatie gesproken in de buitenlandse massamedia. In de polder kun je vanaf je twaalfde de dood bestellen, zo is de teneur…Geleidelijk en op

kousenvoeten wordt één van de basisbeginselen van de joods-christelijke humanistische cultuur met zijn' Gij zult niet doden' aangetast….'
Het lijkt mij (C.d.B.), dat artsen en verpleegkundigen het in zo'n maatschappij uiterst moeilijk hebben. Hoe lang kunnen zij nog 'nee' zeggen tegen een dodelijke overdosis aan 'medicijnen' in de transfers van een patiënt in 'uitzichtsloos' lijden?

3. *Over modern levensgevoel*
Pythagopras (5 eeuwen v.Chr.) heeft reeds gezegd: 'De mens is de maat van alle dingen'. Driftig en eigenzinnig stapt de mens erop los; hij alleen en hij eerst nu is de mens die goed in de pas loopt. Zoals in het verhaal van die moeder die bij het gadeslaan van de optocht van mening is dat iedereen uit de pas is behalve haar eigen zoon.' Uit James I.Packer, *Fundamentalisme en het woord van God,* 116. Het lijkt alsof de mens van nu (van de 21^{e} eeuw) als eerste de waarheid in bezit heeft gekregen. Groen van Prinsterer zag het. Hij schrijft: 'Wij leven in een tijd dat staat en maatschappij losgesneden zijn van hun godsdienstige wortels ….Godsdienst, zo zegt men, brengt scheiding en verdeeldheid. Ontsla de volken van dat juk, dan zijn de voorwaarden aanwezig van werkelijke vrijheid en voor echt geluk, aldus de geleerden uit de school van het humanisme en het liberalisme'.

We leven in een ervaringscultuur. Reeds Spinoza liet God verhuizen van daarboven (het heelal) naar ons binnenste/ 't diepst van onze gedachten. Alleen de Naam bleef. Maarten 't Hart is naar zijn eigen zeggen tot geloof gekomen door het horen van Bachs cantate 104; maar bij hem is geloven: geloven in god Bach. De wereld (bijv.internet) daagt uit om steeds nieuwe(re) ervaringen op te doen. Maar 't mooiste is natuurlijk niet mooi genoeg. Het moet steeds prikkelender. En het laat ook steeds een onbevredigd gevoel achter, een leegte. Waarden en normen dreigen uit te slijten, als we in deze ervaringscultuur duiken. De waarde/ norm is: wat mijn behoefte lijkt te kunnen bevredigen. Dat is een droom- en drogwereld. Ook al omdat er bepaald niet alleen te genieten valt in 't leven. Er is ook veel verdriet. En dat is niet altijd 'in te polderen'. Soms voelt een mens zich dan als een soldaat die naar het front gaat en eerst voor de spiegel gaat staan

om te zien, of hij er goed uitziet. Zelfmoord bij 'uitzichtsloos' lijden (ook omdat men de ander niet langer tot last wil zijn) is geen 'oplossing'.

Laten wij in kerk en theologie er grondig mee rekenen, dat het niet maar gaat om spiritualiteit/ authenticiteit in religieuze ervaringen, maar om bevinding (waarheid in het binnenste, gefundeerd in de waarheid/ werkelijkheid van de levende God Die Zich historisch openbaarde. Blij zijn is nog wat anders dan verheugd zijn in God.

4. *Over de maatschappij-nu*
'Wij zijn thans in een nieuw emancipatieproces. Na de arbeiders, vrouwen, jongeren en (seksuele) minderheden, nu: de democratisering van verantwoordelijkheden (door informatietechnologie komen verant-woordelijkheden op steeds lager niveau te liggen). Aldus Sorgdrager in Elsevier, 26-06-1999.
Juist deze dagen bleek uit een steekproef, dat 3/4 van de Nederlanders geen bezwaren heeft tegen prostitutie en legalisering van het bordeelwezen. Zou er bij deze Nederlanders in principe nog wel sprake kunnen zijn van enige trouw in hun eigen huwelijk? De geestelijke en morele toestand van ons volk is diep treurig. De massa dwaalt. Jongeren op house-party's gaan uit hun bol. In Duitsland - zo las ik ergens - wordt er in minstens één op de drie huwelijken (seksueel) geweld gebruikt. De oorzaak van deze agressiviteit lijkt te liggen in de werkeloosheid, in het verlies van 'status'. Of is misschien de maatschappij verziekt door egoïsme?
Er is geen enkele reden om te denken: aan het eind van het tweede millennium is de mensheid vast wel wat beter geworden. We zullen toch wel eens wijs worden en ophouden met al dat oorlog voeren, met porno, met terreur op straat. Meer blauw op straat. De moraal weer een beetje terug zien te krijgen...En dan komt het wel weer goed.

5. *Over milieuzaken*
Over 40 jaar is de aardolie op; over 50 jaar het aardgas. Binnenkort wordt er een bevolkingsexplosie in Azië verwacht; intussen sterft Zd Afrika een (zachte) hongerdood. Een forumleider zei tijdens een radiodiscussie over deze zaken: 'Niemand weet een oplossing; misschien God.'

De wereldbevolking groeit snel. Uit het rapport 'Een wereld in balans' (Bevolkingsfonds VN): de wereld wacht spoedig een catastrofe, tenzij de bevolkingsgroei wordt afgeremd. In 1998 zijn er 6 miljard mensen op de

aarde. Er is een jaarlijkse groei van de wereldbevolking met 97 miljoen (vooral Afrika, Azië en Latijns Amerika). Naar verwachting zal de totale wereldbevolking in 2050: 8.5 miljard tot 12.5 miljard zijn. Met een verdere stijging tot 20.7 miljard in 2150.

6. *Postmodernisme* *
De tijd van de grote verhalen lijkt voorbij. Genieten, zich amuseren, consumeren zijn de modewoorden. En alle godsdiensten zijn gelijk.

- Over het postmodernisme is de laatste tijd veel geschreven. Zie o.a. Seldenrijk, *a.w.* p. 304vv; Theol.Ref/ .Juni 1999 (A.Noordegraaf); Alister McGrath, *a.w.* blz.43vv+45 + 10v (ook over de situatie aan de Amerikaanse universiteiten in de 60er jaren); B.Loonstra, *De Bijbel recht doen,* p.106; W.H.Velema, brochure CHE (lezing 25j.jub.); Paul Frissen in Elsevier 26-06-1999. Sinds de 60-er jaren is er sprake van een enorme kerkverlating (ook RK); nu (1999) willen velen een retourtje 60; zij zijn blijkbaar toch gelovig gebleven; zie H.F.Massink in Elsevier 13-08-1998.

7. *Over de prediking*
Over de prediking: zie verder de artikelen in het Gereformeerd Weekblad over 'De boodschap over de kloof' (C.den Boer) (eind 2000).
C.den Boer 'Over de kracht en de zwakte van de Gereformeerde Gezindte' (in 'De Gereformeerde Gezindte anno Domini 2000; Driestar uitgave (De Groot Goudraan).

28. ENIGE LITERATUUR.

In het onder genoemde is slechts die literatuur opgesomd waarnaar ik in het boven staande heb verwezen (met *a.w.).*Van een klein aantal citaten uit de geschriften van J.Calvijn, M.Luther en C.H.Spurgeon kon ik helaas de bron niet vermelden. Voor overige relevante literatuur kan ik verwijzen naar de

literatuurlijst voor de opbouw van een bibliotheek (HBO/ WO theologie), uitgave van de GPW-opleiding van de Christelijke Hogeschool te Ede.

F.van der Meer, *Augustinus de zielzorger*; een studie over de praktijk van een kerkvader; Deel I; Het Spectrum, Utrecht/ Antwerpen 1957; derde, herziene druk..

Documenta Reformatoria; teksten uit de geschiedenis van kerk en theologie in de Nederlanden sedert de Hervorming; onder red. van prof.dr. J.N.Bakhuizen van den Brink, enz.; Deel II van de 18e eeuw tot 1940; Kampen 1962.

G.C.Berkouwer, *Geloof en heiliging* (Dogmatische Studiën). Kampen 1949.

J.Calvijn, D*e Catechismus van Calvijn;*uit het Fransch vertaald door Ds.J.J.Buskes Jr.. Bosch en Keuning Baarn. Libellen-Serie 240/241.

Bessie G.Olson, *John* Knox, de hervormer van Schotland. Eng. Vertaling van L.van den Dool. Pieters Oostburg; z.j..

Warren W.Wiersbe, *The Bible Exposition Commentary* (an exposition of the New Testament Comprising the Entire "BE" Series); volume 2. Victor Books Wheaton Illionois 1989. ISBN 1-56476-031-6.

Frank Thielman, *Philippians* (The NIV Application Commentary; from biblical text…to contemporary life). ZondervanPublishing House Grand Rapids, Michigan.1995. ISBN 0-310-49300-5

John R.W.Stott, *De boodschap van 2 Timoteüs*. Uit het Engels vertaald door Wilma Offers. Uitg. Novapres Apeldoorn 1996 (2e dr.). [BSV serie; de Bijbel Spreekt Vandaag]. ISBN 90 6318 300 3.

dr.W.S. Duvekot, *Begrijpt u wat u leest?* Een hedendaagse uitleg van de Openbaring van Johannes; Zoetermeer 1991; blz.156.

Dr. D..Martin Lloyd-Jones, *God de Heilige Geest*; serie Geloofsleer; uitg.Groen Heerenveen 1999. Vertaling uit het Engels door Dorienke de Vries-Sytsma. ISBN 90-5030-906-2.

Bethan Lloyd- Jones, *Memories of SANDFIELDS* (1927-1938). The Banner of Truth Trust Edinburgh 1983

Alister McGrath, *Jezus, De God die mens werd;*Zoetermeer 1998; ISBN 90 239 0843 0. Zie ook: over het zijn van God (ontologie): De God van de Bijbel is anders dan de God van de filosofen (Bl.Pascal), blz.213; 137v; 88; 125v (Chalcedon). Reeds bisschop Paulus van Samosata (afgezet in 268) beweerde, dat Christus geen God was (blz.54). Over het begrip 'losprijs' zie blz.153v; over het messias-geheimenis blz.105; over Anselmus van Canterbury en de zgn.feodale maatschappij blz.183vv.

John R.W. Stott, *Het kruis van Christus*. 1997 Ned.Vertaling (Paul de Gier). Uitg.Novapres Apeldoorn ISBN 90 6318 085 3.

James I.Packer, *Fundamentalisme en het woord van God*. Novapres 2000. ISBN 90 6318 717 3.

G.H.Ter Schegget, *De Menslievendheid van God*; gedachten over de verzoening. Ten Have Baarn 1999.ISBN 90 259 5165 1.

P.Lapide, *Opstanding*. Een Joodse geloofservaring. Kampen 1988.

Dr.Simon Schoon, *Paulus grensganger tussen Israël en de volken*; Kampen 1993; ISBN 90 242 2377 6.

dr.G.H.Cohen Stuart, *Tweestrijd*; strijd tussen goed en kwaad bij Paulus en zijn tijdgenoten. Kampen 1988.ISBN 90 242 4462 5.

Herman Amelink, *Paulus, de apostel en zijn evangelie.*Uitg,Van den Berg Kampen 1994 ISBN 90 6651 156 7.

H.F.Kohlbrügge, *De gouden scepter toegereikt*; dagboek uit de geschriften van dr.H.F.Kohlbrügge; vertaald door ds.H.Stolk, NH predikant te Scheveningen; uitg.Van den Tol Dordrecht, 1978,4e dr.

Vilh.Møller Jørgensen, *Plantenleven in de Bijbel.* BBB serie. Ned.vertaling van Jac.M.Vreugdenhil en J.W.de Groot. Bosch en Keuning Baarn 1957.

J.H. Bavinck, *Mensen rondom Jezus*. Kampen 1960; 5e dr.

Prof.dr. J.H.Bavinck, Prof.dr. Joh.de Groot, Prof.dr.M.J.A.de Vrijer, *Het geloof en zijn moeilijkheden*. Gebr. Zomer en Keuning Wageningen;z.j.

C.H.Spurgeon, *De Wonderen van den Heiland* verklaard en toegepast in leerredenen; Rotterdam; vert.van E.Ubels; 2e dr.

C.H.Spurgeon, *Rondom de enge poort* of een vriendelijk gesprek met zoekenden over het geloof in de Heere Jezus Christus. De Banier – Utrecht; z.j.. Uit het Engels vertaald door W.de Graaf Hierin – zoals we van C.H. Spurgeon gewend zijn, vele aansprekende (voor)beelden. Daarvan heb ik er in het boven staande enkele aangehaald.

dr. Ph. J. Hoedemaker, *De verhouding der ethiek tot de dogmatiek en de practijk der godzaligheid, ter opening van de lessen aan de Vrije Universiteit te Amsterdam.* Amsterdam, Höveker en zn.,1881. Zie ook:
C.den Boer, *De practijk der godzaligheid;* referaat gehouden op de jaarvergadering van de Gereformeerde Bond op woensdag 8 mei 1968 te Utrecht. Ad."De Waarheidsvriend' - Maassluis 1968.

R. Seldenrijk*, Man en vrouw in de traditie der eeuwen;*ethische overwegingen bij aspecten van levensstijl; uitg. Groen/ Heerenveen 1999; ISBN 90-5030-748-5. Dit boek bevat vele anecdotes uit de (kerk)geschiedenis. We vestigen vooral de aandacht op wat de auteur schrijft over de traditie (p. 259vv); over vrouwen in de Bijbel (p.84vv); over het orgel in de kerk (p.258); over transsexuelen (p.66vv); over

wereldgelijkvormigheid en argumentatie-techniek, de zgn. 'hellend vlak' argumentatie (p.260vv); over wetticisme ('Wie vandaag verbiedt wat God toelaat, laat morgen toe wat God verbiedt'), p.198v,enz. Zie verder over vele ethische thema's de persoons- en zakenregisters en de tekstregisters van dit boek.

Over de deugden van God verwijs ik voorts naar: James I. Packer, *Knowing God*. Hodder and Stoughton London 1973 of de Nederlandse vertaling ervan: *God leren kennen*; Novapres, 3e dr.1992. Zie ook de samenvatting ervan in C.den Boer, *Zie, Uw God*...(uitgave van de CHE).

De geciteerde brieven die Guido de Brès schreef aan zijn vrouw en aan zijn moeder zijn te vinden in: dr.A.D.R.Polman, *Onze Nederlandsche Geloofsbelijdenis*; verklaard uit het verleden en geconfronteerd met het heden. T.Wever Franeker; z.j.; deel I.

Over lijden en vervolgingen in de tijd van de Reformatie en daarna (onder de Hugenoten) en veel uit Calvijns troostbrieven, zie: Jean-Daniel Benoit, *Calvijn als zielzorger*; Nijkerk z.j.; ingeleid door E.L. Smelik. (oorspronkelijke titel: *Calvin, directeur d'âmes,* Straatsburg 1947).

J.H.Gunning J.Hz, Blikken in Bunyans Pelgrimsreize; Kampen 1928.

C.den Boer, *Een vreemd'ling hier beneên*. De Banier Utrecht 2004 (5e dr.). Veel van de boven gegeven citaten van John Bunyan zijn hier te vinden.

C.den Boer, *Waarheen, pelgrims*..Een gids bij Bunyans Christinnereis. De Banier Utrecht 2003.